A SZÉCHENYI ISTVÁN KATOLIKUS NÉMET NEMZETISÉGI, MAGYAR-ANGOL KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA, ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE

PEDAGÓGIAI PROGRAM

INTÉZMÉNY MEGNEVEZÉSE:	**SZÉCHENYI ISTVÁN KATOLIKUS NÉMET NEMZETISÉGI, MAGYAR-ANGOL KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA, ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE**
SZÉKHELY:	**4700 MÁTÉSZALKA, SZÉCHENYI U. 7.**
ADÓSZÁM:	**18217373-2-15**
AZ INTÉZMÉNY KÉPVISELETÉRE JOGOSULT SZEMÉLY:	**Csapos Zsolt főigazgató**
a továbbiakban:	**Intézmény**

Hatályba lépés időpontja: 2026. szeptember 1.

A Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi, Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Programjában foglaltakkal egyetértek, jóváhagyom.

Debrecen, 2026. augusztus 31.

PH.

DEBRECEN-NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYE

Palánki Ferenc
megyéspüspök
Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS ... *3*

I. Nevelési Program ... *9*

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka alapelvei, értékei ... 9

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai ... 10

Kompetencia alapú oktatás ... 11

1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai ... 19

1.4. Nevelő – oktató munkánk eszközei és eljárásai: ... 25

2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok ... *27*

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok ... *29*

4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok ... *40*

4.1. Közösségfejlesztés ... 40

4.2. Az iskola - mint közösség – szereplői ... 40

4.3. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok ... 41

4.4. A feladatok megvalósításának színterei ... 42

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai ... *44*

5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában ... 44

5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre ... 46

6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje. *50*

6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók ... 50

6.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek 52

6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program ... 53

6.4. A kiemelten tehetséges tanulókkal történő foglalkozás ... 54

6.5. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ... 57

6.6. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása ... 59

6.7. Pályaorientáció ... 60

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje ... *61*

8. Partnerségi kapcsolatok ... *62*

8.1. A szülő, tanuló, intézmény együttműködésének formái, tovább fejlesztésének lehetőségei ... 62

8.2. Az intézmény partneri kapcsolatai és kapcsolattartásának formái ... 65

9. A tanulmányok alatti vizsgák ... *67*

9.1 A felvétel és átvétel helyi szabályai ... *70*

9.2 Az intézménybe lépés feltételei: ... 70

9.3 A magasabb évfolyamba lépés feltételei ... 71
9.4 Átjárhatóság ... 71
9.5 A tanulói jogviszony megszűnése ... 72
9.6 Tanulóra vonatkozó egyéni munkarend szabályai ... 72
9.7 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai ... 73
10. Tűz- és balesetvédelem ... 73
11. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje ... 74
12. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai feladatok ... 74
13. Informatikai eszközök használata és annak stratégiája a digitalis oktatásmegvalósításának érdekében ... 76
II. H E L Y I T A N T E R V ... 82
1. Helyi tanterv szintjei, kerettanterv ... 82
1.1 A tantervi szabályozás szintjei ... 82
1.2 Kerettantervek ... 83
2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti Kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások ... 88
4. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása ... 91
5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása ... 94
6. Választható tantárgyak, foglalkozások ... 94
7. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése ... 95
8. Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei ... 100
9. Egészségnevelési és környezeti nevelés elvei ... 101
10. Az esélyegyenlőség biztosítása ... 102
11. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolatos elvek. ... 103
III. Egész napos oktatás ... 104
1. Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai ... 105
2. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések ... 106
1.sz. melléklet ... 107
2. sz. melléklet ... 109
1. Bevezető gondolatok ... 118
1.1. Történeti áttekintés ... 119
1.2. Az óvoda hivatalos adatai ... 119
2. Pedagógiai program jogszabályi háttere ... 120

3. Óvoda arculata, küldetése a kereszténység szellemiségében 121

Keresztény szellemű program 121

4. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, céljai, feladatai (20/2012 EMMI. 6§. 2. a., 2023. évi LII. tv) 124

4.1. Nevelési alapelveink 125

4.2. Nevelési értékeink: 125

Katolikus gyermekkép, óvodakép 126

Katolikus óvodakép 128

4.3. Az óvodai nevelés célja 128

4.4. Speciális céljaink: 129

4.5. A katolikus óvoda nevelési feladatai (20/2012.EMMI. 6.§.2.b) 129

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI 133

5.1. Személyi feltételek 133

5.2. Tárgyi feltételek 136

5.3. A csoportok kialakítása 136

5.4. A gyermekek napi rendje 137

5.5. A gyermekek heti rendje 138

5.6. Az óvodai nevelés tervezése 139

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI – KAPCSOLATAINK RENDSZERE 141

6.1. Intézményen belüli kapcsolattartási formák 141

6.2. Óvodák, pedagógusok közötti kapcsolattartási formák: 142

6.3. Óvodán kívüli kapcsolatok 142

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA 145

7.1. Hitre nevelés 145

7.2. Játék 146

7.3. Verselés, mesélés 152

7.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 154

7.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka 158

7.6. Külső világ tevékeny megismerése 160

7.7. Mozgás 164

7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás színterei szervezeti formái: 171

7.9. Tehetségígéretek gondozása komplex tehetség műhelyekben 173

8. Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei 177

9. ÓVODÁNK DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERE 179

10. Gyermekvédelmi Feladatok (20/2012. EMMI. 6§.2. c,d) 182

11. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK (20/2012. EMMI 6.§ 2. h) *186*

12. EGÉSZÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM *189*

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

BEVEZETÉS

Iskolánk Mátészalka város legrégibb alapfokú intézménye. 1906-ban alapították Magyar Királyi Polgári Fiúiskola néven, majd 1922-től Magyar Királyi Állami Polgári Fiú- és Leányiskola, 1945-től Állami Polgári Fiú- és Leányiskola, 1947-től Állami Általános Iskolaként működött. 1948-ban a Zalka Máté nevet kapta, és rendszerváltásig ezen a néven működött.

Széchenyi István nevének felvétele 1991. december 16-án, az új épületszárny birtokba vételével párhuzamosan történt. Az új név felvételével egy időben indult meg egy útkereső folyamat, amely az oktatási profil megváltoztatására irányult, hiszen az ének-zene emelt óraszámú oktatására az 1990-es évek közepétől egyre kevesebb igény merült fel, így ez a tagozat megszűnt az intézményben.

1999-ben bevezetésre került a német nemzetiségi nyelvoktatás, 2005-ben indult meg az első német kétnyelvű tanulócsoport. Ezek a lépések döntően meghatározták az iskola mai arculatát.

2020. szeptember 1-jétől az intézményben bevezetésre kerül a magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás.

2011. május 26-án Mátészalka város képviselő-testülete az intézmény fenntartását az iskola nevelőtestülete, a szülők és diákok egyetértésével átadta a Debrecen- Nyíregyházi Egyházmegyének, így az intézmény katolikus és német nemzetiségi általános iskolaként működik tovább 2011. szeptember 1-jétől. Az intézmény új neve: Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola. A névadó – Széchenyi István – szellemi öröksége kötelez bennünket arra, hogy tanulóifjúságunk eredményes felkészítésével, önmagukkal, környezetükkel szemben igényes, a társadalomért felelősséget érző fiatalokat neveljünk.

Nevelési munkánk során a fenntartó katolikus egyház támogatásával törekszünk a keresztény erkölcsi alapelvek érvényesítésére, arra, hogy növendékeink személyiségének keresztény szellemű formálásával tanítványaink mind jobban és érettebben éljék meg személyes hitüket, kialakítva magukban a keresztény értékrendet és elkötelezettséget.

E célok érdekében a nevelő-oktató munkánk fontos feladata a "legnagyobb magyar" életének, munkásságának, hazaszeretetének, a hazáért önzetlenül tenni tudó politikus tevékenységének megismertetése intézményünk diákjaival.

Tudatosítanunk kell Széchenyi imáját: „Mindenható Isten, hallgasd meg mindennapi imádságomat. Töltsd el szívemet angyali tisztaságú szeretettel embertársaim iránt, hazám iránt és honfitársaim iránt!.... Gondolkodni és dolgozni akarok, éjjel-nappal, életem fogytáig. Gyarapítsd, ami jó - tipord el születésekor, ami netán rossz gyümölcsöt teremne."

A jövő nemzedékért érzett felelősség, a tudásba, a tudást közvetítő pedagógusokba vetett hit, a keresztény értékrend tudatosítása és a szülőkkel való hatékony, folyamatos együttműködés lehet biztosítéka annak, hogy Pedagógiai Programunkat, a programban megfogalmazott céljainkat, a köznevelésről szóló törvényben meghatározott feladatokkal, legjobb tudásunknak megfelelően képesek leszünk megvalósítani.

A pedagógiai program törvényi háttere

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. r. a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egy- házak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2024. évi XXV. törvény 34§ A mindennapos testnevelés két órájának kiváltása
- Német nemzetiségi oktatás-nevelés irányelve:
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/nemzetisegi_neveles_oktatas_kerettantervei/nemet
- Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához: https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettantervek_sni_tanulok
- Irányelv és kerettanterv az angol két tanítási nyelvű iskolai oktatáshoz:
- https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/4_2013_2_3_4_MELLEKLETEK_osszevonva_es_iranyelv.doc

Küldetésnyilatkozat

- Iskolánk névadója Széchenyi István, aki arra mutat példát diákjainknak és nevelőtestületünknek, hogy világunkat több irányból közelítve is megismerjük.
- Iskolánk részt vállal az egyház küldetéséből is a keresztény hitre nevelés területén.
- Olyan fiatalokat akarunk nevelni, akikre jellemzőek a sajátos keresztény erények. Megbocsátás, alázat, szolgálatkészség, szelídség, türelem, kitartás, a lelkiismeret érzékenysége, az önnevelés igénye. Életük céljának tekintik Isten róluk alkotott tervének megvalósítását.
- Az iskolába lépéstől, az első osztálytól kezdve vállaljuk a gyermekek szeretetteljes, keresztény nevelését
- Iskolánkban családját és társait megbecsülő, a közösségért mindig tenni kész, feladataikat örömmel teljesítő, a korszerű tudományokban jártas, kreatív, önállóan gondolkodó gyerekeket kívánunk nevelni.
- Diákjaink évek során olyan ifjakká válnak, akik megtanulják és átélik a nemzethez és Európához való tartozás érzését, ismerik és óvják környezetüket, személyiségük kiegyensúlyozott.
- Tevékenységrendszerünkben fontos szerepe van a motiválásnak, a tanulók értékelésének, a rendszeres ellenőrzésnek, amely minden esetben a fejlesztést szolgálja.
- Kiemelt célunk a partnerközpontú szemlélet kialakítása.
- Iskolánk ma és mindenkor nyitott akar lenni a kor kihívásaira, modern és egyszersmind az Egyházhoz, a benne élő Krisztushoz hű hívő nemzedékeket akar nevelni.
- Tantestületünk tevékenysége sokszínű, tanítási módszereink és eszközrendszerünk változatos. A közösségben különböző szerepeket töltünk be, mely egyben minta is tanítványaink számára.
- Nevelőtestületünk minden tagja elfogadja és követi a Katolikus Közoktatási Intézmények Etikai Kódexének elvárásait és útmutatásait. Küldetéstudatunk a hit, a műveltség és a krisztusi szeretet közvetítése, mint képesség a közösségteremtésre, emberek, események, dolgok megértetésére.

Jövőkép

- A hatályos jogszabályi rendelkezések alapján az általános iskolai nevelési-oktatási célok vállalása mellett a tanulókat vallásos és hazafias szellemben erkölcsös polgárrá kívánjuk nevelni úgy, hogy tanulóink az átlagosnál magasabb általános műveltséget, az idegen nyelvek használatában - a német nemzetiségi nyelvoktató program és az angol nyelv emelt óraszámban történő oktatása segítségével - nagyobb jártasságot szerezzenek.
- Tevékenységrendszerünk tanulóközpontú. Úgy kívánjuk értékeinket megőrizni,

hogy közben képesek legyünk alkalmazkodni a kor kihívásaihoz, ugyanakkor kialakítsuk, megalapozzuk diákjainkban a keresztény értékrendet.

- Külső és belső partnereink igényeit figyelembe véve partnerközpontúan működünk. Az intézményvezetés az intézményi önértékelési rendszer működtetése során feltárt eredményekre, hiányosságokra építve a fenntartó egyházmegyével együttműködve alakítja ki a fejlesztési stratégiát.
- A családias, szeretetteljes légkör megteremtését szolgálja a hitoktatás, az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó lelki programok.
- Pedagógusaink aktívan részt vesznek a szakmai, minőségfejlesztési munkában, részesei lesznek az értékelési és innovációs folyamatoknak. Ismerik és használják a legújabb nevelési-oktatási eljárásokat, módszereket. A magas szintű nevelő-oktató munkát maguk is gyarapítják új ötleteikkel, a keresztény értékek megőrzésére és közvetítésére törekednek.
- Egységes ellenőrzési és értékelési rendszert dolgozunk ki és alkalmazunk.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra és felzárkóztatásra.
- Továbbra is beépítjük a hatékony tanulás-tanítást elősegítő, nem hagyományos szervezésű tanórákat az oktató-nevelő munkánkba.
- Eredményeink lehetővé teszik, hogy tanulóink többsége érettségit adó középiskolában tanuljon tovább.
- Tanulóink alkalmazható tudást szereznek tanulmányaik során.
- Törekszünk arra, hogy tanulóinkban kialakuljon a tudatos környezetvédelemhez kapcsolódó magatartás és az egészséges életvitelre való igény.
- Az intézmény tevékenységében a művészeti nevelés is kiemelt helyen szerepel.

Az iskola jogállása, tevékenysége

A köznevelési intézményt alapító, fenntartó és működtető szerv neve, székhelye:

Debrecen - Nyíregyházi Egyházmegye címe: 4024 Debrecen Varga u.4.

A köznevelési intézmény hivatalos neve:

Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi, Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde
Széchenyi István Katholische Deutsche-Ungarisch-Englishe Grundschule mit Kindergarten
Széchenyi István Catholic German Nationality Hungarian-English Bilingual Primary and Nursary School
Az intézmény jogállása: önállóan gazdálkodó egyházi fenntartású köznevelési intézmény
Az intézmény típusa: többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény
Törvényességi felügyelet: Szabolcs –Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatal
(Nyíregyházi Járási Hivatala vagy Hatósági Főosztály

Oktatási és Hatósági Osztály)
4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.

Az intézmény működési területe: országos beiskolázás, határon túli diákok
Az intézmény évfolyamainak száma: 8
OM azonosítója: 201480
Felvehető maximális létszám az általános iskolában: **610 fő**
az óvodában: 110 fő
SNI: 12 fő
Vagyon feletti rendelkezés: önállóan gazdálkodó szerv

Intézmény tevékenységei:

- általános iskolai nevelés, oktatás
- emelt szintű oktatás: angol nyelv 1-8. évfolyamon
- német nyelvoktató nemzetiségi nevelés - oktatás 1-8. évfolyamon
- német kétnyelvű nemzetiségi nevelés - oktatás 1-6. évfolyamon
- magyar-angol két tanítási nyelvű nevelés-oktatás 1-8. évfolyamon
- képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés
- sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása integrált formában 1-8. évfolyamon

Az iskola Pedagógiai Programja meghatározza:

- az iskola nevelési programját - ennek keretén belül az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai értékeit,
- valamint a helyi tantervén keresztül az oktatási koncepcióját. Ezek együttese tükröző az iskola arculatát.

Az iskola képzési rendszere, sajátos arculata:

- német és angol nyelv tanítása
- képességfejlesztő sakk,
- lego matematika,
- tehetséggondozás

Iskolánk arculatát meghatározza a német nemzetiségi nyelvoktatás, amelynek kialakult módszertana és hagyománya van.
A német nemzetségi nyelvoktatásának két formáját működtetjük első osztálytól.
A német nyelvoktató nemzetiségi nevelés-oktatási formában a német nyelv és irodalmat heti öt órában, a német hon és népismeretet heti egy órában oktatjuk 1-8. évfolyamon
A német kétnyelvű nemzetiségi nevelés-oktatási formában 1-6. évfolyamon a német nyelv és irodalmat heti öt órában, a német hon és népismeretet heti egy órában tanulják a tanulók, valamint a tantárgyak felét is németül tanulják.

Az egyéni képességfejlesztést szolgálja már első évfolyamtól a nyelvi órák csoportbontásban történő tanítása.
Első osztálytól 2025-2026-os tanévtől lehetőség van az angol nyelv emelt szinten történő oktatására, heti 4 órában. 2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben bevezetésre kerülő magyar-angol két tanítási nyelvű tanterv szerint oktatás, ami 2025-2026-os tanévtől kivezetésre kerül. A két tanítási nyelvű tanterv azt jelenti, hogy nem csak az idegen nyelvet, hanem a tantárgyak egy részét is angolul tanítjuk. Célunk, hogy az anyanyelvi és idegen nyelvi tudást egyidejűleg és kiegyensúlyozottan fejlesszük, a tanulókat megtanítsuk az idegen nyelven való tanulásra, képessé tegyük őket az idegen nyelvű információk feldolgozására, nyelvtudásuk aktív használatára. A gyerekek a heti 4 és 5 angolórán kívül minden évfolyamon az angol célnyelvi civilizáció tantárgy mellett, 3 tantárgyat tanulnak angol nyelven. Ezek a következők: ének-zene, vizuális kultúra és digitális kultúra. A nyelvi program lényege a gyerekek motiválása, megnyerése a nyelvtanulás számára. Az angolul oktatott tantárgyak kiválasztásakor a tanulók életkori sajátosságait és nyelvi szintjét tartottuk szem előtt. A korai szakaszban az angol nyelv és a tantárgyak célnyelven történő tanulása egyidejűleg kezdődik. Az első évfolyamon még nem tanulnak angolul írni és olvasni, a nyelv oktatása szóbeli és vizuális eszközökre támaszkodik. A készségtárgyak (vizuális kultúra, ének-zene, digitális kultúra) vonzó tevékenységekkel párosulnak: játékok, dalok, mondókák, mesék, rajzok, szerepjátékok és szituációk segítik a nyelvtanulást. A nyelvtudás szintjének emelkedésével lehetővé válik új tantárgyak bevezetése, a nyelvi kifejezőkészség együtt fejleszthető a tantárgyi tartalommal. A későbbiekben egyenletesebb a négy készség (beszédértés, beszéd, olvasás- és íráskészség) használata, a diákok kommunikációja oldottabb, megtanulják gondolataikat, véleményüket idegen nyelven kifejezni szóban és írásban egyaránt. Az új információk és témák sokaságával jelentősen gyarapszik a tanulók szókincse.

A nyolcadik év végére a diákok nyelvtudása elérheti a középfokú szintet, így sikeresen letehetik a nyelvvizsgát. Az intézmény nyelvoktató programjai segítenek abban is, hogy tanulóink elsajátítsák a különféle nyelvtanulási technikákat, megismerjék saját tanulási stílusukat, így könnyebbé válik más idegen nyelvek tanulása.

Művészeti nevelésünkben a zene, a rajz kiemelt szerepet kap. Fejlesztik a gyermekek kreativitását, önkifejező képességét, és erősítik a közösséghez való tartozás élményét.
Képességfejlesztő sakk tantárgy kidolgozásához a Sakkpalota Programot használjuk, intézményünk kiemelt referencia intézmény.
Bevezetésre került a LEGO Matematika program oktatása is.
Az iskola kiemelt hangsúlyt fektet a szülői házzal való harmonikus együttműködésre, és a külső partnerekkel történő együttműködésre is.
Intézményünk kiemelt tehetségpontként működik.

I. Nevelési Program

1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka alapelvei, értékei

Katolikus iskolánk nevelésének alapja és középpontja maga Krisztus.
A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a középszerűségen, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel" (CIC 803.)

Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát keresztény értékrendre épít, biztosítja a keresztény gondolkodás jelenlétét, a nevelő jelleg dominál, a nemzeti értékeket szolgálja, fontos szerepet szán az egyházi és a nemzeti hagyományoknak. A magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből való értékek beépítését a nevelés-oktatásba.
A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. A katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenykedésén és tanúságtételén múlik. A tanulók személyiségének fejlesztésében képességeinek kibontakoztatásában együttműködünk a szülőkkel.
A nevelésben fokozott szerepe van a szokás automatizmusoknak. Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiségharmóniáját, „belső békéjét" az érvényesülésnél. Színvonalas oktatást és nevelést kívánunk megvalósítani folyamatos, korszerű ismeretek közvetítésével, személyiségfejlesztéssel, elemi készségek, képességek és kompetenciák fejlesztésével.
Tanulóinknak korszerű módszerekkel és eszközökkel igyekszünk tudományos ismereteket, vallási értékeket, erkölcsi, etikai normákat közvetíteni.

Fejleszteni kívánjuk tanulóinknál:

- a keresztény szemléletet
- az értelmes, a kreatív és kritikai gondolkodást
- kommunikációs képességeket és készségeket

- a manuális képességeket tudatosan irányított tevékenységrendszer által
- az egész életen át történő tanulási igényt
- a demokratikus és felelős döntési készséget
- a hazájuk és a magyarság iránti tisztelet
- a másikra való figyelést, a világ dolgai iránti érdeklődést
- az egészséges életmódra való törekvést
- környezetünk tudatos óvásának felelősségét

1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai

- A diákok segítése abban a folyamatban, hogy keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- Az iskolahasználóknál jelenjen meg az elégedettségére való törekvés, ezen belül: a hit- életbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontossága.
- A diákok morális és esztétikai szemléletének alakítása, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényének meglapozása.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Az iskola megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki, illetve azt segítse elő.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatása álljon példaként diákjaink előtt.
- Ismerjék meg tanulóink magyarságunk gyökereit (nyelv, történelem, magyarságtudat).
  Kerüljenek kapcsolatba diákjaink a határon túl élő nemzettársainkkal, ismerjék meg szokásaikat, legyenek részesei életüknek.
- A magyar kulturális és pedagógiai örökség gyökereiből való értékek beépítése a nevelés-oktatásba.
- Törekednünk kell arra, hogy a gyermekek családban/iskolában megvalósuló nevelését erősítsük olyan módon, hogy a hazához és a nemzet történelméhez való kötődést, a generációk közötti kapcsolatot, a közös kulturális gyökereket, az anyanyelv használatát mélyítsük.
- Az érzelmi és hazafias nevelés egyik eszköze a kormány által meghirdetett

„Határtalanul" programban való részvétel lehetősége. Arra törekszünk, hogy 7. osztályos diákjaink rendszeresen eljussanak olyan határon túli magyarlakta területekre, amelyek részét képezik a magyar történelemnek, és megismerjék az ottani nevezetességeket, az ott lakó magyarok életét.

- Hagyományaink, világi és egyházi ünnepeink megismertetése, átörökítése, élővé tétele fontos feladatunk.
- Kiemelten kezeljük a német hon és népismerethez kapcsolódó oktatás keretében a sváb kultúra megismertetését.

Kompetencia alapú oktatás

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszőtt, modern világhoz, másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és tartalmának a befolyásolásához.
A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Mindegyik egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

Kulcskompetenciák:

A tanulás kompetenciái:

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi:

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi

életben és a szabadidős tevékenységekben.
Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédkészség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi, kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Digitális kompetenciák:

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Matematikai gondolkodási kompetencia:

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia - eltérő mértékben felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.
Célunk az, hogy a tanulók képesek legyenek az lapvető törvényszerűségek nyomon követésé- re: az egyes elméleti modellek igazolására a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján.

Személyes és társas kapcsolati kompetenciák:

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi élet minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan

vegyen részt a közügyekben. A nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja.

Kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáik:

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Munkavállalói, vállalkozói kompetenciák:

A munkavállalói és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Kulcskompetencia terület	CÉL	Feladat	A várt eredmények		Módszer	
			Általános tantervű	SNI	Általános tantervű	SNI
1. A tanulás kompetenciái:	A folyamatosan ki-alakuló **élettapasztalat** valamint a **szerzett tudás** segítse elő az eredményes önálló tanulást.	A tanulás iránti **igény felkeltése.** A tanuló hozzásegítése az **egyéni tanulási stratégiájának ki-alakításához. Pályaorientáció segítése.**	A tanulás iránti **motiváció megléte.** Az ismeretek hatékony felhasználásán keresztül **aktívan részt vesz a közös munkában,** és **tudását megosztja másokkal.**	**Helyes önértékeléssel** olyan érzelmi viszonyulások kialakulása, amely lehetővé teszi az **egyéni kompenzáló technikák kialakulását,** a figyelem irányításának tudatosságát.	Képzési **lehetőségek** ismertetése: • útmutatás • támogatás **Tanulási technikák** elsajátíttatása. **Informális tanulás**	**Tanulási motivációt fokozó tanítási modell** **Kondicionálás, gyakorlás** az értő olvasás fejlesztése számítógépen való írás eszközzé tétele Önismeretet elősegítő programcsomagok
2. Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi:	• A tanuló rendelkezzen az **életkori sajátosságának megfelelő anyanyelvi ismerettel** (szókincs, szövegalkotás stb.) A szóbeli és írásbeli **kommunikáció**	**Megfelelő szókincs kialakítása** adott szövegkörnyezeten keresztül: **szépirodalom ismeretközlő** • **dokumentum** szövegeken keresztül.	A tanuló az adott helyzetben az élet- kori sajátosságának **megfelelő módon tudja megfogalmazni és kifejezni a mondanivalóját.**	Írott és szóbeli kommunikációjában – a **megfelelő észlelés-értés** szintjén – saját **kompenzáló technikái kialakításával lényeget kiemel,** összefüggéseket felismer; mondat- alkotása grammatikailag megfelelő.	• fogalomalkotás • szövegértelmezés • szövegalkotás • véleménynyilvánítás • szituációs játékok kooperatív tanulás	- **tanulási motivációt fokozó tanítási modell** - közlés - magyarázat - beszélgetés - felfedezéses tanulás **aktív foga- lomalkotás**

	A tanuló **életkori sajátosságainak** és **egyéni képességeinek** megfelelően használja a tanult idegen nyelvet.	Megfelelő szókincsfejlesztésen keresztül: • **fejlesszük a tanuló kommunikációs készségét** • **más népek kultúrájának megismerését.**	A hallott és olvasott **idegen nyelvű szöveg értése.** Írás és beszédkészség **mérhető fejlődése.**	**Valós beszédhelyzetekben egyszerű információkat tud adni és kérni.**	A szöveges gyakorlatok végzése: – szövegolvasás – szövegértés – szövegalkotás – szituációs játékok – párbeszéd – szerepgyakorlat egyéni előadások.	**- képességhez igazodó tartalmi differenciálás,** diszlexiás, diszgráfiás tanulóknál első- sorban **auditív megközelítéssel.**
3. Digitális kompetenciák:	Az **információs** társadalom **technológiáinak biztos** és **kritikus használata.**	Komplex információ előállításán keresztül segítsük az **eszközök használatát** és a felkészülésben, **kutatásban** való **szerepüket.** Adatvédelem ismerete, betartása.	Felismerje az adott problémán keresztül az **információ hitelességet és megbízhatóságát.**	**A gyakorlati életben használt** legfontosabb **írásos formátumokat tudja** esztétikusan kialakítani. Problémáját fogalmazza meg olyan pontossággal, hogy a **számítógép érdemi segítséget jelentsen.**	**Információ:** felismerés, visszakeresés, értékelés, tárolás, előállítás. bemutatás csere **Hálózati kommunikáció használata.**	- információ **átadás-átvétel** - lényeglátás képes-ségének tanulása - szókincsbővítés, szövegértés, szöveg-alkotás a **megértést szolgá- ló technikák ismere- te, alkalmazása**

4. Matematikai gondolkodási kompetencia:	Matematikai **gondolkodás** fejlesztése az **összefüggések** megláttatása.	**Szaknyelv használata, fejlesztése** **Logikus gondolkodásra való törekvés.** Gondolkodásmód fejlesztése a matematikai ismeretek és a mindennapi problémák összekapcsolásán keresztül: • rendszerezés, • kombinativitás • deduktív következtetés • induktív következtetés • mennyiségi következtetés • gondolkodási sebesség	**Követni és értékelni tudja:** – **matematikai problémákat** – **alkalmazza** az ismerős eljárásokat – **tudja jelölni** az adatokat a grafikonok ábrázolása és olvasása során **elemezze a kapott adatokat.**	**Gyakorlottság** a becslés, kerekítés, fejszámolás, számológép használat területén **egyéni fejlődési ütemhez alkalmazkodó,** bővülő számkörben. Megfelelő matematikai tartalmú szókincs értése, alkalmazása feladatmegoldásokban. **Mindennapos probléma** megoldásának elképzelése, meg-oldási terv készítése.	– alapműveletek gyakoroltatása – összefüggések keresés elemzése – eszközhasználat – modellalkotás – grafikon készítése, olvasása táblázat készítése, olvasás	- **cselekedtetés** - **szemléltetés** egyszerű, átlátható ábrákkal - **algoritmus-követés,** megjegyzés, alkalmazás - analógia felismerés-alkalmazás - **interiorizációs stratégia** - **kondicionálás, gyakorlás** - problémafelvető módszer

5. Személyes és társas kapcsolati kompetenciák:	**Alkotó módon, aktívan és felelősségteljesen** vegyen részt szűkebb és tágabb **környezete** életében és annak **pozitív irányú alakításában**. Önismeret fejlesztése	A **társadalmi** és **kulturális normák** kialakításán keresztül valósuljon meg az **egyén** és a **közösség kritikus** és **kreatív együttműködése**. **Az önismeret fejlesztése. Az identitás kialakulásának segítése. Az empátiás képesség fejlesztése.**	A tanuló magatartásában **megnyilvánul: közügyekben** való hatékony részvétel **tolerancia** a különböző vallási, etnikai és kulturális csoportok iránt kötődés a **szűkebb közösségéhez lakóhelyéhez, hazájához**, és az **EU**-hoz.	**Önmaguk elfogadásán keresztül** nyitottá és érdeklődővé válnak a sokféleségre. Tisztában vannak jogaikkal, és a betartandó **alapvető magatartási szabályokkal**, normákkal. **Törekednek** a környezetükkel való **harmonikus kapcsolatra.**	Együttélési technikák alkalmazása: • **közös értékek** elfogadása, tiszteletben tartása • **demokratikus** értékek kinyilvánítása • **tolerancia megléte** • **felelősségérzet** kialakítása – **alkotó részvétel**	- megbeszélés, beszélgetés - közlés, magyarázat - szituációs játékok - kooperatív mód- szer
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciája:	**A közeli és távoli célok érdekében a tanuló képes legyen a kínálkozó lehetőségek érdekében egyéni terveket készíteni és végre hajtani.** **Multidiszciplináris órák foglalkozások bevezetése**	A tanuló az iskolai mikró és makro közösségeinek kihívásán keresztül tapasztalhassa meg: •a kezdeményezés • a vállalkozás • a kínálkozó lehetőségek megragadását.	A tanuló tudjon a céljainak megfelelően egyéni terveket készíteni és azt végrehajtani.	Az esetlegesen hiányzó funkcióik ismerete mellett az ép funkciók gyakorlása, amely hozzásegíti az egyéni boldoguláshoz. (érdekérvényesítés, tervezés és végrehajtás végig vitele, megbízhatóság, felelősségvállalás stb.)	Feladatokon keresztül valósuljon meg: • tervezés – elemzés - kockázatfelmérés • szervezés (egyéni, csoport) • irányítás • vezetés • értékelés	Célirányosan szervezett szabadidős tevékenységekben és természetes élethelyzetekben-foglalkozások megismerése - felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok -személyközi kapcsolatok elemzése konkrét esetek kapcsán

7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:	Intézményünk egyidejűleg fókuszáljon a korszerű kognitív fejlesztésre, az önszervezési és társas együttműködési készségek megalapozására, ill. az ezeket megerősítő intézményi kultúra tudatos formálására.	Fejlesztendő területek: • problémamegoldás • pozitív gondolkodás • kreativitás/ innováció • kezdeményezés • felelősségvállalás • csapatmunka • empátia • kommunikáció • időgazdálkodás	A tanuló kiteljesíthesse a személyiségét – a családot, a barátokat, a szabadidős tevékenységeket stb. beleértve –, és megbirkózzon a modern, komplex társadalom és környezet támasztotta gyakorlati feladatokkal és problémákkal: • kommunikáció, nyelvtudás • folyamatos fejlődésre, változásra való képesség, infokommunikációs eszközök használata	Feladatokon keresztül valósuljon meg: • tervezés – elemzés - kockázatfelmérés • szervezés (egyéni, csoport) • irányítás • vezetés • értékelés • időgazdálkodás

1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus iskolának kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll."

Ezért iskolánk feladata:

- Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását, a hitélet erősítését szolgáló változatos közösségi és hitéleti programok segítségével. Színterei: órai munka, tanórán kívüli tevékenységek, iskolai lelkigyakorlatok, hitéleti közösségi programok.
- Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését a szakórákon, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki, hittan órákon.
- Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Teremtsen a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű döntési helyzeteket.
- Mutassa fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.
- Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világkép kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.
- Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis) közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritás- érzését, empátiáját.
- Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak.

Intézményünkben az 1-4. évfolyamon **egész napos oktatás-nevelés** folyik, melynek célja az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentességének biztosítása, a tanulók differenciált terhelése, változatos tevékenységi formák biztosítása. Az egész napos oktatás segítséget nyújt a hátrányos helyzetű diákok esélyegyenlőségének érvényesítésére, a közösségi élet és identitás formálására, a tanulók egyéni képességeinek jobb megismerésére. Olyan oktatási módszereket és szervezési kereteket alkalmazunk, amely segíti a tanulók helyes napirendjének és szokásrendszerének kialakítását, különösen a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek esetében.

Kiemelt fejlesztési feladataink, amelyek a kulcskompetenciákra épülnek:

Az erkölcsi nevelés

A tanuló erkölcsi gondolkodásának szintje eleinte konvencionális, rendre és fegyelemre törekszik, belátja, hogy teljesíteni kell az elvállalt kötelességeket. A szabályokat minden körülmények között be kell tartani, kivéve az olyan szélsőséges eseteket, amikor azok más társadalmi kötelezettségekkel kerülnek konfliktusba. A tanuló példákon keresztül megérti a normakövetés fontosságát. *Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.* A hitélet kapcsán tudatosul bennük a jézusi pedagógia alapszabálya: „... tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű..." (Mt. 11,29)

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló ismerje meg lakóhelye és környékének népi hagyományait, valamint több, avilági és egyházi ünnepkörökhöz köthető magyar hagyományokat. Egyre rendszeresebben részt vesz szűkebb közösségükben nemzeti hagyományaink ápolásában, megismer ezekhez kapcsolódó műalkotásokat. Annak érdekében, hogy erősödjön benne saját népe és kultúrája értékeihez való kötődés, megismeri azok legfontosabb értékeit, kiemelkedő személyiségeit és szimbólumait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Fel tud sorolni néhány, lakókörnyezetére jellemző sajátosságot, megismeri a hungarikum fogalmát. Ismeri nemzeti ünnepeinket, ezekhez kötődő hagyományainkat, és ezeket tantárgyi ismereteihez is kapcsolja. Kialakul benne a szülőföld, a haza és a nemzet fogalma, az ezekhez való kötődés igénye. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és állam- alkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatatás egészében evidenciának kell lennie. Egyre nyitottabb más népek kultúrája iránt, ismeri, hogy Magyarországon milyen nemzetiségek és kisebbségek élnek. Megismeri a magyarországi nemzetiség közül a német nemzetiség kultúráját, szokásait. Ismeri az általa tanult idegen nyelvet beszélő népek kultúrájának egy-egy jelentős vonását. A tanulóban kialakul egy kép az európai kultúra értékeiről, és ismer ennek megőrzéséért munkálkodó intézményeket, programokat. A Határtalanul pályázatba történő

bekapcsolódás lehetőséget kínál arra, hogy a tanulók elmélyítsék kapcsolatukat az anyaországon kívüli társaikkal, együtt érezhessék át az egy nemzethez, az azonos keresztényi kultúrához való tartozás érzését.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés:

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának s nem ritkán boldogságának is egyik fontos feltétele az egyén részvétele a civil társadalom, a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösség életében és/vagy a politikai életben. A tanulókkal tudatosítani kell az életükhöz kapcsolódó állampolgári kötelességek fontosságát. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése. Nem szabad elfeledniük, hogy a keresztény erkölcsökön nyugvó állam lehet a biztosítéka az ő jövőjüknek is. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. A civil és egyházi szervezetekkel való kapcsolattartás, saját döntéshozó fórumaik felkészítik őket arra, hogy felnőtté válva képesek legyenek felelősségteljes döntéseket hozni, amely befolyásolhatja saját és környezetük életét is.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakul ki, csakúgy, mint a személyiségére jellemző egyéb tulajdonságok. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság. Az intézmény céljai között szerepel, hogy megtanítsa a fiatalokat arra, hogy személyes életük különféle helyzeteiben Istennel párbeszédet folytassanak, hogy felelős keresztény életet éljenek, amely képessé teszi őket a hitben megélt társas kapcsolatokra.

A családi életre nevelés

A tanuló képes legyen felismerni és megfogalmazni a családban betöltött szerepeket, feladatokat, megtalálni és elvégezni a rá háruló feladatokat. Tisztában van a nemi szerepek biológiai funkcióival, társadalmi hagyományaival. Felismeri a családi élet és a párkapcsolatok során előforduló súlyos problémahelyzeteket, és ezek megoldásához megfelelő segítséget tud kérni. Tudja azt, hogy a keresztény család alappillére a férj, feleség gyermek közössége. A keresztény család értékrendjében szereplő egymás tisztelete, szeretete, egymás segítése belső értékké válik számára. Saját egyházközségére úgy tekint, mint arra a nagycsaládra, amelynek aktív cselekvő részese a hit gyakorlása során.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges élet- módra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek meg- előzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékként való tiszteletére is nevel. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket.

A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív élet- vezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik, a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészség- fejlesztés és - megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenység-rendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

A pedagógusok készítsék fel a gyermekeket, az ifjakat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítő- kész magatartást. A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy krízishelyzeteikben segítséget kaphatnak hitoktatóiktól, pedagógusaiktól, a lelkivezetőtől.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az

egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének keresztény példamutatásának is jelentős szerepe van.
Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanulóban fokozatosan tudatosul, hogy társaival kölcsönösen egymásra vannak utalva. Bizonyos helyzetekben kérésre képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben ő is képes segíteni. Az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló tapasztalatot szerezzen a fogyatékkal élőkkel való együttélésről, amelynek során felismeri a segítő tevékenység fontosságát és szükségességét alkalmanként és a mindennapokban is. Kapcsolatot tartanak az iskola tanulói olyan karitatív szervezetekkel, amelyek a mindennapi munkájuk során rávilágítanak arra, hogy mennyire fontos az elesett embertársainkon való segítés.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, akkor képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezettudatos életmódra nevelés színtere a mindennapi nevelő-oktató munkán túl a fenntarthatósági témahét programjai a
Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.
A tanulóban kifejlődnek a környezet harmonikus, környezetkímélő életvezetéshez szükséges szokások, mozgósítható a környezet védelmét célzó együttes cselekvésre. Képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani az iskola belső és külső környezetét. Nem hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat, előnyben részesítve a természetes, újra hasznosítható, illetve újrahasznosított anyagokat. Érzékennyé válik az

anyag- és energiatakarékos életvitelre és ismeri ezek gyakorlati technikáit.

Pályaorientáció

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola-és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak a megismerése tevékenységek és tapasztalatok útján.
A tanuló képes legyen megfogalmazni, hogy mi érdekli őt leginkább, és felismeri, hogy érdeklődési körét, motivációját, saját adottságait mely szakmákban tudná hasznosítani. Pályaorientáviós napot szervezünk a köznevelésért felelős miniszter által kiadott tanév rendje szerint.
Megfelelő ismeretekkel rendelkezzen a továbbtanulással, a választható iskolákkal, életutakkal kapcsolatban. Ismerje az élethosszig tartó tanulás fogalmát. Tudjon célokat kitűzni és jövőképet felállítani.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, a hasznot vagy a költségeket. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekeik kapcsolatát. A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén. Azonban nem szabad elfelejteniük azt, hogy a pénz, az anyagi javak megszerzése nem jelentheti számukra az egyedüli célt, boldogságot életükben. Lássák a rövid és hosszú távú céljaikat, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló hatékonyan tudjon keresni a világhálón kulcsszavak segítségével, majd képessé váljon elektronikus gyűjtőmunkát végezni. Legyen tisztában a videojátékok használatának helyes mértékével. Tudja azt, hogy a közösségi oldalak felelőtlen használata, valamint a médiatartalmak megosztása esetleges veszéllyel járhat. A közösségi oldalakon megjelenő verbális agresszió elhárítására megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezzék. Odafigyeljen arra, hogy magánszférájába ne engedjen be nem kívánatos médiatartalmakat.

A tanulás tanítása

A tanulás tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.
A tanulás számos összetevője tanítható. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban, valamint tanítsa a gyerekeket tanulni.
A hatékony tanulás módszereinek és technikáinak az elsajátíttatása, az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása, a könyvtári és más információforrások használata váljék tudatossá a tanulók körében.
A tanulás fontos színtere, eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulási formák, amelyekhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen.
A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a "szabadtér" is.
A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az IKT eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

1.4. Nevelő – oktató munkánk eszközei és eljárásai:

a) Általánosan elfogadott és a hívő ember számára követendő európai keresztény erkölcsi normák beépítése a viselkedésbe és a gondolkodásba, értékközvetítés.
- A keresztény értékek közvetítése, elfogadása és érvényesítése a mindennapok során
- Az emberi tudás tisztelete, példaképek állítása.
- A polgári értékrenden alapuló fegyelem, az önfegyelem, az önállóság kialakítása, a közösségért végzett tevékenység formáinak elsajátítása. A szabadságra nevelés, a szabad gondolkodás képességének fejlesztése.
- A beteg, sérült és fogyatékos embertársaink iránti elfogadó és segítőkész magatartásra nevelés.
- Nyitottság, megértő viselkedés, a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások elfogadása; a másság iránti toleráns viselkedés kialakítása.

b) Személyiségfejlesztés
- Felelősségérzet kialakítása önmagunk és társaink iránt testi, szellemi, erkölcsi téren.
- Önismeret, önfejlesztés: a siker, kudarc feldolgozása. Tapasztalatszerzés az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

c) Közösségi értékek megőrzése, gyarapítása
   - Nemzeti hagyományaink ápolása (ünnepélyek, szakkörök, tablók, versenyek)
   - Iskolai és osztályszintű közösségi programok szervezése, lebonyolítása (szülői hozzájárulással és támogatással szervezett klubdélután, színházlátogatás…)

d) Kommunikáció
   - A nyelvtanulás fejlesztése érdekében nemzetközi kapcsolatok kialakítása, ápolása. A kommunikációs kultúra középpontba állítása: önálló ismeretszerzés, vélemények, érvek kifejtése, értelmezése, azok megvédése.

e) Életmód
   - A lelki szellemi, testi egészség biztosítása (egészségnevelési programban). Prevenció (betegség, baleset, drog és egyéb káros szenvedélyek).

Oktatási eszközeink:

- Kulcskompetenciák fejlesztése, különböző tevékenységeken keresztül.
- Az alapkészségek szintjének feltérképezése a különböző mérőeszközök segítségével, egyéni fejlesztés megtervezése.
- Osztályszintű, valamint az egyéni képesség szerinti csoportbontás kialakítása.
- Tanórán kívüli tehetséggondozás és felzárkóztatás lehetőségének megteremtése.
- Ismeretszerzés változatos formáinak megteremtése a tanítási órákon és egyéb tevékenységeken: önálló munka (házi feladat, gyűjtő munka, kiselőadás), kirándulás, erdei iskola, szakkörök, kulturális rendezvényeken való részvétel, versenyek stb.
- A kommunikációs képesség fejlesztése, az anyanyelv helyes használata szóban és írásban.
- A tudomány eredményeinek és a tudósok munkásságának megismerése, a művészeti értékek és alkotóinak elismertetése, megszerettetése. A verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása különösen a HH/HHH tanulók esetén.

Eljárások

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő- oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.).
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.).

- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.).
- A jutalmazás formái (szóbeli dicséret, írásbeli dicséret, oklevél, kitüntetés, jutalomkönyv, tárgyi jutalom, táborozás, ösztöndíj, tanulmányút stb.).
- A büntetés formái (szóbeli figyelmeztetés (észrevétel, dorgálás, feddés, határozott rendreutasítás, osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, rovás, igazgatói figyelmeztetés, intés, rovás, nevelőtestület elé idézés, szigorú megrovás, párhuzamos osztályba való áthelyezés stb.
- A nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célzó módszerek (felügyelet, ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás, tilalom stb.)

2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre. Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakítása: „Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogy szólhatnak az ő nyelvükön is.

A közoktatás, így iskolánk alapvető feladata a tanulók felkészítése az életre, amely egyet jelent a harmonikus személyiségű, társadalomba beilleszkedni, a keresztény értékrendet képviselni tudó, a munkamegosztásban részt venni és önmagát fenntartani képes ember nevelésével.

A nevelőmunkánk egyik legfontosabb feladata azoknak a kompetenciáknak a kialakítása, olyan tudások, ismeretek átadása, amelyek birtokában az ifjú képes eligazodni, beilleszkedni a társadalomba. A fejlődés, a növekedés folyamata, az érték, értékrend kialakítása mind a növekedés üteméhez kapcsolódva biztosítja a személyiségfejlődést. A NAT-ban képviselt értékek, valamint a nevelési célkitűzéseink, az egységes alapvető követelmények, az ezekre épülő differenciálások mindezt a célt szolgálják. A tanulók az adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban fejlődnek, és ez által bontakozik ki személyiségük. Tanítványaink személyiségfejlesztése a nevelőtestület tudatos, közös munkájával és személyiségfejlesztést segítő környezet kialakításával érhető el, amely érinti a tanulást, a tudásfejlesztést és a mentálhigiénés nevelési feladatokat.

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét

- A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.
- A megismerés képességének fejlesztése.
- Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.
- A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok:

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.
- Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok:

- A gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.
- A helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában

Kialakítandó személyiségjegyek a fejlesztendő területek kapcsán:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a felekezetüknek megfelelő (katolikus, protestáns) és az iskolaközösség hitéleti programjain.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

A katolikus iskola segíti a fiatalokat abban, hogy személyiségük kibontakoztatásával együtt növekedjék bennük az az új teremtmény, amellyé a keresztségben lettek. *(II. Vatikáni Zsinat a nevelésről)*
Az egyéni személyiségfejlődés segítése elsősorban az osztályfőnökök, hitoktatók feladata, amelyet az osztályban tanító kollégák támogatásával tud megvalósítani. Az 1-4. évfolyamon jelentős szerepet kell vállalni az egész napos oktatás keretében az egy osztályban tanító nevelőknek közösen.
Az egyéni személyiségfejlődés figyelemmel kísérésére és segítésére alkalmas eszközök: egyéni beszélgetések, megfigyelések, kérdőívek, rajzvizsgálatok, szociometriai mérések. Tanulmányi előmenetelben az elért és elérhető szint meghatározása.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a tanulók egészségismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho-szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.
A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Egészségfejlesztő iskola

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskolai élet a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezzel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel (iskolaorvos, védőnő, Vöröskereszt, Drog-prevenciós csapat, ÁNTSZ...) és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak – amelyek rendelkeznek a hatályos jogszabályban megfogalmazott szakmai követelményekkel.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

- az életkorral járó biológiai-pszichohygiénes tennivalók
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjai
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepe
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és a lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek
- szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Az iskolánk egészségnevelő programjának „belső" szereplői

Az egészségnevelő program szereplői	Szerepük/feladatuk
diákok/tanulóközösség	Korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében. A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulókban az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része.
a tantestület szaktanárok, osztályfőnökök, diákönkormányzatot segítő pedagógus, **a gyermekvédelmi felelős az iskolaorvos, védőnő iskolapszichológus**	Bemutatják és gyakoroltatják velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat. Komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása. A tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel: a táplálkozás, az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre, a családi és kortárskapcsolatok, a környezet védelme, az aktív életmód, a sport, a személyes higiénia, az elsősegély-nyújtás alapismeretei, a szexuális fejlődés területén. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.
szülők	Szülői szervezet (SZMK) képviselteti magát az iskola életében, akik javaslattevő és véleményezési jogkörrel rendelkeznek: éves munkaterv, a Pedagógiai program, az SZMSZ elfogadásában, félévi/év végi iskolai értékelések esetén, javaslatot tehetnek programok szervezésére, felajánlhatnak egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadásokat – pl. egészségügyben dolgozó szülők stb.

Az egészségnevelés az iskolában megjelenik:

A mindennapos testnevelés szervezésében:

- 1-8. évfolyamon a helyi tantervben szabályozva

Közösségi nevelés (osztályfőnöki) órán:

- 5-8. osztályban az osztályfőnöki tanmenet alapján fejlesztjük a tanulók testi és egészségtudatos magatartását.
- tűz- és balesetvédelmi oktatás.

Egyéb tanórákon

- A tanórai foglalkozásokon az iskola helyi tanterve alapján, a pedagógusok által készített tanmenetek szerint történik az egészségfejlesztés.

Szülői értekezleteken:

- tájékoztatók az egészséges életmódhoz kapcsolódóan

Tanórán kívüli foglalkozásokon:

- az iskola munka és rendezvénytervében meghatározott egészségmegőrző nap/napok szervezése
- drog és alkohol prevenciós előadások (Pl. DADA, Drogbusz).
- felvilágosító előadások, kiegyensúlyozott családi életre nevelő előadások.
- jeles napok megünneplése (Víz világnapja, Föld napja, Állatok világnapja)
- osztálykirándulások
- versenyeken való észvétel (Katasztrófavédelmi verseny, Vöröskereszt által szervezett versenyek, környezetvédelmi versenyek, KRESZ verseny).

Diabéteszes tanuló speciális ellátási eljárásrendje

Jogszabályi háttér

Magyarországon egyre több 18 év alatti cukorbeteg él. Döntő többségük un. teljes inzulinhiányos, 1-es típusú cukorbeteg, aki egész életében rendszeres inzulinadásra szorul.

Ezért minden köznevelési intézményben dolgozó pedagógus, és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott számára fontos feladat felkészülni a cukorbeteg gyermekek fogadására, ismerni mindennapjaikat és a diabétesz kialakulásának korai tüneteit, melyek felismerésével akár életveszélyes állapotot előzhetnek meg.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 2021. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek és tanulók esetében az óvoda, valamint az iskola 1–8. évfolyamán az érintett intézmény gondoskodik a napközbeni alapvető speciális ellátásról: a vércukorszint szükség szerinti méréséről, valamint – szükség esetén, orvosi előírás alapján – a szülővel, törvényes képviselővel történt egyeztetést követően, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadásáról.

Ezen feladatok ellátását a jogszabályban meghatározott intézményi kör az iskolaorvos és védőnő, vagy a megfelelő szakmai továbbképzést elvégző, *pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy* révén biztosíthatja:

„62.§ (1a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény – beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is – felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)–(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a. *a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,*
b. *b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.*

(1c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1b) bekezdés szerinti feladat ellátását

a. *a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésén részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy*
b. *b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.*

(1d) A szülő, más törvényes képviselő az (1a) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be." (1.számú melléklet),

Általános alapelvek

A diabéteszes gyermek ellátása terén elsősorban a szülő határozza meg a feladatokat a kijelölt személy számára. Közösen tervezik meg a napi rutint, hogy milyen felelősségi köröket és feladatokat vállaljon fel az iskola.

Fontos kiemelni, hogy a cukorbeteg gyermek ellátására kijelölt munkavállalót egészségügyi felelősség nem terheli!

Az Általános Iskolában ezt a feladatot az iskolatitkár látja el.

Elérhetőségei:

telefon. 06/44/ 502 613

e-mail: szechenyikatisk@gmail.com

e-mailcímen. Minden esetben szükséges személyesen vagy telefonon is egyeztetni az iskolatitkárral a gyermek megfelelő ellátása érdekében (mennyire önálló, szükséges-e segíteni a vércukorszint mérésben, inzulin beadásban, ellenőrizni a vércukorszintet a megadott időközönként, étkezés előtt-után, testnevelés óra előtt-után, stb, esetleges egyéni jellemzők, tudnivalók, étkezési korrekciók, egyéb információk, amit Szülő/Gondviselő fontosnak tart) Fontos tudni, hogy az iskola csak azokat a feladatokat végezheti el, amelyekre a Szülő/Gondviselő előzetesen írásban felhatalmazást ad és amit a munkavállaló önként vállal, ezért az egyeztetésen elhangzottakat írásba kell foglalni. Ez alól kivételt képezhet a vészhelyzet, mely esetben telefonon történik azonnali egyeztetés.

Szülő/Gondviselő feladata:

- kérelem benyújtása, személyes vagy telefonos egyeztetés az ellátás megkezdése előtt
- gondoskodik az eszközökről és az inzulinról, amelyek szükségesek a cukorbeteg tanuló ellátásáról („cukorbeteg hátizsák", melynek tartalma: vércukormérés, inzulinadás eszközei, szőlőcukor, cukormentes víz, cukros üdítő, lassabban felszívódó szénhidrát, glukagon injekció, vércukor napló, szülő és kezelőorvos elérhetősége)
- írásban megadja a gyermek napirendjét, étkezési rendjét, a gyermekre vonatkozó speciális információkat, jelzi ha változás történt
- megadja a vészhelyzeti elérhetőségeket

Az ellátásra kijelölt iskolai dolgozó feladata:

- a tanév elején egyezteti a szülőkkel/gondviselővel a cukorbetegség ellátási tervét
- egyeztet a Szülőkkel/Gondviselőkkel a gyermek napirendjéről
- megállapodnak arról, hogy milyen esetben kell értesíteni a Szülőket/Gondviselőket
- segíti a cukorbeteg gyermeket az iskolában
- lehetővé teszi, hogy a gyermek megmérhesse a vércukorszintjét vagy szükség esetén megméri
- lehetővé teszi, hogy a gyermek biztonságos helyen adhassa be az inzulinját, szükség esetén beadja
- felismeri az alacsony és magas vércukorszint jeleit
- megtanulja mit kell tenni a gyermekkel, ha alacsony vagy ha magas a vércukorszintje
- gondoskodik arról, hogy az alacsony vércukorszintű gyermeket mindig felügyelje valaki, ne maradjon egyedül
- szabad hozzáférést biztosít a vízhez és a mosdóhoz
- vészhelyzet esetén értesítse a mentőket, Szülőt/Gondviselőt, kezelőorvost

A gyermeket tanító, felügyelő pedagógus kötelessége, hogy a cukorbeteg gyermeket akár tanórán is:

- kiengedje a mosdóba,
- biztosítsa, hogy folyadékhoz jusson,
- megengedje, hogy megmérhesse a vércukrát, illetve kérje a vércukorszintmérést
- engedje, hogy beadhassa vagy beadathassa magának az inzulint
- ehessen, akár tanórán is.

- rosszullét esetén azonnal értesítse a kijelölt iskolai dolgozót (idő hiányában mentőt, szülőt)

Tanuló feladata:

- szól a tanárnak, ha leesik, vagy felmegy a vércukra.
- szól a tanárnak, ha rosszul érzi magát.
- amennyiben képes rá, elvégzi a vércukormérést és beadja magának az inzulint a kezelési tervnek megfelelően.
- magával viszi a cukorbeteg-felszerelését az iskolába.
- van nála gyorsan felszívódó szénhidrát arra az esetre, ha leesne a vércukorszintje.

Teendők vészhelyzet esetén

Alacsony vércukorszint (hypoglikémia, 3,9mmol/l alatti érték)

Vércukormérést követően a mért vércukorértéknek megfelelően, a szülővel egyeztetett mennyiségben plusz szénhidrát adása (1-2dl gyümölcslé, cukros ital, pár szem szőlőcukor, pár szem keksz, vagy amit a Szülő/Gondviselő előír és a gyermeknél elérhető) 15 perc múlva újabb vércukorszint mérés

Amennyiben a gyermek nyelni képtelen, eszméletlen: mentő hívása, egyeztetés után Glucagon injekció izomba beadása

Ha a gyermek az alacsony vércukorszint tüneteit produkálja, de valamilyen oknál fogva nincs lehetőség vércukorszintet mérni, akkor kb 15 gramm gyorsan felszívódó szénhidrát adása, majd amint lehet ellenőrizni kell a vércukorszintet.

Fontos információk

- Normális vércukorszint tartomány: 3,9-10 mmol/l között
- 3,9 mmol/l alatti inzulinérték vészesen alacsony **(LO) (hypoglikémia, „hipó")** – teendő: azonnal a szülővel egyeztetett mennyiségű, gyorsan felszívódó szénhidrátot kell adni (1-2 dl gyümölcslé, pár szem szőlőcukor, néhány db keksz), ha erre nincs lehetőség, mert a gyerek eszméletét vesztette, Glucagon beadása szükséges.

Tünetek: mintha részeg lenne, hirtelen fáradtság, koncentráció-zavar, gyengeség, bizonytalanság, sápadtság, remegés, verejtékezés.

Alacsony vércukorszint gyanúja estén a gyereket tilos magára hagyni!

- 10 mmol/l feletti inzulinérték magas **(hyperglikémia)** – teendő: szülővel egyeztetni a beavatkozás szükségességéről, cukormentes folyadékfogyasztás, esetleg testmozgás javasolt.

Tünetek: megnövekvő szomjúságérzet, gyakori vizelési inger, fáradtság, rossz közérzet, viszkető bőr.

Magas vércukorszint esetén a vér ketonszintjét is ellenőrizni kell. Ha a vércukorszint és a ketonszint is magas, azo9nnali kórházi ellátás szükséges! Ketoacidózis leggyakoribb

tünetei: hányinger, hányás. Tehát ha egy 1-es típusú cukorbeteg hány, nem tud folyadékot fogyasztani, azonnal kórházba kell kerülnie!

- 15 mmol/l feletti inzulinérték nagyon magas **(HI)** – Azonnal egyeztetni a szülővel a korrekcióról!

Inzulin hasfalba, combba, felkar külső felszínébe adható be.

Az allergiás gyermek intézményi ellátását az intézményi eljárás alapján végezzük.

EpiPen Junior injekciók biztosítása a köznevelési intézményben, továbbá az intézményben dolgozók képzésének, illetve a tárgyi feltételek (tároláshoz szükséges szekrény) biztosítása.

Az eljárásrend tartalmazza a főigazgató, a pedagógusok, NOKS feladatait az alábbiak alapján:

Főigazgató:

• Az alkalmazottak felkészítésének megszervezése a képzésekre, az allergiás gyermekek ellátására.

• A szülők tájékoztatása az óvoda feladatainak ellátásáról.

• Kapcsolattartás az egészségügyi ellátórendszerrel és a fenntartóval.

• A szülői nyilatkozatok elkészítése a diagnosztizált és látens allergiára vonatkozóan. 101
• A képzettségek megszerzése után a munkaköri leírások kiegészítése, a követelmények megfogalmazása.

• A szakmai és működési dokumentumok kiegészítése az új feladatellátással.

A pedagógus feladata:

• A diagnosztizált allergiás gyermek adatainak begyűjtése a szülőtől, nyilatkozatok dokumentálása és az EpiPen Junior injekciók tárolásának biztosítása.

• A látens allergiára vonatkozó nyilatkozatok begyűjtése.

• Az alkalmazottak tájékoztatása, hogy a csoportjában allergiás gyermek van. Annak bemutatása, hogy milyen allergiában szenved a gyermek és annak mik lehetnek a tünetei.
• Az EpiPen Jr. injektor helyének kijelölése és láthatóvá tétele (megjelölt hely), annak érdekében, hogy a helyettesítő pedagógusok is ismerjék azt.

• Az osztályba járó gyermekek korosztálynak megfelelő felkészítése az anafilaxiás sokk felismerhető jeleire, a veszélyes allergének megismertetése.

• A Pedagógiai Program megvalósítását segítő külső program esetén a pedagógusnál két készüléket visz magával, arra az esetre, ha az allergiás tünetek nem javulnak 5-15 percen belül. Ez esetben egy második injekció beadására is szükség lesz. Mindegyik auto-injektor csak egyszer használatos. Az elvitelről tájékoztatni köteles az intézmény vezetőjét.

• Az EpiPen Jr. injektor használata után azonnal értesíti a mentőket, a szülőt és az intézmény vezetőjét.

• Gondoskodik az elhasznált EpiPen Jr. injektor utánpótlásáról.

• Ellenőrzi időről időre az auto-injektor fecskendőt, hogy az oldat továbbra is tiszta és színtelen-e.

• A lejárati idő elérkeztével – vagy elszíneződés, illetve csapadék (szilárd részecskék) jelenléte esetén korábban is – tájékoztassa a főigazgatót a csere szükségességéről

• Mobiltelefonján használjon lejárati idő riasztó szolgáltatást, amely emlékezteti, ha a toll szavatossága hamarosan lejár.

A nevelőmunkát segítő dolgozó feladata:

• A pedagógus jelzése alapján a lejárt szavatosságú, fel nem használt tollat csomagolásával együtt a szakrendelőkben megtalálható veszélyesanyag-gyűjtőbe helyezze el.

Fizikai képességmérés (NETFIT)

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban tanévenként – *a felnőttoktatásban és az 1-4. évfolyamon tanulók kivételével* – megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát azokon az évfolyamokon, ahol a testnevelés tantárgy tanítása folyik. Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. Az adott tanévben a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatát az iskoláknak a tanév rendjében meghatározott időszakban kell elvégeznie.

A fittségi mérésekhez kapcsolódó adminisztratív feladatokban (*osztályok létrehozása, tanulók osztályba rendezése/osztályléptetés, osztályok pedagógushoz rendelése*) az intézményi NETFIT adminisztrátor segíti a felmérést végző, testnevelés tantárgyat tanító pedagógusokat.

Feladat a mérést követően:

- A munkaközösség a szakmai munkatervében meghatározza a fejlesztendő területeket.
- A mérési eredmények alapján a szaktanár beépíti az adott osztály tanmenetében a fejlesztendő területeket.

Védőnő, iskolaorvos és az egészségügyi szolgálat munkája

- segédkeznek félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában (védőnő)
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében (védőnő, iskolaorvos);
- védőoltások, minden évben a megadott rend szerint (védőnő, iskolaorvos);
- fogászati szűrővizsgálat és prevenció, vetélkedő szervezése
- folyamatos és igény szerint felvilágosító előadások tartása

Vöröskereszttel, a Mátészalkai Járási Népegészségügyi Intézettel és a rendőrséggel való kapcsolat

- Elsősegélynyújtó előadások, gyakorlati oktatások
- Versenyek (KRESZ, elsősegélynyújtó)
- Prevenciós előadások (Pl. DADA program, Drogbusz stb.)
- Bűnmegelőzési előadások iskolarendőr bevonásával
- KRESZ oktatás (kerékpáros közlekedés)

Prevenció és higiéniai előírások

Az intézmény egészségfejlesztési tevékenysége a testi és lelki egészség megőrzését, a személyi higiéné fejlesztését, az egészségtudatos magatartás kialakítását és a megelőzést szolgálja. Fertőző megbetegedés vagy közegészségügyi kockázat esetén az intézmény a hatályos közegészségügyi, járványügyi és fenntartói rendelkezések szerint jár el, és a szülőket haladéktalanul tájékoztatja. A szükséges intézkedések végrehajtásában az intézmény együttműködik az érintett egészségügyi és hatósági szervekkel.

A nevelési-oktatási intézményben és intézményen kívül a kiskorú tanuló számára alkohol és dohánytermék, drog készítmény nem fogyasztható és nem árusítható.
A védő-óvó előírások szabályozása az SZMSZ-ben történik.

Iskolai étkeztetés

Az iskolai étkeztetés kapcsán törekedni kell arra, hogy a tanulók és az itt étkező alkalmazottak egészségesen étkezhessenek.

Gyógytestnevelés

A tanulókat az iskolaorvosi szűrés alapján, ha szükséges, a szülő viszi el szakorvosi vizsgálatra, amely alapján ellátásban részesülnek. A gyógytestnevelés órákon való részvételt az iskolaorvos és a testnevelők ellenőrzik. A részben felmentettek differenciált munka keretében vesznek részt a testnevelés órákon.

Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
2. **Minden tanuló tanuljon meg úszni! – program működtetése. A 2014-2015. tanévtől az adott tanév harmadik és hatodik évfolyamos tanulói az intézmény anyagi támogatásával úszásoktatáson/tanuláson vesznek részt harmadikban heti egy hatodikban heti 2 testnevelés óra keretében.**
3. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
4. Az egész napos iskolai (szabadidős), és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái dominálják a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
5. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
6. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás, szánkózás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
7. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
8. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
9. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.

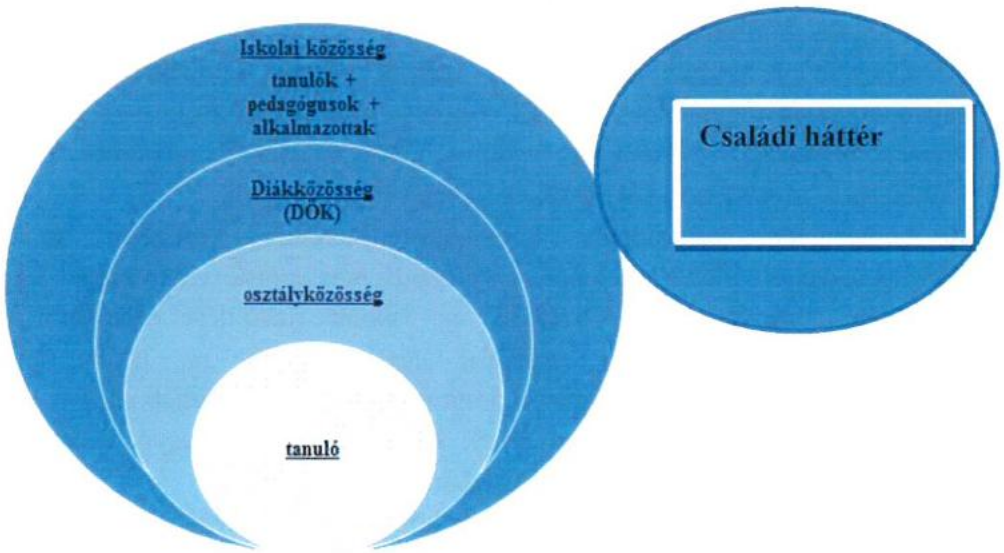
10. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönfélébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.

4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

4.1. Közösségfejlesztés

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá."
A közösségfejlesztés az a folyamat, amely során kialakul az egyén és a társadalom közötti kapcsolat. Egy csoportból akkor lesz közösség, ha egy cél érdekében munkálkodnak, felelősséget tudnak vállalni egymásért, s ez a tevékenység, kapcsolat örömet jelent számukra. Színterei a család, az osztályközösség, az iskolai közösség, baráti közösségek, valamint alkalmi közösségek.

4.2. Az iskola - mint közösség – szereplői

4.3. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

- Együttlét; kis és nagy közösségekhez tartozás pozitív érzésének kialakítása
- A magyarsághoz, mint közösséghez való tartozás öröme, tisztelete
- Önállóság; saját személyiségük formálása, önismeret (szabadság és autonómia egysége).
- Fegyelem; a társadalmi normák és tradíciók szerepe.
- A felelősség- és kötelességtudat kialakítása.
- Önálló erkölcsi világkép alakítása; melyben a közösségi érzés és az együttlét eszméje egyre magasabb szintre kerül.
- A hátrányos megkülönböztetés nélküli közösségi magatartás kialakítása
- Tolerancia; a különböző kultúrák ismerete, tisztelete.
- Egészséges kritikai szemlélet, az egyéni kezdeményezőkészség összekapcsolása

Osztályközösségek

1 – 4. évfolyam feladatai

- A tanulókban ki kell alakítani, hogy a közösségi célokat elfogadják és a megvalósításban aktívan vegyenek részt.
- A közösségi szellem megalapozása és erősítése.
- Népünk múltjának, történeteinek és példaértékű személyiségeinek megismertetése.
- Meg kell alapozni az élő és élettelen környezet iránti szeretetet és felelősségérzetet.
- A tanulók között a segítőszándékra épülő, együttműködő, harmonikus kapcsolat kialakításának segítése.

5 – 8. évfolyam feladatai

- A közösség formálásában minden tanuló saját véleménynyilvánítással vegyen részt.
- Fejleszteni kell az önálló, tárgyilagos véleményalkotást, a tisztelettudó véleménynyilvánítást és az alkalmazkodóképességet.
- Tisztázni kell az egyéni és a közérdek fogalmát, valamint ezek egymáshoz való viszonyát.
- Fel kell készíteni a tanulókat a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására.
- A demokratikus normarendszert ki kell terjeszteni a mindennapi magatartásra.
- Földünk globális problémáinak megismertetése és azok csökkentésének lehetőségei

4.4. A feladatok megvalósításának színterei

Iskolai szintű közösségfejlesztő feladatok:

- A tanév rendjével kapcsolatos ünnepek: **tanévnyitó, tanévzáró, ballagás.**
- az iskolában a nemzetünk szabadságtörekvéseit tükröző, továbbá nemzeti múltunk mártírjainak emlékét, példáját őrző megemlékezések:
  - az aradi vértanúk (október 6.),
  - a Nemzeti Összetartozás Napja (június 4.),
  - a március 15-ei és az október 23-ai nemzeti ünnepek.
- Az iskola hagyományai ápolása érdekében meghonosított emléknapok, megemlékezések, rendezvények:
  - Széchenyi-emléknap
  - Szent József-nap
  - Szent Márton-nap
  - Advent ünnepe
  - Karácsony ünnepe - a tanulók, pedagógusok, szülők közös ünneplésével
  - „Lázár Ervin Program-ban" való részvétel (amennyiben meghirdetésre kerül)
  - „Határtalanul Program" pályázaton való részvétel (amennyiben meghirdetésre kerül)
  - Föld Napja
  - Német nyelvi területek kulturális és néphagyományi programok szervezése
  - Nyári táborok: hittan, környezetvédelmi, nyelvi, táblajáték… – igazodva a mindenkori tanulóközösség igényeihez.

Diákönkormányzat

- Iskolánkban a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére Diákönkormányzat működik.
- A Diákönkormányzat munkáját a 3-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló Diáktanács irányítja.
- A Diákönkormányzat tevékenységét az iskola főigazgatója által megbízott nevelők (alsó és felső tagozatos) valamint az osztályfőnökök segítik.

A Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi, Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde diákönkormányzata (DÖK) az iskolai élet szerves

részévé kíván válni az alábbiakkal:

- a diákok jogainak képviselete
- a diákok önszerveződéséhez, közéleti szerepléséhez fórumok megteremtése kulturális- és sportprogramok szervezése

A Diákönkormányzat célja:

- a demokratikus önszerveződés alapjainak megismerése,
- az „egy mindenkiért és mindenki egyért" elv megvalósítása,
- a közösségi életre nevelés,
- a hátrányos megkülönböztetés nélküli közösségi magatartás megvalósítása
- tolerancia elvének elfogadtatása
- kreativitás fejlesztése,
- önállóság, autonómia,
- hazaszeretetre nevelés,
- a környezettudatos magatartás fejlesztése (szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás)
- az okos, ésszerű versenyszellem kialakítása a tanulók körében,
- egymás megbecsülése, mások tevékenységének tiszteletben tartása.

Az osztályfőnöknek, a diákönkormányzatot segítő tanárnak, valamint minden nevelőnek feladata az elemi emberi értékekre nevelés, az előzőekben felsoroltakra hangsúlyt fektetve, mely konkrét példákkal, szituációs játékokkal, irodalmi és képzőművészeti alkotások be- mutatásának elemzésével valósítható meg.

Nevelői közösségek

Az intézményen belüli nevelői közösségek:

- tantestület
- egy osztályban tanítók
- munkaközösségek
- állandó és alkalmi munkacsoportok
- minőségi irányítási rendszer minőségi körei

A kollégáink, a főigazgatóval közösen megalkották –a közoktatást szabályozó jogi és tartalmi normákra alapozott Pedagógiai Programot, a belső szabályzókat, kialakították a pedagógiai hagyományainkra alapozott tevékenységi rendszerünket. A tanulói és

nevelői közösségek egymásra hatásával, a tudatos közösségfejlesztéssel és nevelő-oktató munkával kívánjuk elérni az iskola célkitűzéseit.
A nevelőközösség hatékony működéséhez elengedhetetlen az önművelés módszertani kultúrájának fejlesztése:

- szakmai továbbképzések
- az iskolai tevékenységek ellenőrzése és értékelése (mérések-visszacsatolás)
- pedagógiai, pszichológiai ismeretek fejlesztése
- a pályakezdők, újonnan érkezett kollégák segítése, mentori támogatása

A család szerepe az iskolai közösség életében:

Az egyén elsődleges szocializációja születésétől fogva a családban megy végbe, amit az iskoláskortól kiegészít az iskolai szocializáció. A családon belül elsősorban a szülők közvetítik számára az elsajátítandó társadalmi értékeket, mintákat, elvárásokat. Ezen kívül több fontos fejlődés- és személyiség - lélektani változás (pl. beszéd, nemi identitás kialakulása) szorosan kötődik a családi közösséghez. Mind a családi, mind az iskolai szocializáció meghatározó időszaka a serdülőkor. Ennek az életkornak a végére a serdülő leválik a családról, és autonóm személyiséggé válik. Egyúttal egyre nagyobb hatással van rá a kortárs- csoport, így az osztályközösség is. Ez az életkori szakasz kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon.

5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

5.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai a nevelés-oktatás folyamatában

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan, a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározott munkarend alapján.

1. Kiemelt feladataik:

- A katolikus nevelő munkája során bemutatja az imádság és a munka egységét. Annál is inkább, mivel a munkaerkölcs a jellem és a műveltség egyik fokmérője. Ezért

különösen törekednie kell arra, hogy személyes istenkapcsolatából fakadóan a kötelességteljesítésben és a munkavégzésben is hiteles, színvonalas példát adjon kollegáinak és tanítványainak egyaránt.

- A katolikus nevelő abban a tudatban végzi munkáját, hogy Isten őt a nevelői feladatra kiválasztotta és meghívta. Az elhivatottság tudata belső rendet és harmóniát kölcsönöz a katolikus nevelőnek, oktató-nevelő munkájában és kollegiális-testvéri kapcsolataiban az őt körülvevő közösségek (család, iskola, egyházi közösség, haza, emberiség) iránti elkötelezett és felelős cselekvésre ösztönzi.

- feladatait a főigazgató általános irányítása és ellenőrzése mellett végzi,
- elvégzett feladatairól félévente beszámolót készít,
- óráira rendszeresen felkészül, azokat pontosan kezdi és fejezi be, munkáját felelősséggel és önállóan a tantervi követelmények szerint végzi,
- a tanulókkal kapcsolatos folyamatosan ellenőrzést és értékelést a Pedagógiai Programban és a Helyi Tantervben megfogalmazottak alapján végzi,
- a jegyeket, az írásbeli dicséretet és elmarasztalást (a megszerzést követően Pedagógiai programunk szerint rögzíti az E-Krétába)
- órarendje szerinti órája előtt 15 perccel köteles megjelenni a munkahelyén,
- munkából való távolmaradást, annak okát lehetőleg az előző nap, legkésőbb az adott munkanapon 7.30-ig köteles jelenteni a vezetőnek (SZMSZ szerint) – hiányzásának kezdetekor a helyettesítés anyagát vagy tanmeneteit eljuttatja a főigazgatónak,
- tanóra elhagyására (indokolt esetben) kizárólag a főigazgatótól kérhet engedélyt,
- az iskola rendezvényein a részvétele kötelező,
- a kirándulások/iskolai programok alkalmakor figyel arra, és felelősséget vállal azért, hogy a tanulók ne hagyják el az osztályát csoportját,
- óráin korszerű módszereket alkalmaz, folyamatosan követi a szakirodalmat,
- a tehetséges tanulókat versenyezteti, a versenyekre felkészíti, elkíséri,
- kapcsolatot tart az osztály osztályfőnökével, az ott tanító pedagógusokkal,
- a munkatársi értekezleten javaslatot tesz a tanulók havi magatartás és szorgalomjegyeire,
- utolsó óra után sorakoztatja a tanulókat és elköszön tőlük/ és biztosítja a tanulók zavartalan, balesetmentes távozását,
- a rábízott szaktanterem, tanterem dekorációját tanévkezdésre elkészíti, azt folyamatosan karbantartja, ellenőrzi a tanterem bútorzatának állagát,
- támogatja a diákönkormányzat munkáját,
- a szülőkkel való kapcsolattartás révén (személyes, írásos, e-mail, E-Kréta formában) csak a saját gyermekükről adhat információt, az iskolai dolgokkal kapcsolatosan pedig arról, amivel a vezetőségtől, illetve a tantestület döntése alapján felhatalmazást kap,
- munkaidőben az iskola területén belül nem fogadhat és tarthat órákat magántanítványai részére.
- mint ügyeletes nevelő:
    - az ügyelet megkezdése előtt már megérkezik az iskolába,

- az érvényes ügyeleti rend szerint a tanítás kezdetéig, a szünetekben a folyosókon és az udvaron a tanulók körében tartózkodik,
- baleset esetén intézkedik és kapcsolatba lép az intézményvezetéssel,
- figyelemmel kíséri a folyosók és az udvar tisztaságát, rendjét.

- mint leltárfelelős – amennyiben a munkaköri leírásában erre megbízást kap:
  - ellenőrzi azok állagát, javaslatot tesz a selejtezésre, új beszerzésre,
  - minden szemléltető eszközt nyilvántartó füzetben vesz át és teljes anyagi felelősséggel tartozik elszámolni azokért.
  - részt vesz az időszakos leltár végzésében.
- Az iskolai eszközöket - telefon, számítógép, fénymásoló, egyéb technikai eszközök – csak a napi iskolai feladatinak ellátása céljából használhatja.

5.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnök - *elsősorban a folyamatosság, a felmenő rendszer elvét figyelembe véve* – **kapja meg minden tanév megkezdésekor a feladat elvégzése a megbízását.**

- A keresztény nevelő tisztában van azzal, hogy eszköz az Isten kezében, s munkája eredményeiért elsősorban Neki tartozik hálával. Tekintélyének alapja a tetteiben mutatott példa. Az osztályfőnökök szavai és tettei összhangban vannak, hitelessé csak így válhat tanítványai előtt.

Felelősségek:

- Munkáját a Pedagógiai Program és az intézményi külső és belső elvárás-rendszer szellemében, az SZMSZ-ben és a Házirendben meghatározottak, és az iskolai dokumentumok (pl. éves munkaterv) betartásával végzi.
- Munkavégzése során szem előtt tartja az intézményi önértékelés elvárás-rendszerét.
- Személyes felelősséggel tartozik a tanulókkal kapcsolatos adatok, tanügyi dokumentumok, E-Kréta pontos vezetéséért.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a foglalkozási terv/tanmenet.
- Felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért.
- Bizalmasan kezeli a kollégákkal és az osztályokkal kapcsolatos információkat.
- Maradéktalanul betartja az adatkezelés rá vonatkozó szabályait.
- Bizalmasan kezeli az ellenőrzési tapasztalatokat (pl. óralátogatás).
- A hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi a főigazgatónak vagy a főigazgató-helyetteseknek.

Osztályfőnöki feladatok (nem érintve az osztályfőnöki nevelőmunka tartalmi részeit):

<u>Adminisztrációs jellegű feladatok:</u>

- A tanulók személyi adatait ellenőrzi az E-Krétában, a szükséges módosításokat elvégzi, összesítéseket készít, statisztikai adatokat szolgáltat.
- Kitölti a törzslapot, bizonyítványokat, értesítőket,
- Nyomon követi a tanulókkal kapcsolatos E-Krétában rögzített bejegyzéseket, azok következményeit.
- A tanulói hiányzások igazolása, összesítése. (E-Kréta beállított zárása előtt) A Házirend előírásai szerinti értesítéshez rendszeresen ellenőrzi a tanulói hiányzások mértékét, módját, a vezetőknek jelzi az osztályozhatóság veszélyeztetését, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányi előmenetelét. szükség esetén elektronikus üzenetben vagy levélben értesíti a szülőket.
- A Házirendben leírtak szerint figyelemmel követi a tanulók késését, szükség esetén elektronikus üzenetben vagy levélben értesíti a szülőket.
- Külön figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos tanulókat.
- Figyelemmel kíséri az egészségügyi, szociális, érzelmi gondokkal küszködő tanulókat, segítséget nyújt számukra.
- Segíti, nyomon követi és adminisztrálja osztálya EESZT-KRÉTA rendszer orvosi igazolásait.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeit, javaslatait a tanártársai elé terjeszti.
- Vezeti havonta nyomon követi a tanulók dicséretével, elmarasztalásával kapcsolatos bejegyzéseket.
- Elvégzi az osztályfőnök egyéb adminisztrációs feladatait.

<u>Irányító, vezető jellegű feladatok:</u>

- Végrehajtja mindazokat a feladatokat, amelyeket a Pedagógiai Program hatáskörébe utal.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben rendszeresen osztályfőnöki órát tart. Az osztályfőnöki óra tartalma és vezetése, mint a pedagógiai munka kiemelt színtere az osztály éves tanmenete alapján valósul meg, amely során a tanulók tanulmányi eredményeinek a nyomon követése mellett, évente több alkalommal, változó tematikával, releváns társadalmi témákat is érintve saját maga, vagy meghívott előadókkal foglalkozásokat tart.
- Céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására, öntevékenységük, önkormányzó képességük fejlesztésére.
- Együttműködve az osztály tanulóival segíti a tanulóközösség kialakulását.

- Minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet, vagy az évfolyamnak és a szükségleteknek megfelelően felhívja a figyelmet egyes előírásaira.
- A tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláíratja a tanulókkal és átadja a vezetőség számára.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait.
- Kirándulásokat, közös kulturális programokat szervez osztálya tanulói számára. Ezek tervéről, programjáról és tapasztalatairól tájékoztatja a főigazgatót vagy/és helyettesét, valamint a szülőket.
- Részt vesz osztályát érintő iskolai rendezvények előkészítő munkálataiban és a rendezvényeken.
- Tanulóit rendzseresen tájékoztatja az évfolyamát érintő iskolai rendezvénytervben rögzített diákmisék idejéről, diákjait támogatva együtt részt vesznek az osztályát érintő ún. évfolyam miséken
- Folyamatos figyelmet fordít osztályának dekorációjára, a faliújság karbantartására.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, kitüntetésére. A tanulókat saját hatáskörében is jutalmazza (pl. osztályfőnöki dicséret).
- Fegyelmező intézkedéseket hoz, fegyelmi vétség esetén eljárást kezdeményezhet.
- A tanulók minden iskolai tevékenységét, beleértve a tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat is értékeli, kialakítja bennük a reális önértékelés igényét.

Szervező, összehangoló jellegű feladatok:

- Segít abban, hogy a gyerek otthonosan és biztonságban érezze magát az iskolában. Ennek érdekében tájékozódik a rábízott tanulók neveltségi szintjéről, osztályban, egyéb közösségben elfoglalt helyéről, életviteléről, környezetéről.
- Kapcsolatot tart az intézményben működő civil szervezetekkel. A nevelési folyamat tervezésében a civil szervezetek szerepét, közreműködését segítő eszközként használja (pl. iskolai alapítvány).
- Munkája során figyelembe veszi a DÖK programját, felelősséggel vesz részt annak szervezésében, tervezésében, irányításában.
- Koordinálja a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását, segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.

- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.
- A gyermekekről gyűjtött egyéni megfigyelési tapasztalatait, az érvényes diagnosztikai eredményeket, valamint a Szakértői Bizottság véleményét és javaslatát az osztályban tanító pedagógusokkal ismerteti, ezeket közösen elemzik, és a továbbhaladási célokat meghatározzák.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó nevelő tanárokkal, a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (pl. logopédus, pszichológus, gyógytestnevelő, közösségi szolgálat koordinátorával stb.).
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi feladatokkal megbízott kollégával, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- Kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, szükség esetén részt vesz esetmegbeszéléseken.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, és látogatja óráikat.
- Tevékenyen részt vesz az osztályfőnöként munkaközösségi munkákban
- Szükség esetén — a főigazgató hozzájárulásával — az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozásra hívja össze.
- Szükség szerint családlátogatásokat végez.
- A Munkatervben meghatározott időközönként szülői értekezletet, illetve fogadóórát tart.
- Szülői értekezletek, fogadóórák keretében a gyermek pedagógiai jellemzését a gondviselőkkel egyezteti, továbbtanulási lehetőségekről tájékoztatja őket, tanácsot ad és segítséget nyújt felvételi jelentkezésükhöz, tudatosan fejleszti az életpálya kompetenciákat.
- A szülői értekezletek tapasztalatairól (szóban és írásban) tájékoztatja a főigazgatót vagy helyettesét.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Tanév elején megismerteti a szülőkkel az iskola Pedagógiai Programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Az osztályozó konferencia napján ellenőrzi az E-Krétában, hogy minden tanulónak le van-e zárva az osztályzata, valamint a lezárt érdemjegy nem tér-e el jelentősen az osztályzatok átlagától a tanuló kárára.
- Közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.
- Javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési stb. feladataira.

6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók körébe tartozik:

- a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló (SNI)
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló (BTMN)
- gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló (HH/HHH)
- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség

6.1. Sajátos nevelési igényű tanulók

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről értelmében:
„sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,"

Az irányelvben foglaltak célja:

- hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza:

- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosításának, elhagyásának vagy egyszerűsítésének, illetve új területek bevonásának lehetőségeit,
- a sérült képességek rehabilitációs, habilitációs célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés a szokásosnál nagyobb mértékű időbeli kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékosság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakulásának sajátos útját, fejlődésének eltérő ütemét, esetleg részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.
- A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teheti szükségessé.

Intézményünk a következő fogyatékossággal rendelkező tanulókat integrálja:

- Beszédfogyatékos tanulók
- Egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tartalmi elemeit szabályozza:

- A kompetenciaterületekhez tartozó célok, feladatok módszerek és a várt eredmények

1. sz. melléklet: SNI tanulók integrált nevelése, oktatása

Az integrált nevelésre vonatkozó általános alapelveink

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk. Kiemelt célunk elősegíteni e tanulók alkalmazkodó készségének, akarat erejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését. Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.
Habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő terápiás programjaink jellemzően az iskolai programba, így a napi nevelő oktató munkába beágyazottan valósulnak meg a szakvéleményben foglalt valós igényekhez igazodóan, a gyógypedagógus közreműködésével elkészített éves „Egyéni fejlesztési terv" szerint.
Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek másságát hangsúlyozzák.
Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.

6.2. Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Valamennyi pedagógus, de különösen az osztályfőnök feladata, hogy feltérképezze annak az okát, amelynek következtében a tanuló beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzd.
Az okok lehetnek:

- családban rejlő
- környezeti hatások
- a tanuló kifogásolható magatartású és erkölcsű személyekkel való kapcsolata
- helytelen nevelői hatás
- rossz tanár-diák viszony
- az értékelés, elismerés hiánya
- a gyerek helyzete a közösségben.

A helyzet feltárása után az osztályfőnök, az osztályban tanítók, a gyermekvédelmi felelős, a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei és a szülők a gyermekre szabott egyéni tervet beszélnek meg.
A helyzet megváltozásáról a tanév végi osztályozó értekezleten az osztályfőnök beszámol.
A felsorolt okok által kiváltott viselkedési zavarok „üzenetként" szerepelnek a gyerekekkel foglalkozók számára. A közös együttműködés révén nem csak az egyes viselkedési formák megválasztására kell törekednünk, hanem a kiváltó okok megszüntetésére vagy legalábbis enyhítésre.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek megelőzése céljából fontosnak tartjuk:

- az iskola oldott, szeretetteljes légkörének megteremtését
- családias környezet kialakítását, a tantermek közös dekorálását
- tisztaság megőrzését
- részvételt a gyerekeket érintő döntések meghozatalában – DÖK és osztályközösségen belül
- sokszínű szabadidős program szervezését, ahol minden tanuló megtalálja a neki megfelelő elfoglaltságot
- a tanuló saját fejlődéséhez viszonyított értékelését
- differenciált fejlesztés lehetőségét
- Pedagógiai Szakszolgálattal történő folyamatos kapcsolattartást.

A meglévő beilleszkedési, magatartási nehézségek kezelése céljából fontosnak tartjuk:

- a folyamatosan romló tanulmányi teljesítmény okának feltárását,

- alulteljesítés okainak kiküszöbölését,
- hiányzások vizsgálatát,
- családi háttér feltárását (családlátogatás),
- évismétlők felzárkóztatásának, beilleszkedésének segítését,
- szociálisan hátrányos helyzetűek támogatását, eseti, rendszeres nevelési támogatások rendszerének ismertetését,
- tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatását (egyéni fejlesztés, Pedagógiai Szakszolgálatokhoz történő irányítást)
- új tanulók beilleszkedésének támogatását,
- társaik között visszahúzódó „szereptelen" gyerekek bevonást az osztály és a csoport életébe,
- Pedagógiai Szakszolgálatok szakemberének rendszeres látogatását,
- szülők informálását a gyermekvédelmi felelős fogadóórájáról (ellenőrző, szülői értekezlet)
- előadások szervezését bűnmegelőzésről, drog-prevencióról 7 – 8. osztályos tanulóknak és szüleiknek.

6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A felzárkóztatás komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.
A katolikus iskola a talentumok Isten dicsőségére való kamatoztatására irányuló belső indíttatásra, valamint az igazságosság és szeretet parancsa által ösztönözve feladatának tekinti, hogy hozzásegítse diákjait ahhoz, hogy képességeiket az akadályozó tényezők felszámolása után teljes mértékben kibontakoztassák.
A tanulási kudarc a teljesítmény és a követelmény közötti viszonyítás. A kudarcot a tanuló akkor éli meg, illetve akkor következik be, amikor a teljesítmény egy kritikus értéket meg- haladó mértékben marad alatta a követelménynek. A tanulmányi kudarc általában kísérőjelenségként a tanuló családi, szociális, kulturális, egészségügyi helyzetéből adódik. Okozhat kudarcot az iskolai környezet is, a tanuló és az osztályközösség, a tanár-diák viszony, a tanuló személyisége és az iskola követelményrendszere. Gyakran az iskolán kívüli és belüli hatások egyszerre jelentkeznek.

A tanulási kudarcnak kitett, az azt átélő tanulóval foglalkozó pedagógusoknak (különösen osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős, pszichológus) először a kudarc okait kell feltárniuk, azután személyre szabott programot kell kidolgozniuk a kudarc felszámolásának érdekében:

- az iskolai, otthoni tanulást akadályozó tényezők felmérése,

- a családi, szociális, kulturális, egészségügyi meghatározottságok felmérése,
- szülői, családi erőforrások bekapcsolása (együttműködés megteremtése),
- az okok ismeretében egyéni fejlesztő program elkészítése (személyiségfejlesztés is).
- Iskolai szintű fejlesztő feladatok:
- dyslexia szűrés második osztálytól szakemberek bevonásával,
- anyanyelvi kultúra elsajátítása a kisiskolás szakaszban,
- olvasási kultúra elsajátítása, olvasás-szövegértés a tanulás alapja,
- az élethosszig tartó tanulás képességének és igényének kifejlesztése (személyiség-fejlesztés - motiváltság),
- differenciált nevelői munka (személyre szabott fejlesztés),
- differenciált oktató munka (osztálykeretben, differenciált csoportokban),
- az iskolai értékelésmotiváló, pozitív, előremutató legyen.

6.4. A kiemelten tehetséges tanulókkal történő foglalkozás

A katolikus iskola szorgalmazza a tanulók szellemi energiáinak kifejlesztését, Istentől kapott adottságaik hasznosítását. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. A tehetség gondozásának, a megméretésnek kiváló területe a tanulmányi verseny. Segít abban, hogy az igazi tehetség kibontakozzék, és az emberiség javára váljék. Ügyelni kell arra, hogy a versenyre készítés, készülés ne menjen az iskolai tananyag elvégzésének rovására. A tehetség fölismerése elsődleges pedagógiai feladat.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló:

- az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséggondozás a tehetség felismerésével kezdődik, majd a képességek a kreativitás és a személyiség összehangolt fejlesztésével folytatódik.

A tehetséges gyermek legfontosabb ismérvei:

- feltűnő érdeklődés egy vagy több tantárgy iránt,

- nagy ismeretanyag birtoklása,
- beszédük kifejező,
- sokat olvasnak,
- logikusan gondolkodnak,
- egy – egy tantárggyal elmélyülten foglalkoznak,
- önkritikusak,
- több megoldási lehetőséget keresnek,
- gazdag fantáziával rendelkeznek,
- céljuk elérésében egyéni úton haladnak,
- nyitottak, különböző korcsoportok között a harmonikus együttműködés megvalósítására törekednek,
- felelősségtudatuk nagy,
- hasonló képességű tanulókkal barátkoznak, vagy magányosak az osztályban.

Feladataink:

- sokszínű, változatos iskolai élet szervezése,
- biztosítani az önmegvalósítás lehetőségét, az alkotómunkát,
- lehetővé tenni a tanulóknak, hogy kipróbálják képességeiket az élet más területén is
- a szabadidő hatékony eltöltésének megszervezése,
- az iskola és a család szoros együttműködése,
- támogatni a számára legmegfelelőbb iskolaválasztást – pályaorientáció.

Iskolánkban ezt a fontos pedagógiai tevékenységet a következő területeken valósítjuk meg:

- tanórán belüli differenciált foglalkozás keretében
- tanórán kívüli foglalkozásokon
- iskolán kívüli programokon: versenyek, vetélkedők

Differenciálás a szakórákon:

A differenciálásra fordított idő arányát a tanítási órán megvalósítandó cél, az óra típusa és az osztály összetétele alapján határozzuk meg. Ezt a módszert már az 1 – 4. évfolyamon elkezdjük. Az ügyesebb tanulók egyre több és nehezebb feladatot kapnak. Az 5 – 8. évfolyamon tovább növekszik a tanulók önálló munkája (pl.: kiselőadás, önálló megfigyelés, kísérlet bemutatása, kísérletező munka).

Tanítási órákon differenciálunk:

- a feladatok mennyiségében, minőségében,

- a taneszközök használatában,
- a tanulók motiválásában,
- a tanulók értékelésében.

E tevékenységi körben is nagyon fontos a pedagógus lelkiismeretes munkája, mert a differenciálás megvalósítása nem lehetséges a többsávos felkészülés és a többsávos óravezetés nélkül. A differenciálás könnyebb azokban az osztályokban, ahol a tanulói létszám alacsonyabb.

Differenciálás órán kívüli tevékenységek során

Minden évben szakköri foglalkozásokat tervezünk a tanulói igény és a rendelkezésünkre álló órakeret függvényében. Az alábbi szakkörök eddig nagyon eredményesen működtek, ezért a következő években is szeretnénk beindítani, amennyiben biztosított az órakeret:

- idegen nyelvi szakkörök,
- énekkar,
- tantárgyi szakkörök

A versenyek rendszere:

- iskolai házi versenyek és pályázatok,
- katolikus iskolák közötti, az MKPK Iskolabizottsága által kiírt versenyek,
- a minisztérium, vagy a pedagógiai szolgáltató intézetek által szervezett helyi, területi és országos versenyek

Tehetségpont

2012-től országos tehetségpontként működünk.
Iskolánk évek óta foglalkozik tehetséggondozással, de 2012-ig nem kapcsolódott a tehetségfejlesztő hálózathoz. A Pedagógiai Programunk teret ad tanulóink számára tehetségük kibontakozásához, különböző lehetőségek, programok kínálatán keresztül. Ehhez rendelkezünk elhivatott, jól képzett, folyamatos megújulásra nyitott pedagógusokkal.

Rendszeresen szervezünk nyílt órákat, nyílt napokat, projekthetet, táborokat:

- nyílt órákat, nyílt napokat: szülők és érdeklődő pedagógusok részére,
- projekthetet: nemzetiségi nyelvoktatáshoz (Szent Márton hete) és védőszentünkhöz kapcsolódva (Szent József hete)
- táborokat: nyelvi, táblajáték

Tehetségpontként specifikus területeink:

- angol nyelv – emelt óraszámban
- logikai készség fejlesztése: a sakk és egyéb táblajátékok tanulása/használata

A programokban részt vevő pedagógusok munkájának segítő követése:

- „tehetség-team" létrehozása,
- Tehetségnap szervezése.

A programba résztvevő/bekapcsolódó tehetséges gyermeknél törekszünk: a képességek mellett a személyiségtényezők formálására is („erős oldal" és „gyenge oldal" fejlesztése), akit mi már nem tudunk tovább segíteni a pályáján, megkeressük a számára leginspirálóbb közeget. Fontosnak tartjuk, hogy iskolánk tevékenységrendszere ne egymástól elkülönülő műveltségi területeket fejlesszen.

6.5. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A Magyar Katolikus Püspöki Kar 1996. évi körlevelében - "Igazságosabb és testvériesebb világot" - a jelenlegi magyar helyzet elemzésénél külön foglalkozik a gyermekekkel, az iskola feladatával.
A családi élet kedvezőtlen alakulása során a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerülnek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét e folyamatban betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát pótolni. A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, illetve a különböző erkölcsi veszélyeitől. Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalnunk kell a fokozott törődést a tanulóval.
A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók jelenléte indokolja, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvóintézkedéseket tegyen a rászorulók érdekében. A gyermekvédelmi törvény meghatározza a gyermeki jogokat, a gyermekek

védelmének rendszerét, szabályozza a pénzbeli és természetbeli ellátások formáit, leírja a gyermekvédelmi gondoskodás szintjeit, rendelkezik a gyámügyi és ifjúságvédelmi intézmények feladatairól.
A törvényi szabályozáson túl iskolánkban, napjainkban a gyermekvédelemmel kapcsolatban a problémák korai felismerése a legfontosabb. Ezért is csatlakozuk 2024/2025-ös tanévtől A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia megbízásából a Katolikus Pedagógiai Intézet egy, a katolikus iskolákat, óvodákat érintő, gyermekvédelmi rendszert fejlesztő projekhez, melynek koncepciós alapja a prevenciós szemlélet és a szervezetfejlesztés, módszere pedig az intézményekkel való közös munka, amelyet felkészített mentor támogat, és amelyhez a gyermekvédelem területeit bemutató saját fejlesztésű szakmai anyag kapcsolódik.

Ennek érdekében az alábbi lehetőségek kapnak kiemelt figyelmet:

- kapcsolat a családdal
- személyes beszélgetések
- fogadóóra
- szülői értekezlet
- iskolai programok
- családlátogatások

Anyagi támogatás:

- állam által biztosított anyagi támogatás igénylését segítő intézkedések (étkezési támogatás, eseti és rendszeres nevelési segély kérésének lehetősége)
- Az egyházközség Szent József Alapítványa által nyújtható támogatás (az alapítványi szabályozó alapján)

Pedagógiai eljárások:

- tanár-gyerek kapcsolat,
- differenciáló foglalkozások,
- közösségi - szabadidős tevékenységek,
- nyári táborok szervezése, szülői anyagi támogatással,
- egészséges életmódra nevelés (egészséges táplálkozás, sport, drogprevenció),
- a gyermekjogi, diákjogi információkhoz való juttatás – DÖK.

Szervezeti lépések:

- iskola - gyermekvédelmi hálózat, családvédelmi hálózat kapcsolata,
- iskolaorvos, védőnő – iskola kapcsolata
- Gyermekjóléti Szolgálattal való szoros kapcsolattartás

Tényfeltáró gyermekvédelmi eljárások:

- HH/HHH tanulók felmérése, nyilvántartása
- Veszélyeztetett helyzetben lévő tanulók feltérképezése, szakemberekhez történő irányítása
- Osztálynaplók speciális vizsgálata a veszélyeztetett gyermekeknél (tanulmányi eredmény hirtelen romlása, hiányzás, túlkorosság).
- Lemorzsolódás feltérképezése, a lemorzsolódás megakadályozása érdekében intézkedési terv készítése

A feladatokat a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős koordinálja. Munkáját a következő szervezetek segítségével végzi:

- tanuló és a családja
- osztályban tanítók közössége
- Pedagógiai Szakszolgálatok
- Gyermekjóléti Szolgálat
- iskolaorvos

Az iskolában munkaköri leírás alapján megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenykedik. Feladatát az SZMSZ-ben meghatározottak alapján végzi. Fogadóóráit (gyermek és szülő számára) az éves munkaterv tartalmazza. Erről az érintettek tájékoztatást kapnak.

6.6. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásinak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.
A tanulót abban az esetben tartjuk veszélyeztetettnek, ha magatartása, mulasztása vagy egyéb körülményei során kialakult állapot a gyermek testi, érzelmi erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.
A szociális hátrányok kiszűrését az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős együttesen végzi. Információt gyűjtenek a tanuló családi körülményeiről (személyes

beszélgetés a szülővel, a tanulóval, családlátogatás).

A hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségéről,
- Kapcsolatfelvétel lehetősége a szakszolgálati intézményekkel (Pedagógiai Szakszolgálatok, Gyermekjóléti Szolgálat),
- pályázatokon való részvétel, a tanulók költségeinek enyhítésére,
- pályaorientáció,
- tanulószobai foglalkozások szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- egyéni képességfejlesztés (tehetséggondozás, felzárkóztatás),
- egészséges életmódra nevelés (mentálhigiéniás feladatok, sportolás, helyes étkezés),
- drog- és bűnmegelőzés,
- táboroztatás

6.7. Pályaorientáció

Fontos feladatnak tekintjük, hogy az iskolából kilépő tanulóink képességeik szerint a nekik megfelelő iskolatípusban tanuljanak tovább.
Célunk az, hogy a 8. évfolyamot elhagyó tanulók valamennyien tovább tanuljanak, középfokú oktatási intézményben nyerjenek felvételt.
Megfelelő tájékoztatás érdekében:

- az osztályfőnöki órák tanmenetébe beépítjük a pályaválasztással kapcsolatos témákat,
- részt veszünk a középiskolák által szervezett nyílt napokon,
- szülői tájékoztatót tartunk a környező középiskolák igazgatóinak részvételével,
- A tanulók tájékoztatása érdekében honlapunkon megjelentetjük a középiskolák tájékoztatóit.
- Pályaorientációs napot tartunk, melyet az éves munkatervben rögzítünk

7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

Az iskolában a tanulók diákönkormányzatot (a továbbiakban: iskolai diákönkormányzat, DÖK) hozhatnak létre.

A diákönkormányzat – a nevelőtestület véleményének kikérésével – dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- az iskolai, tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről,

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet:

- a nevelési-oktatási intézmény működésével,
- és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni: Nkt. 48.§ (4),

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- az SZMSZ vonatkozásában a nevelőtestület bevonásával a főigazgató által elkészített, fenntartói jóváhagyás előtt
- a Munkaterv vonatkozásában a nevelőtestület bevonásával a főigazgató által elkészített, fenntartói jóváhagyás előtt
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend vonatkozásában a nevelőtestület elfogadása és a fenntartói jóváhagyás előtt

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. 20/2012 EMMI r. 120§ alapján

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezésénél,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításánál,

- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásánál,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításánál,

Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, az előterjesztést, a meghívót – *ha jogszabály másképp nem rendelkezik* – a határidő előtt legalább tizenöt nappal meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

Az iskola, helyiségeinek használata:

- A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola, működését.

Diákközgyűlés:

- A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.
- A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

8. Partnerségi kapcsolatok

Iskolánk katolikus identitásának erősítése és hatékony képviselete csak szűkebb és tágabb környezetünkkel való sokoldalú kapcsolattartás révén valósítható meg. Az iskolát körülvevő környezet sokféleképpen igényli az egyházi iskola jelenlétét, ugyanakkor sok vonatkozásban segítségére lehet a katolikus iskolának feladatai megoldásában.

8.1. A szülő, tanuló, intézmény együttműködésének formái, tovább fejlesztésének lehetőségei

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttes munkája révén valósulhatnak meg a pedagógiai programunkban megfogalmazott nevelési-oktatási célkitűzések. Ezért a szülőnek, a tanulónak és az iskolának a továbbiakban is élő, konstruktív, alkotó módon kell együttműködnie.

Erkölcsi ajánlások a szülőknek:

Minden iskola létét, szükségességét a mögötte álló szülők társadalma igazolja. A szülők joga, hogy hitüknek megfelelő iskolába járassák gyermeküket. Az iskola igazán egyházi szelleme csak akkor születhet meg, ha a szülők is közösséget alkotnak, hiszen „a keresztény hit is egy közösség ölén születik és növekszik." (Kat. Isk.53.)

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák.
Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.
Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, szülői levelek, szülői lelki napok, ahol egy-egy témát a nevelők és a szülők közösen megvitathatnak és természetesen a személyes beszélgetés.
Az iskola elvárja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban ezzel példát mutatva gyermekeiknek.

Erkölcsi elvárások a tanároktól:

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik." /Kat. Isk. 78./ A pedagógus nyitott kell, hogy legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos, elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért. A nem hívő pedagógusokat is a diákok szeretetéből fakadó humánum kell, hogy vezérelje.
A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell.
Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.
A pedagógus minden pillanatban értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt. Mindezt úgy kell tennie, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.
A tanár élete összhangban áll az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen.
Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

Az iskolában minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja annak katolikus voltát, nem dolgozik a hitvallásos nevelés ellen. Alaposan tanulmányozza a keresztény tanítást, és munkája közben nem tesz elmarasztaló, sértő megjegyzést az egyházra és tanítására, hiszen ez a diákokban meghasonlást idézhet elő. Az iskola katolikus volta, jó hírneve csak ebben az esetben biztosítható.
Ezért az új pedagógus felvételénél mindig mérlegeljük, milyen feladatokat bízunk rá, és mit várunk el tőle. Ezek ismeretében lehet eldönteni, hogy a képzettség, rátermettség és vallási háttér hármas követelményéből melyiket, milyen súllyal kell figyelembe venni.
Az iskola vezetőségére nagy felelősséget ró a megfelelő pedagógusok kiválasztása. A legnagyobb jó szándék esetén is történhetnek sikertelen választások. Ezért minden új tanár először három hónapos próbaidőn van, határozatlan munkaviszonnyal.
Az iskola a tanárokat fejlődésük érdekében szakmai továbbképzésekre küldi előre meghatározott rend szerint. Nevelési értekezleteket és lelki programokat szervez, és lehetőségeihez képest mindent megtesz, hogy jó hangulatban, örömmel és megfelelő felszereltséggel magas szakmai színvonalon dolgozhassanak.

Az együttműködés formái:

Szülőkkel:
szóbeli kapcsolattartás:

- SZMK gyűlés
- szülői értekezlet
- fogadóórák
- személyes megbeszélés előre egyeztetett időpontban
- telefonon történő tájékoztatás

írásbeli kapcsolattartás:

- üzenő és tájékoztató füzeten keresztül
- hivatalos levelekkel
- hirdetményekkel, plakátokkal
- intézményi honlap
- intézményi Facebook oldal
- E-Kréta

Tanulókkal:

diákparlament,
diák-önkormányzati megbeszélések
osztálykeretben:

- osztályfőnöki órák
- rendezvények

osztályfőnök, szaktanár személyes kapcsolata a tanulóval

Szülői közreműködések lehetőségei:

- a gyermek érdekében eleget tesz a törvényben megfogalmazott kötelezettségeinek
- aktívan részt vesz a szülői választmányi gyűléseken, a szülői értekezleteken, fogadó órákon
- tanórán kívüli programok segítése
- iskolai kulturális és sport rendezvényeken való részvétel
- nyílt napok – nyílt órák látogatása,
- rendezvények támogatása – segítség felajánlása

Ezek az együttműködési formák biztosítják, hogy mind a szülők, tanulók, valamint a tanárok naprakész információval rendelkezzenek a tanulót, az iskolát érintő kérdésekben.

8.2. Az intézmény partneri kapcsolatai és kapcsolattartásának formái

Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye	- mint fenntartó,
Római katolikus egyházközség	- intézmény hitéletének irányítója,
hitoktatás Református egyházközség	- az intézmény hitéletének segítője,
hitoktatás Görög katolikus egyházközség	- az intézmény hitéletének segítője,
hitoktatás a város általános iskolái	- szaktárgyi és sportversenyek,
a városon belüli óvodákkal	- nyílt napok,
Oktatási Hivatal	- szakmai programok, mérések,
MPKKI Nyíregyháza	- szakmai támogatás, továbbképzések
Katolikus Pedagógiai Intézet	- szakmai tanácsadás, programok,
előadások	
szakértők	- szakmai vizsgálat
egyházmegyénk katolikus iskoláki	- versenyek, találkozók, szakmai napok
vidéki iskolákkal való kapcsolat	- szakmai továbbképzések, bemutató órák
mátészalkai kulturális intézményeivel	- színházlátogatás, rendezvények
a mátészalkai Szatmári Múzeummal	- múzeumlátogatás,
egészségügyi intézményekkel	- gyermekorvos, fogorvos,
Pedagógiai Szakszolgálatok	- pszichológus tanácsadása, tanulói
vizsgálat sportlétesítmények	- városi uszoda, sportcsarnok
Tanárképző főiskolákkal	- külső gyakorlati hely
Gyermekvédelmi Szolgálat	- gyermekvédelmi hálózat
Munkaügyi Központtal	- pályaválasztás
Goethe Intézettel	- német nyelvi verseny
Külföldi iskolákkal	- Oberkochen

Az egyházközséggel való kapcsolattartás

A katolikus iskola természetes környezetét adja az egyházközség, amely lelkiségével, a

rá jellemző karizmákkal meghatározó befolyással van az iskolára. Az egyházközségben élő gyermekek és szüleik életében az iskola, mint továbbtanulási célpont jelenik meg, illetve felerősödik az érdeklődés az iskola, mint szellemi és kulturális központ iránt.
Az iskola szívesen várja és fogadja az egyházközséghez tartozó gyermekeket, folyamatos tájékoztatást ad munkájáról, illetve arra törekszik, hogy az egyházközség és az iskola kapcsolata az egymás életében, rendezvényein való alkotó részvétel révén elmélyüljön.
Ez irányú törekvései kiterjednek a vonzáskörzetébe tartozó valamennyi egyházközségre, elsősorban egyházmegyéjében, melynek papságával intenzív kapcsolatot tart fenn, igénybe véve segítségüket, betekintést nyújtva számukra belső életébe, kritikus észrevételeiket is igényelve.
Az iskola gondot fordít arra, hogy megismertesse munkáját a vonzáskörzetébe tartozó plébániák híveivel, a potenciális szülőkkel és tanulókkal. Ennek érdekében a környékbeli egyházközségekben tájékoztatást ad az intézmény tevékenységéről.
Buzdítjuk diákjainkat, hogy kapcsolódjanak be az egyházközség lelki, karitatív életébe.
A plébánosukkal, hitoktatójukkal történő együttműködés során tapasztaljuk, hogy gyermekeink sok esetben töltenek be „jel" szerepet egyházközségükben is.

Kapcsolattartás más egyházi iskolákkal

A más egyházi iskolákkal való kapcsolattartás révén iskolánk mintát, tapasztalatokat, a jobb önmegismerést szolgáló összehasonlítási alapot nyer, intézményi és személyes, emberi kapcsolatokban gyarapszik.

A mátészalkai tankerület iskoláival való kapcsolattartás

A közvetlen környezetünkben működő önkormányzati iskolával intézményünk igyekszik a jó kapcsolat ápolására. A gyerekek találkozhatnak sport- és szellemi vetélkedőkön.

Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal:

Az intézményből mi küldhetünk ide halmozottan hátrányos gyermekeket. Pl: elhanyagoló szülői magatartás, alkoholizmus, különböző szenvedélybetegségek, érzelmi elhanyagolás, családon belüli erőszak, hátrányos anyagi helyzet esetén.

Szakszolgálatokkal:

Intézményünkben integráltan tanulnak különböző tanulási zavarral - diszkalkulia, diszlexia, diszgráfia, figyelem-koncentrációs zavarral - illetve a magatartászavaros, mozgáskoordinációs problémával küszködő, beszédhibás, érzékszervileg sérült, részképesség gyengeséggel küzdő, ill. átlag alatti intelligenciával rendelkező gyermekek is. Ezeknek a gyermekeknek szükségük van a nekik megfelelő szakszolgálat

vizsgálatára, rendszeres kontroll vizsgálatokra és fejlesztésre. Ezeket a vizsgálatokat az intézményünkben tanuló gyermekeknél végzi: Pedagógiai Szakszolgálatok, Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottság.

Szakmai szolgáltatókkal

Az intézmény kapcsolatot tart a Katolikus Pedagógiai Intézettel. A KAPI szakmai szolgáltató szervezet, melynek alapvető célja a katolikus közoktatási intézmények szakmai színvonalának emelése. A kapcsolattartás kiterjed tantárgyi gondozásra, a KAPI által meghirdetett továbbképzéseken, tanulmányi versenyeken, szakmai konferenciákon való részvételre. Segítséget kapunk az intézettől a tanügy igazgatási és tantervi kérdésekhez is.

9. A tanulmányok alatti vizsgák

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

A tanuló osztályzatainak megállapítása érdemjegyekkel történhet:

- évközi teljesítménye alapján
- osztályozó vizsgán
- különbözeti vizsgán
- valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján.

A felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Hatálya kiterjed:

- az intézmény valamennyi tanulójára:
  - aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
  - akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
  - akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- továbbá más intézmények olyan tanulóira:
  - akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Az osztályozóvizsga szervezésében és lebonyolításában – ugyanúgy, mint bármely más, a tanulmányok alatt tett vizsga (pl. javító-, vagy különbözeti vizsga) esetén *–20/2012 EMMI rendelet* előírásait kell alkalmazni.

A javítóvizsgák időpontját jogszabály határozza meg: az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kell megszervezni.

A vizsgatárgyak részei és követelményei

- A számonkérés formája tantárgyak esetében írásbeli és szóbeli.
- Az osztályozó vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei megegyeznek az iskola Pedagógiai Programjában rögzített követelményrendszerrel.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha:

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- másik iskolából való átvétel esetén, ha az iskola főigazgatója előírja,

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Azon tanulókra vonatkozik, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény főigazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, valamint az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64§ előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt legalább egy hónappal
- javítóvizsga esetén, nyolc munkanappal

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg a helyi tanterv életbelépésének megfelelően évente felmenő rendszerben:

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

ALSÓ TAGOZAT		
Tantárgy	**Írásbeli**	**Szóbeli**
Magyar nyelv	X	X
Magyar irodalom	X	X
Idegen nyelv	X	X
Német Hon- és nép- ismeret		X
Matematika	X	X
Hittan		X
Környezetismeret	X	X
Ének-zene		X
Vizuális kultúra		X
Technika és tervezés		X
Testnevelés		X
FELSŐ TAGOZAT		
Magyar nyelv	X	X
Magyar irodalom	X	X
Idegen nyelv	X	X
Matematika	X	X
Hittan	X	X
Történelem	X	
Természettudomány	X	X
Fizika	X	X
Kémia	X	X
Biológia	X	X
Földrajz	X	X
Ének-zene		X
Német Hon- és nép- ismeret		X
Vizuális kultúra	X	
Digitális kultúra	X	X
Technika és tervezés	X	
Testnevelés		X

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási - szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc, magyar nyelv és irodalom tantárgyból 60 perc.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból a főigazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező tanára lehetőleg az a tanár legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az főigazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán, az elnökön és a kérdező tanáron kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak az írásbeli vizsgán a szaktanár által összeállított feladatsort kell megoldani.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc.
- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, a főigazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen.
- Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli; indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni, annak megismétlésére.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- A jegyzőkönyvben minden vizsgázót külön jegyzőkönyv nyomtatványon kell jegyezni.
- A jegyzőkönyv melléklete a vizsgázó írásbeli dolgozata és feladatlapja
- Az írásbeli dolgozatot a szaktanár piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el.
- A vizsga eredményét a törzslapba, vagy az E-törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- Az vizsgaeredmény kihirdetése a vizsga napján történik.

9.1 A felvétel és átvétel helyi szabályai

A köznevelés törvény szabályozza a tanulói jogviszony keletkezését, megszűnését, és a tanulói jogviszonyból következő jogokat és kötelességeket.
A tanuló, beleértve az egyéni munkarend szerint tanulót is az iskolával jogviszonyba áll.

9.2 Az intézménybe lépés feltételei:

A beiskolázást a főigazgató a fenntartóval egyeztetve végzi. Az intézmény városi és járási beiskolázású, kötelező beiskolázási körzettel nem rendelkezik. A gyermek felvételéről a főigazgató dönt, amelynek feltétele, hogy a gyermek az iskolai felvételt megelőzően minimum 3 évig óvodába járjon, illetve annak megfelelő fejlettségi szinttel rendelkezzen. Fogadja el, hogy a hittan kötelező tantárgy heti 2 órában. Az elutasító döntés ellen az iskola fenntartónál lehet fellebbezni. A fellebbezést az iskola főigazgatójához kell benyújtani az elutasítás kézhezvétele utáni 8 napon belül. A felvétel alapvető szempontja, hogy a szülő és gyermeke elfogadják az intézmény Pedagógiai Programját és a vallásos nevelés alapjait, és eltökéltek legyenek annak megvalósítására.
A beiskolázáskor benyújtandó dokumentumokat a beiskolázás előtt közzé kell tenni. A beiskolázáskor plébánosi (lelkészi) ajánlás kérhető.
A német nemzetiségi nyelvoktató és kétnyelvű csoportba történő jelentkezéskor a szülő köteles nyilatkozatot tenni, hogy gyermeke részt kíván venni a nemzetiségi oktatásban.

9.3 A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A második évfolyamtól a nyolcadik évfolyamig a tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.
A tanév végi elégtelen minősítés legfeljebb három tantárgyból javítóvizsgán javítható augusztus hónapban. Amennyiben a tanuló négy vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, évet ismételni köteles. A javítóvizsgát ugyanúgy kell lebonyolítani, mint az osztályozó vizsgát, de csak abból a tantárgyból, amelyből a tanuló a tanév végén megbukott.
Ha a tanuló igazolt hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, a tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozó vizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása, évfolyamismétlést von maga után.
Javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról igazolatlanul távol maradt, vagy azt nem fejezte be.
A kiemelkedő képességű tanuló a két vagy több évfolyamra megállapított tanulmányi kötelezettségének egy tanévben is eleget tehet, ha a tanulmányi idő megrövidítését az illetékes pedagógus kezdeményezi, vagy a szülő kéri és a tanuló a tantestület illetékes bizottsága előtt vizsgát tesz. Ennek eredményét és a bizottság javaslatát – javaslat formájában – rögzíteni kell, amelynek alapján a főigazgató engedélyezheti a tanulmányi idő megrövidítését.

9.4 Átjárhatóság

- Tanulóink minden iskolatípusban továbbtanulhatnak, az alábbi ütemezés szerint:
  - 4. osztály után Nyolcosztályos középiskola
  - 6. osztály után Hatosztályos középiskola
  - 8. osztály után Négyosztályos (+1) gimnázium

- A német nemzetiségi kétnyelvű oktatásban részesülő tanulók bármely tanév végén folytathatják tanulmányaikat a német nemzetiségi nyelvoktató programban.

9.5 A tanulói jogviszony megszűnése

- másik iskola befogadó nyilatkozata alapján,
- a 8. évfolyam elvégzése után, középiskolába történő beiratkozáskor.
- fegyelmi határozat következtében
- A törvény által előírt igazolatlan mulasztás esetében, amennyiben a törvényben előírt tankötelezettség korhatárát a tanuló túllépte.

9.6 Tanulóra vonatkozó egyéni munkarend szabályai

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt – az iskolában vagy azon kívül folyó gyakorlati képzés kivételével – az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni, azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem. Tehát az egyéni munkarend a tanórák alóli teljeskörű felmentést jelenti. Olyan esetekben, amikor a kötelező iskolai foglalkozások többségén meg tudna jelenni az érintett tanuló, de élethelyzete indokolttá teszi, hogy egyes tanórákról távol maradjon, az iskolaigazgató által biztosítható részleges felmentés révén engedélyezhető a tanuló távolmaradása (nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 55. § (1) bekezdés). Ebben az esetben osztályozó vizsgatételi kötelezettsége csak azokból a tantárgyakból keletkezik, amik látogatása alól megkapta a felmentést. **A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy tartós gyógykezelés miatt egyéni munkarend kérelmezhető.**

- A tanuló tanulmányi kötelezettségét egyéni munkarend szerint tanulóként is teljesítheti.
- A tanuló egyéni munkarendi státusát kérheti szülői döntés alapján, vagy szakértői vélemény alapján. A felmentés engedélyezéséről az főigazgató dönt, a gyermekjóléti szolgálat véleményét kikérve.
- Szülői döntés esetében a tanuló egyénileg készül fel, a szakértői véleménnyel rendelkező tanuló esetében az iskola gondoskodik a tanuló felkészítéséről.
- Az iskola állapítja meg a tanuló érdemjegyeit és osztályzatait, és dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről- kivéve, ha a tanuló független

vizsgabizottság előtt ad számot tudásáról.

9.7 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Intézményünk vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett, római katolikus intézményként működik. Nem lehet intézményünk tanulója az, aki az egyházi törvénnyel nem összeegyeztethető magatartást mutat, illetve olyan közösség tagja, amely e törvénnyel nem összeegyeztethető nézeteket hirdet.
Átvételkor figyelembe vesszük:

- az intézménybe felvehető maximális tanulói létszámot, illetve az osztálylétszámot
- a tanuló hitbeli elkötelezettségét
- a tanuló magatartását
- a második évfolyamtól a felvételnél/átvételnél tanulmányi szempontok is érvényesíthetők

Az átvételi kérelemhez a következő iratokat kell mellékelni: tanuló osztályzatát tartalmazó dokumentum.
Átvétel előtt személyesen beszélgetünk az átjelentkező tanulóval, szüleivel, ismertetjük az intézmény elvárásait.
Amennyiben az intézmény vezetése szükségesnek látja (pl. a felvételi kérelem időpontjáig külföldön tanuló diáknál, német nemzetiségi oktatásra jelentkezőnél vagy nem egyházi intézményből érkező tanuló esetében) különbözeti vizsgát írhat elő az intézmény által meghatározott tantárgyakból.
Átvétel esetén megismertetjük az osztályfőnökkel és leendő osztálytársaikkal az intézménybe lépő tanulókat.
A tanuló tárgyi tudásának felmérésre után - ha szükséges - az alábbi módon segítjük a tanuló felzárkóztatását, továbbhaladását:

- egyéni segítségnyújtás
- türelmi idő biztosítása
- felzárkóztató foglalkozáson való részvétel biztosítása

10. Tűz- és balesetvédelem

Iskolánkban tűz- és balesetvédelmi felelős működik, aki ellenőrzi, hogy a tanulók, és az iskola dolgozói megfelelő oktatásban részesüljenek, illetve minden évben minimum egy alkalommal a főigazgatóval egyeztetve próbariadót rendel el.
Gondoskodik, hogy a menekülési terv minden helyiségben kifüggesztésre kerüljön.

11. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

Az Nkt.4 § 32. pont-ja szerint a tanulmányi rendszer: a köznevelési intézmény rendeltetésszerű működéséhez, a szülői felelősséggel összefüggő döntési és felügyeleti jogok gyakorlásához, a nevelés-oktatás megszervezéséhez, a köznevelési intézmény iratkezelésének a köznevelési intézmény által használt intézményi alaprendszer (E-Kréta) a moduljaival és a kapcsolódó rendszerekkel együtt, amelyet az állam díjmentesen biztosít és azt úgy szükséges kialakítani, hogy valamennyi felhasználói felülete és funkcionalitása magyar nyelven biztosítsa az egyenlő hozzáférést webes és natív applikáción keresztül diákoknak, szülőknek és pedagógusoknak egyaránt.

Iskolánk érdemjegyei rögzítésével kapcsolatos kötelezettségek:
A szóbeli és írásos tanulói teljesítmények, dolgozatok érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni.
Nem kerülhet olyan érdemjegy az osztályozó naplóba (E-KRÉTA), amiről a tanuló nem tud.
Szóbeli felelet bejegyzése az E- Kréta naplóba, aznap, amikor a tanuló felelt.
Az írásos tanulói munkák javításának, értékelésének, rögzítésének határideje:
- témazáró dolgozat: 10 tanítási napon belül
- írásbeli feladat, röpdolgozat: következő órán vagy 5 tanítási napon belül
Az írásbeli tanulói munkák rögzítésének a fent említett határidőkre vonatkozó betartások, az E-Kréta rendszer zárásainak figyelembevételével együtt érvényesek.
Témazáró dolgozatok érdemjegyeit 200%-ra súlyozzuk. Amit a Kréta rendszer beállításában rögzítünk.

12. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai feladatok

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével, sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Vöröskereszttel
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe; támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

Az éves munkatervben rögzített időpont alapján	**Terület**	**Felelős**	**Meghívottak**
év eleje: • első tanítási napon • első szakórákon	- ismeretek és gyakorlatok az év eleji osztály- főnöki órákon, szakórákon	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok,	iskolaorvos, védőnő, Vöröskereszt
• feltételek biztosítása: elsősegély dobozok felszerelése, elhelyezése	- iskola titkárságán, technika és tervezés szaktanterem,	főigazgató, helyettes, szaktanárok	
tanév közben: • szakórákon – helyi tanterv	Természettudomány óra - biológia óra - kémia, fizika - osztályfőnöki óra	osztályfőnökök, tanítók, szaktanárok,	iskolaorvos, védőnő, Vöröskereszt
• egészségnap szervezése	- iskolai egészségnap	természettudomány és testnevelés tanárok, mkv.	szülők

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek témakörei

- vérzések,
- légutak,
- utcai balesetek,

- mozgásszervi sérülések,
- égési sérülések,
- vegyszer okozta sérülések.

Segélyhívás – segélykérés

- Mentők	104	Tűzoltóság	105
- Rendőrség	107	Általános segélyhívó	112

Az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély- nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (témanap) szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

13. Informatikai eszközök használata és annak stratégiája a digitalis oktatásmegvalósításának érdekében

A fejlesztendő tanulói kulcskompetenciák között szerepel a digitális kompetencia. A digitális kompetencia nélkülözhetetlen a tanuláshoz, a munkavégzéshez és az aktív társadalmi szerepvállaláshoz. Az iskolai oktatásban érintett felek számára éppolyan fontos megérteni ezt a kompetenciát, mint tudni azt, hogy hogyan fejleszthető. Az EU kiemelt hangsúlyt helyez az információs társadalom technológiáinak minél szélesebb körű elterjesztésére és fejlesztésre.

A digitális kompetencia eszközszükséglete:

- Ráépül az intézmény informatikai struktúrájára és annak egyben szerves része is. A hozzáadott pedagógiai értékek nélkül – amelyek jelentős szemléletváltással is járnak az órák megtervezésében, levezetésében – a fejlesztési célok nem lehetnek eredményesek.
- Az IKT alapú oktatás fokozatosan kiterjeszthető a következő öt év alatt minden évfolyamon a teljes óraszám 25 százalékára.
- A digitális kompetencia területet szeretnénk erősíteni kereszttantervi formában. Mindezek a célok összhangban vannak az intézmény küldetésével, s annak értékeit erősítik a megvalósulás során.

- A digitális oktatáson keresztül megvalósulhasson rendkívüli helyzetekben, mint például járványhelyzet ideje alatt is a napi oktató-nevelő munka.

Helyzetelemzés

Tanulóink létszáma 518 fő, 8 évfolyamon 22 osztállyal, 24 fős átlag osztálylétszámmal. Tantermek száma: 18, ebben szerepel osztályterem, szaktanterem.
Intézményünk számára az egyik legfontosabb érték, hogy tanulóink korszerű minőségű képzésben részesüljenek, „piacképes" tudás megszerzéséhez jussanak. Pedagógusok száma: 47 fő. Szakos ellátottságunk jelenleg megfelelő.

Technikai háttér

A célok megvalósításához az alábbi informatikai források állnak rendelkezésre.
Iskolánk a Sulinet- Közháló program keretében ADSL internet kapcsolattal rendelkezik. A számítógépek mindegyike rendelkezik INTERNET eléréssel. Számítástechnika szaktanteremben 20 tanulói és 1 tanári gép áll a tanulók rendelkezésére, melyek életkora közel 5-8 év. Ezen kívül egy 18 fős csoport szobát alakítottunk ki laptopokból 10 év átlagéletkorral. A kompetencia méréseknél nagy segírséget nyújt a 2023-ban kialakított nyelvi labor, melyben 24 tanulói és 1 tanári gép új PC-k kerültek beszerzésre.
Pedagógusaink a tanári szobában elhelyezett további 5 gépet használhatják, mely segíti az órára való felkészülést és az adminisztrációs munkák elkészítését.

Az intézményünkben az elmúlt években lezajlott informatikai fejlesztések:

2019-től: 20 db asztali gép, 24 projektor, 52 db laptop, 30 db táblagép interaktív kijelző 4db
2023-tól:24+1 db PC (Nyelvi labor)

A megjelent új informatikai eszközök maguk után vonták intézményünkben a tanítási módszerek megújulását és a pedagógusaink informatikai ismereteinek szükségszerű fejlesztését, mellyel egyrészt áthidalhatjuk a generációk közötti szakadékot, mivel a tanár úgynevezett „digitális nemzedékkel" dolgozik nap, mint nap, ahol a diákok számtalanszor magabiztosabbak az informatikai eszközök kezelésénél.

Mivel diákjaink többsége naponta több órát tölt az interneten való böngészéssel, kommunikációval, amely lehetőséget nyújt egy hatalmas tudásbázishoz való hozzáférésre, ezen az „új úton" szeretnénk nekik feladatokat adni és rávezetni őket, hogy „okosabb" oldalakon böngésszenek, például az adott tananyaggal kapcsolatosan.

Az informatikai eszközök megjelenése intézményünkben a tanítás módszertani megújulásokhoz vezet/vezetett. Ebben az új oktatási formában **a tanár, mint**

együttműködő partner vállal szerepet. Az informatikai eszközök hatékonyabbá, színesebbé tehetik az oktatást, s a tanárszerep pozitív változását is elősegítik. A „mindenttudó"tanár helyett a tréner, navigáló jellegű pedagógus személyiség jól használhatja a digitális taneszközöket, melyek megkönnyítik az ő munkáját/felkészülését, az órai előadást, bizonyos tanórai munkaformákat, szemléltetést, a számonkérést, ismétlést. Ezekkel a taneszközökkel később is felhasználható, jól kidolgozott órákat tarthat a tarsolyában pedagógus.

Nagyobb hangsúly tevődik a projekt munkára, a tanulók közötti kooperációra. A tanulóink aktív résztvevőivé válnak a tanítási folyamatnak, előtérbe kerül a felfedeztető tanulás és a differenciált oktatás, IKT kompetenciák. (Az **IKT** -angolul ICT- az **információs és kommunikációs technológiák**at jelöli. Ha azt halljuk, hogy IKT, gyakran nem gondolunk másra, mint a számítógépekre és / vagy az interaktív táblákra. Az IKT azonban ennél sokkal tágabb értelemben használatos, és magába foglal minden digitális technológiát.) A diákok rendkívül nyitottak az informatikai alkalmazások használatára, a számítógéppel segített tanóra jobban megfogja, motiválja a gyerekeket. Tapasztaljuk, hogy a motivált tanuló hatékonyabb, a teljesítménymotivált tanuló kitartóbb, s maga a jobb előmenetel tovább motivál.

Az informatikai eszközöket használó tanáraink munkáját segítik a széles körben megjelent digitális tananyagok, tankönyvek, tanári közösségek, akik megosztják egymással a munkáikat, tapasztalataikat. Kollégáink két ingyenes, az oktatást, a tanárok és diákok közös munkájának elősegítésének céljából létrehozott digitális tudásbázist használnak, melyek nagy segítségére vannak a tanároknak az órára való felkészülés közben. Az SDT (Sulinet Digitális Tudásbázis – sdt.sulinet.hu) és a REALIKA Edicatio. A tanulóink hasznosnak találják, igénylik az informatikai eszközök alkalmazását a tanulási folyamatban, motiválja őket, könnyebben megértik a tananyagokat, hatékonyan segíti elő a tantárgyi asszimilációt.
Tavaly kapott tanári laptopok sokat javítottak a pedagógussok mindennapjain.

Az intézmény szintjén megjelenő hiányok:

- új IKT eszközök további beszerzése
- szoftverek beszerzése
- a pedagógusok képzettségi szintjének további emelése

Célunk: az „élethosszig tartó tanulás" utáni vágy kialakítása ebben a digitális világban, és a digitális oktatás magasabb szintre való emelése, melynek biztosításához pályázatokkal, alapítványi hozzájárulásokkal igyekszünk az eszközöket biztosítani tanulóink és kollégáink részére.

Az intézmény pedagógusainak/alkalmazottainak informatikai felkészültsége

Informatikai pedagógus továbbképzésben részt vettek	
ECDL:	4 fő
Iker I-II.	30 fő
módszertani képzésben:	5 fő
felsőfokú informatikai képzés:	2 fő
rendszergazdai képzés:	1 fő
RRF-1.2.1-2021-2021-00001 azonosítószámú *„Digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása a tanulók és a pedagógusok számára"*	47 fő

Rövid és hosszú távú célok

A jövőkép meghatározásakor figyelembe vettük átfogó célként a vállalt IKT alapú oktatás további kiterjesztését.

Az intézmény Pedagógiai Programjából az idevonatkozó értékek:

- minőségi és piacképes tudás biztosítása a tanulók számára,
- „egész életen át tartó tanulás" készségének kialakítása,
- nyitott, kommunikációra képes egyéniségek formálása,
- problémamegoldó, innovatív személyiségfejlesztés,
- esélyegyenlőség biztosítása a társadalmilag hátrányos helyzetű tanulók számára,
- az esélyegyenlőség biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára.

Rövid távú célok:

A tanulás-tanítás folyamatában jelentős szerepet kapjanak az informatikai eszközök és módszerek, a számítógéppel támogatott oktatási megoldások terjedésének előmozdításával, hogy a készségfejlesztés és ismeretátadás hatékonyabb legyen. Mindennapos gyakorlattá váljon az új informatikai eszközök felhasználása és az új pedagógiai módszerek alkalmazása.
A tanuló informatikai ismeretei, a tanárok IKT módszertani kultúrája olyan legyen, hogy képesek legyenek az adott kor kihívásainak megfelelni. Ennek eredményeképpen olyan helyzetet kell teremteni, hogy az infrastruktúra, a tanárok motiváltsága, szakmai és módszertani kultúrája, tantervek és tananyagok alkalmasak legyenek a kompetencia alapú tudás magasabb szintre emeléséhez, modern IKT eszközök bevonásával.

Ennek érdekében célunk:

- az oktatás hatékonyságának növelése,
- a kompetencia alapú oktatás támogatása,
- a hátrányos helyzetűek és sajátos nevelési igényűek integratív oktatásának támogatása, az élethosszig tartó tanulásra való felkészítés,
- a munkaerő piaci igényekhez való rugalmas alkalmazkodóképesség kifejlesztése,
- a decentralizált, helyhez nem kötött tanulási folyamat támogatása,
- az IKT alapismeretek bővítése, módszertani képzések szervezése

Hosszú távú célok:

Szeretném elérni, hogy valamennyi tanulócsoportban alkalmazásra kerüljenek olyan módszerek, amelyekben használnak IKT eszközöket a tanárok. Ne kerüljön ki az iskolából olyan tanuló, aki nem tudja használni a számítógépet az ismeretszerzéshez és a tanuláshoz. Az itt szerzett ismeret alapot adjon a későbbi modern tanulási és képzési formákhoz, a munkaerőpiacon való jobb elhelyezkedéshez.
Az oktatásban az információs és kommunikációs technológiák használata korábban elkülönült tudásblokként (az informatika tantárgy keretei közt) jelent meg, napjainkban azonban már a tantárgyakhoz kapcsoltan, a tanulási folyamatban integráltan kap szerepet. Az Informatikai stratégia a Pedagógiai Program részét képezi. Iskolánk a Pedagógiai Programban vállalta a digitális írástudás elterjesztését, mindennapi gyakorlattá válásának támogatását.

Az iskolai IKT-hozzáférés szintje folyamatosan bővül, ami várhatóan bővíti és javítja az oktatási célú IKT-használat feltételeit. Az IKT kompetenciafejlesztés, mint digitális kompetencia fejlesztés bekerült az intézményünk Pedagógiai Programjába. Ebben rögzítésre kerül, miként épülnek be az IKT eszközök a különböző tantárgyak tanításába.
3 fő területet határozható meg:

1. a technikai feltételrendszer kialakítását,
2. személyi feltételek meghatározását,
3. digitális tananyagtartalmak áttekintését.

IKT stratégiánk célkitűzéseinek összegzése, jövőképünk:

Célunk: az IKT alapú oktatás fokozatosan kiterjesztése intézményünkben a következő öt év alatt minden évfolyamon a teljes óraszám 25 százalékára. A digitális kompetencia területet szeretnénk erősíteni kereszttantervi formában. Mindez szerepel az intézmény Pedagógiai Programjában is, s e célok összhangban vannak az intézmény küldetésével, s annak értékeit erősítik a megvalósulás során.

Terveink között szerepel, hogy:

A digitális kompetenciafejlesztést támogató kimeneti követelményrendszer kialakítása:

- a diákok életkori sajátosságainak, igényeinek megfelelő elektronikus

tananyagok elérése,

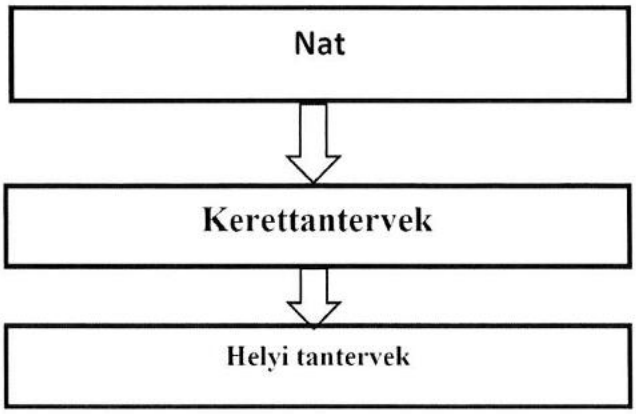
- digitális óravázlatok és tartalmak létrehozásának valamint megosztásának ösztönzése,
- a pedagógusok, tanárok, a diákok is közreműködjenek a tananyagfejlesztésben,
- az idegen nyelven is elérhető tananyag és módszertani segédlet biztosítása,
- a digitális oktatás beépüljön a szaktárgyi órákban, tehetséggondozásban és a fejlesztésekben,
- a pedagógusok kapjanak módszertani támogatást a digitális pedagógiára épülő tanórákra felkészülésben és a tanórák megtartásában (Helyi Tanterv: Digitális oktatáshoz ajánlott felületek pontja)

Fontos: A digitális oktatás bevezetése, alkalmazása során mellett a gyermekek teljes lelki- és testi egészségének megőrzése érdekében különös hangsúlyt kell helyezni a valós emberi kapcsolatok kialakítására, megőrzése, illetve a digitális eszközök alkalmazásából fakadó mozgásszegény környezet ellensúlyozására is.

II. HELYI TANTERV

1. Helyi tanterv szintjei, kerettanterv

1.1 A tantervi szabályozás szintjei

Nat

A fejlesztési, valamint a minimális tartalmi követelményeket meghatározó központi alaptanterv.

Kerettantervek

Részletes, tantárgyra és évfolyamokra vonatkozó követelményeket meghatározó tanterv.

Helyi tantervek

A helyi sajátosságoknak, az iskola arculatának megfelelően kialakított, ám a kerettantervekben előírtakat figyelembe vevő tanterv.

NAT-hoz illeszkedő kerettantervek alapján végzett nevelő-oktató munkánk

A NAT-hoz illeszkedő kerettantervek az Oktatási Hivatal honlapján találhatók:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 20/2012. (VIII. 31) számú EMMI számú EMMI rendelet mellékletei:

- Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz
- Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai, középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 20/2012. (VIII. 31) számú EMMI rendelet mellékletei:

- Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyamára
- Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyamára

A két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelvének kiadásáról szóló 20/2012. (VIII. 31) számú EMMI számú EMMI rendelet mellékletei:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/

- Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai célnyelvi oktatáshoz
- Kerettanterv a két tanítási nyelvű általános iskolai, középiskolai célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához

1.2 Kerettantervek

Bizonyos területeken az iskola választhatott a kiadott kerettantervek közül az „A" és „B" és „C" variációkból.

A választáshoz fel kellett mérni:

- meglevő vagy megteremthető erőforrásokat,
- a választani kívánt kerettanterv illik-e az iskola profiljához, hagyományaihoz,
- a helyi tanterv koherenciájára, az ismeretek egymásra épülésére és a tantárgyak közötti kapcsolódási pontokra azonban minden esetben fokozottan ügyelni kellett.
- vagy szabadon választható tantárgyat vezethetett be,

Iskolánk helyi tanterve a köznevelésért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül az alábbi tantervre épül:

- Katolikus iskolák helyi tanterve az általános iskola 1-8. évfolyamára
- A német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei
- A magyar-angol két tanítási nyelvű nevelés-oktatás kerettantervei
- Katolikus iskolák hittan kerettanterve
- Katolikus iskolák közösségi nevelés (osztályfőnöki) tanterve 5-8. évfolyam számára
- Képességfejlesztő sakk kerettanterve 1–4. évfolyam számára
- Lego matematika kerettanterv 1-4. évfolyam

Az iskola képzési rendszerei:

- német nemzetiségi kétnyelvű és nyelvoktató oktatás
- emelt szintű angol nyelv oktatás
- magyar-angol két tanítási nyelvű oktatás (NAT 2020)

Nemzetiségi oktatás

Fő feladata a német nemzetiségi nyelven történő nevelés - oktatás biztosítása, továbbá a nemzeti önazonosság erősítése, a német anyanyelvi kultúra átörökítése és fejlesztése, hagyományápolás.

német nemzetiségi nyelvoktató forma

- elnevezés: német nemzetiségi nyelvoktató forma ahol német nemzetiségi nyelvet heti 5 órában,
- a német hon és népismeret tantárgyat heti egy órában oktatjuk
- a 2020-as tanterv szerint 7- 8. évfolyamon önálló tantárgyként.

német nemzetiségi kétnyelvű oktatásforma

- elnevezés: német nemzetiségi kétnyelvű oktatásforma
- két nyelven oktatott tantárgyak: német nyelv és irodalom, német hon és népismeret, természettudomány / környezetismeret, testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra technika és tervezés 5. évfolyamtól-osztályfőnöki
- Német hon- és népismeret tantárgyhoz átcsoportosítva 1-6. évfolyamon integráljuk a következő tantárgyakba: ének-zene, vizuális kultúra, technika és

tervezés, természetismeret, természettudomány és testnevelés, valamint projektmunka. Az integrált órák száma 37 óra, amely a helyi tantervben jelenik meg, a 2020-as tanterv szerint 7- 8. évfolyamon önálló tantárgyként.

Mátészalka város közelében található sváb települések (Mérk, Vállaj) nemzeti kultúrájának, hagyományainak megismerése

- Mérk Vállaj településeknek a német hagyományőrző foglalkozásai beépülnek a tanórán kívüli tevékenységekbe
- Néptánc-oktatás keretében sváb táncok elsajátítása
- Az iskola szabadidős foglalkozásain, valamint a tanórákon (ének, magyar-irodalom technika, rajz) a német népi gyermekjátékok megismertetése.
- Kiemelt egyházi ünnepek (karácsony, húsvét) kapcsán sváb néphagyományok feleleventése
- Nemzetiségi projektheteken belül a sváb települések néphagyományinak megismerése
- Népi kismesterségek elemeinek elsajátítása (fafaragás, agyagozás, mézeskalács, strudli, „nuss-stangli" készítése. ..)
- Sváb népi ételek megismerése
- Német és magyar nyelvű mesemondó versenyen a településekről gyűjtött mesék bemutatása, előadása.
- Német népzene hangszereinek megismerése, a különböző ünnepkörök kapcsán karácsonyi ünnepkör húsvéti ünnepkör dalai).

Nemzeti kisebbség kultúrájának megismerését segítő programok a nem nemzetiségi nyelvet tanulók számára

- Látogatás a magyarországi németség múzeumába. A múzeumban élethű enteriőrökben jellegzetes festett bútorok, textíliák, területenként változó viseletek megtekintése
- Márton-napi rendezvények
- Betekintés a térség településeinek kisebbségi kultúrájába (Fesztivál: népzene, népdal, néptánc kategóriák)
- Német nemzetiségi nap szervezésével a szatmári sváb népviseletek és népszokások megismerése.
- Népi kismesterségek megismerése
- „Sváb" sütemények készítése
- Agyagozás
- Fafaragás
- Gyertyaöntés
- Élménybeszámolók, tablók

A település rendezvényein a tanult dalok, táncok, zenedarabok bemutatása. Az iskola hagyományos rendezvényeinek (mesemondó és szavalóverseny, karácsonyi, húsvéti készülődés, farsangi maszkabál,) programjaiba a nemzetiségi szokások (az öltözködés, az étkezés) beillesztése

A magyar-angol két tanítási nyelvű oktatásforma

- elnevezés: magyar-angol két tanítási nyelvű oktatásforma
- az angol célnyelvi civilizáció tantárgyat: heti egy órában oktatjuk
- két nyelven oktatott tantárgyak: angol nyelv, angol célnyelvi civilizáció, ének-zene, vizuális kultúra, digitális kultúra, technika

A két tanítási nyelvű általános iskolai nevelés-oktatás feltételei:

135. § (1) Nyolc évfolyamos általános iskolai két tanítási nyelvű nevelés-oktatás abban az általános iskolában folytatható, amelyik három egymást követő tanév átlagában teljesíti azt a feltételt, hogy a hivatal által szervezett célnyelvi mérésben a két tanítási nyelvű nevelés-oktatásban részt vevő tanulók legalább hatvan százaléka megfelel

a) a hatodik évfolyamon a Közös Európai Referenciakeret (a továbbiakban: KER) szerinti A2 szintnek, és

b) a nyolcadik évfolyamon az idegennyelv-tudást igazoló államilag elismert nyelvvizsgáztatásról és a külföldön kiállított, idegennyelv-tudást igazoló nyelvvizsga-bizonyítványok Magyarországon történő honosításáról szóló 137/2008. (V. 16.) Korm. rendelet 2. számú mellékletében meghatározott KER szerinti B1 szintű nyelvtudást mérő célnyelvi mérés követelményeinek.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott célnyelvi mérést a hivatal a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időpontban szervezi meg az érintett iskolában.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt feltétel teljesülését egy intézményben célnyelvenként, az adott célnyelvet egy évfolyamon tanulók összesített eredménye alapján kell vizsgálni.

(4) Két tanítási nyelvű nevelés-oktatás abban az intézményben indítható, amelyben az (1) bekezdés szerinti feltételt az idegen nyelv tekintetében teljesítik.

(5) Az (1) bekezdésben foglalt feltétel teljesülését egy intézményben célnyelvenként, az adott célnyelvet egy évfolyamon tanulók összesített eredménye alapján a fenntartónak kell évente vizsgálnia, és a feltétel nem teljesülése esetén a (2) bekezdés szerinti intézkedést megtennie.

(6) Fenntartóváltás esetén az (1) bekezdés szerinti feltételt csak a fenntartóváltás évét követő évtől, felmenő rendszerben kell alkalmazni.

136/A. § (1) Ha az iskola két tanítási nyelvű oktatást szervez, akkor a két tanítási nyelven történő oktatást és a célnyelv oktatását az első, de legkésőbb a harmadik évfolyamon meg kell kezdenie. A két tanítási nyelvű iskolai oktatás csak akkor szervezhető meg az iskolában, ha attól az évfolyamtól kezdve, amelyen megkezdik a két tanítási nyelven történő oktatást és a célnyelv oktatását, minden évfolyamra kiterjed a két tanítási nyelven történő oktatás és a célnyelv oktatása.

(2) Az iskola a két tanítási nyelvű oktatást úgy szervezi meg, hogy a célnyelv mellett az 1–2. évfolyamon legalább kettő, a 3–12. évfolyamon legalább három tantárgyat célnyelven tanít, vagy a célnyelv és a célnyelven oktatott tantárgyak óraszáma a tanuló heti kötelező óraszámának legalább harminc százaléka.

(3) Az iskola a helyi tantervében a célnyelven tanított tantárgyak körét az alábbiak közül határozza meg:

a) az 1–2. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, technika és tervezés, etika vagy hit- és erkölcstan,

b) a 3–4. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, környezetismeret, technika és tervezés, digitális kultúra, etika vagy hit- és erkölcstan,

c) az 5–6. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, természettudomány, célnyelvi civilizáció, matematika, technika és tervezés, digitális kultúra, történelem, etika vagy hit- és erkölcstan, dráma és színház,

d) a 7–8. évfolyamon: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés, technika és tervezés, biológia, földrajz, fizika, kémia, természettudomány, célnyelvi civilizáció, matematika, digitális kultúra, történelem, etika vagy hit- és erkölcstan, állampolgári ismeretek, dráma és színház,

136/C. § A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a célnyelvet és a célnyelven tanított tantárgyakat a készségtárgyak kivételével – a helyi tantervben meghatározottak szerint – csoportbontásban kell megszervezni.

136/D. § (1) Az általános iskolai két tanítási nyelvű oktatásban a célnyelv és a célnyelven tanított tantárgyak tanítása egyidejűleg kezdődik.

(2) Az általános iskolai két tanítási nyelvű oktatás a nyolcadik évfolyamon legalább a KER szerinti B1 célnyelvi tudásszinten fejeződik be.

(3) Az általános iskolai két tanítási nyelvű oktatásban a célnyelv oktatása az 1–3. évfolyamon legalább heti négy, a 4–8. évfolyamon legalább heti öt órában folyik

2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti Kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozások

Rendelkezésre álló órakeret:

A tanuló számára kötelező és választható tanórai időkeret törvényileg meghatározott minimumküszöbe, mely magába foglalja a szabadon tervezhető időkeretet is.

Az osztály számára engedélyezett foglalkozási időkeret:

A törvényben meghatározottak szerint a kötelező és a választható tanórai foglalkozásokon (rendelkezésre álló órakereten) felül tartalmazza a további tanórákra, osztálybontásra és egyéb foglalkozásra (pl. korrepetálás, szakkör, napközi, sportkör stb.) tervezhető időkeretet.
A tanuló napi és heti – kötelező és választható – óráinak maximuma (terhelhetőségi küszöbszám) főszabály szerint át nem léphető korlát az óraterv készítésénél. Ez azt jelenti, hogy a kötelező minimális tantárgyi óraszám és a jogszabályban meghatározott kötelezett- ség alapján, a szabadon tervezhető tanórai foglalkozások összege – vagyis a tanórák meg- szervezése céljából rendelkezésre álló időkeret – csak a tanulói terhelhetőség felső határa- ként meghatározott óraszámig bővíthető.
A jogszabály néhány kivételt enged a tanulói terhelhetőség figyelmen kívül hagyása vonatkozásában, így annak felső határa nem érvényesül:

- az osztályok számára engedélyezett foglakozási időkeret és a tanuló számára kötelező tanórák számának differenciája terhére szervezett egyéb foglakozások (korrepetálás, szakkör, napközi stb.) óraszáma,
- a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációja céljából szervezett, az 1-4. évfolyamon tanulók felzárkóztatása miatt szükséges és az egyes egyéni munkarendű tanulók számára biztosított egyéni foglalkozások heti óraszáma

Az óraterv elkészítésének alapját képezi a KNT. 6.sz. mellékletében és a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról jogszabályok.

Lehetőséget kell biztosítani a tanuló számára, hogy válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások közül, valamint ha a tantárgyfelosztás azt lehetővé teszi a pedagógusok közül.

Továbbá: Knt.27.§ (5) utolsó mondata alapján :

„Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályonként legalább ***további heti egy-egy óra*** **biztosított** az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.

A kötelező óra és az osztály heti időkeret különbözete terhére tartható:

- Egyéb foglalkozások (pl. napközi, tanulószoba, stb.)
- Csoportbontás
- Tehetséggondozás
- HH/HHH-s tanulók felzárkóztatása
- Beilleszkedési, tanulási nehézséggel vagy magatartási rendellenességgel küzdő tanulók számára, az első – negyedik évfolyamon az eredményes továbbhaladás érdekében egy - három fős differenciált fejlesztést biztosító foglalkozások
- Egyéni foglalkozások az 1-4. évfolyamon legalább heti 2 alkalommal azon tanulók eredményes felkészítésére, akik a tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismételtek
- Sportkör, sportágak és tevékenységi formák szerint heti 2 x 45 perc óra (ha az iskola a mindennapos testnevelés óráiba nem építi be a sportköri foglalkozásokat)

A tanulói terhelhetőség maximumszámát a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló Korm. rendelet (a továbbiakban: Nat rendelet) határozza meg évfolyamonként. ***2.sz. Melléklet: Óraháló***

3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei:

A tankönyvek, taneszközök és tanítási segédeszközök kiválasztása minden egyes tantárgyra külön vonatkoznak, az adott tantárgy saját helyi tantervében jelennek meg.
Alapvetően figyelembe vesszük a Pedagógiai Program céljainak megvalósításához alkalmas eszközök kiválasztását.
Tankönyvek kiválasztásának szempontjai:

- Az egyes tantárgyak könyvei és taneszközei a munkaközösségek egyetértésével összehangolva kerülnek kiválasztásra
- A tankönyv tematikus egymásra épüléssel legyen rendszerszemléletű, tükrözze a szakmai egységességet.
- A tankönyv témafeldolgozása, feladatrendszere fedje le a tantárgy kerettantervi anyagát.
- Vegye figyelembe a korosztály értelmi fejlődésének, megismerő tevékenységének életkori jellemzőit, fejlődési, fejlesztési szükségleteit.
- Feladatrendszere legyen változatos, adjon lehetőséget a differenciálásra, felzárkóztatásra, a kreatív tanulók fejlődésére is.
- Megrendelés előtt kerüljenek egyeztetésre, véleményeztetésre a szülői munkaközösséggel.
- A tankönyvek rendelése a fenntartóval egyeztetve történik.

A szakmai munkaközösségek feladatai a tankönyvek kiválasztása során:

- szerepeljen a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben;
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez;
- tananyagának elrendezése logikus, szemléletes legyen;
- adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, illetve segítse a felzárkóztatást;
- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy-egy szakaszában;
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon;
- a különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását;
- adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre;
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatása;
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására;
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését;
- jól látható, esztétikus fotókkal, ábrázolásokkal illusztrált legyen;

Az intézményben használt tankönyvek és taneszközök nyilvánosságra hozatala:

Ingyenes tankönyv biztosítása:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény:

• 93/E. § (1) Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat.

• 96. § (6) A tanulók tankönyvellátását szolgáló központi költségvetési támogatás terhére a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához a szakmai munkaközösség és az iskolai szülői szervezet egyetértésével a pedagógiai programban foglaltak megvalósítását szolgáló, a tankönyvjegyzékben nem szereplő könyvek, munkafüzetek, feladatlapok, eszközök és digitális ismerethordozók is beszerezhetők tankönyv helyett, ha az iskolában a nevelő és oktató munkához részben vagy egészben nem alkalmaznak tankönyvet.

A tartós tankönyvek használatának szabályozása – az államilag ingyenes tankönyvek tartós tankönyvként kezelendők:

- iskolai könyvtárba nyilvántartásba kell venni, az utolsó tanítási napon vissza kell szolgáltatni a könyvtárba,
- kivétel az 1-2. évfolyamos tanulók könyve,

- kivétel 3-8. évfolyamon a munkafüzetek és munkatankönyvek.

4. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nat az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak, de az első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését.
Az iskola első éveinek a későbbi tanulás szempontjából meghatározó szerepük van. Ekkor dől el a tanuláshoz való alapvető viszony, kialakulnak a tanulási szokások, az iskolával, a tantárgyakkal kapcsolatos attitűdök. Az ismereteknek alapvető szerepük van a képességek fejlesztésében, ezért nagyon fontos a tantárgyak közötti kapcsolatok kiaknázása.
Ennek a szakasznak a feladata azoknak az alapvető készségeknek és képességeknek a kifejlesztése, amelyek minden későbbi tanulás alapjául szolgálnak.
Az eredményes iskolakezdés feltétele a fejlettség meghatározott szintje.
Az iskolakezdés során a DIFER méréssel minden tanuló képességszintjét – az írás, olvasás, számolás, gondolkodás elsajátításának feltételeit - feltárjuk.
A fejlődésbeli fáziskésések behozhatók, ha több idő áll rendelkezésre a begyakorláshoz, az optimális elsajátításhoz.

Intézményünk kiemelt célja, hogy a tanulók képességeit és kreativitását a projektoktatás módszerével is fejlesszük, amely során valós problémákat dolgozhatnak fel együttműködő módon, akár az iskola falain kívül is.

A projektek megvalósítása során lehetőséget adunk arra, hogy a tanulók külső helyszíneken, intézményekben és szervezeteknél is tapasztalatot szerezzenek, ezzel is szélesítve látókörüket és gyakorlatias tudásukat.

Az általános iskola alsó tagozatának a feladatai:

Anyanyelvi készségek fejlesztése terén
- verbális készségek
- a szóbeli és írásbeli kifejezés készsége
- olvasás, szövegértés elsajátítása

Számolás
- matematikai és logikai készségek
- gondolkodás különböző műveletei
- következtetési formák

Az alsó tagozaton kiemelten az alábbi módszerek javasoltak:
- tevékeny tanulás
- csoportos tanulássegítés

- rendszeres, optimális elsajátítást segítő fejlesztés
- differenciálás
- projektmódszer
- drámapedagógia

A tananyag a fejlesztés eszköze.

A tanulás érdekes, örömteli, motiváló hatású tevékenység, ha sok mozgással, a gyerekek egymás közti kommunikációjával, játékosan zajlik, segítő, támogató, biztató légkörben. A 3-4. osztályosok már egyre inkább az életszerű helyzetekben végzett problémamegoldások által fejlődnek. Egyre nagyobb teret kap a helyes tanulási szokások kialakítása, és a helyesen a tanuló számára önállóan megoldható feladatokkal a felelősség és kötelességérzet kialakítása. Rendszeres ellenőrzéssel és következetes értékeléssel alakítjuk a helyes magatar- tási szokásokat, és pozitív értékeléssel erősítjük meg azokat.
Az ismereteknek alapvető szerepük van a képességek fejlődésében: nagyon sok és jól rendszerezett ismeretre van szükség egy-egy képesség fejlődéséhez. Ehhez elengedhetetlen az egyes tantárgyak közötti, valamint az iskola és a hétköznapi élet közötti kapcsolatok kiépítése.
Annak érdekében, hogy a tanulók a támasztott követelményeknek megfelelően viselkedjenek, változatos eszközökkel értékeljük a helyes viselkedéseket, (másfelől elítéljük a fegyelmi vétségeket)
Rendszeres ellenőrzéssel és következetes értékeléssel alakítjuk a helyes magatartási szokásokat. Jutalmazással megerősítjük az elért, kívánt magatartást, viselkedést.
A tanulás szervezésénél alkalmazzuk az új tanulási módszereket: kooperatív, projekt módszer, drámapedagógia.
Az önálló tanulás képességének megalapozásához szükséges a tanulók önálló és kreatív, magabiztos feladatvégzésének kialakítása és bátorítása. Ennek legfőbb eszköze a folyamatos, egymásra épülő és differenciált egyéni vagy csoportos tevékenységtípusok bevonása a pedagógiai folyamatba. Fontos a tanulási stratégiák kialakítása, a hatékony tanulási szokások és technikák tanulása, megerősítése.
A 3-4. évfolyamon már előtérbe kerül az olvasás pontosságának, folyamatosságának és tempójának fokozása, a megértés minőségének javítása, az írásmozgás automatizmusainak és az íráshoz kapcsolódó helyes szokásoknak a megerősítése.
Tanítási órákon játékos módszerekkel tanítunk, órák közben mozgásos, énekes, stb. játékokkal oldjuk a fáradtságot, erőt gyűjtünk a további figyelemhez.
A legfontosabb alapkészségeket is a játékkal, a játékban fejlesztjük. A közös játék és a csapatjáték a szocializáció mellett elősegíti önmaguk megismerését is. a legegyszerűbb játékban is fontos szerepe van a figyelemnek, az emlékezetnek és a képzeletnek. A különböző típusú játékok fejlesztik a felfogóképességet, a logikus gondolkodást. A tanulás folyamatában egyidejűleg többcsatornás információ közvetítés zajlik.
Folyamatos, fejlesztő értékeléssel elősegítjük a személyiség fejlődését.

Az 5-8. évfolyam alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy hangsúlyt fektessen a pályaválasztására, pályaorientációra.
Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
Céljaink:

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára törekvés;
- a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló fejlesztő értékelés az elfogadott mérési-értékelési rendszerünk alapján;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása.
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékeléssel az önértékelés képességének fejlesztése; a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozása a helyes magatartásformák gyakoroltatásával;

A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Ehhez fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív, tanulási technikákat és tanulásszervezési módokat, projekt módszer alkalmazásával. Az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban az osztályfőnöki és erkölcstan témáinak feldolgozásával kívánjuk segíteni;

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához különösen a következő szempontokat vesszük figyelembe:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás
  belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy kell megszervezni, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, probléma- megoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók *előzetes ismereteinek,* tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk át- rendezésére;
- a tanításunk egyik elve tanulókhoz alkalmazkodó *differenciálás* a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
- sajátos tanulásszervezési megoldásokat kell alkalmazni a *különleges bánásmódot igénylő,* sajátos nevelési igénylő gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások

alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;

- különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat kell kialakítani

5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint, és a 2024. XXV. törvény 34§-a módosításával együtt szervezi meg.
Ennek alapján az Nkt. 27 § (11) bekezdése 2024. szeptember 1-jétől az alábbiak szerint módosul:
Az iskola a nappali rendszerű oktatásban azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik megszervezi a a mindennapos testnevelést legalább napi 1 testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző, tanuló kérelme alapján -a versenyengedély birtokában – a sportszervezet, keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelés órát közismereti tanóra nem előzi meg, vagy nem követi.
A fizikai képességek folyamatos, fokozatos teljesítésére nagyobb gondot kell fordítani. Tudatosítani kell a tanulókban a mozgásos tevékenységek, a testnevelés és a sport preventív értékeit. El kell érni, még a kevésbé jó biológiai és testi adottságokat öröklő tanuló esetében is, hogy a sportolás iránti igényük, szeretetük olyan erős és szilárd legyen, hogy tanulmányaik befejezése után is a rendszeres sportolás állandó életmódelemük legyen. Az évente elvégzett NETFITT mérés számszerűsíthető képet ad a felső tagozatos tanulóink erőnlétéről, fittségéről, mely adatokat országos összehasonlításban is láthatjuk.

6. Választható tantárgyak, foglalkozások

Az intézmény április 15-ig tájékoztat, majd - május 20-ig felméri a képességfejlesztő sakk, mint szabadon választható tanórán való részvételt az első évfolyamon.

Az angol idegen nyelvi alapozás programja

Az 1-2. évfolyamon a tanulók idegen nyelvi képzést kapnak összesen heti 3 órában, melyből 2 óra a szabadon választható órakeret terhére a délelőtti tanításhoz, 1 óra az egész napos oktatás szabadidős tevékenységéhez tartozik. („Idegen nyelvi képzés alapozása").

Cél: a kétéves periódus alatt a tanulók, játszva ismerkedhetnek meg az idegennyelvvel, és már alsó tagozatban kialakul megfelelő szintű beszédkészségük, amelyre majd a nyelvtani alapok épülhetnek.

3.évfolyamon a tanulók idegen nyelvi képzést kapnak összesen heti 5 órában melyből 3 óra a szabadon választható órakeret terhére a délelőtti tanításhoz, 2 óra az egész napos oktatás szabadidős tevékenységéhez tartozik.

Az alsós évfolyamok nyelvi foglalkozásait - a gyermekek korosztályi sajátosságait figyelembe véve -. mondókák- és daltanulás színesíti, játék és mozgásos feladatok teszik élvezetessé, élményszerűvé.

Szabadon választható tantárgyak, foglalkozások

Emelt szintű angol nyelvoktatás

Iskolánkban 1. osztálytól tanítunk emelt szinten angol nyelvet. Az idegen nyelvi csoportba felvett tanulók számára a részvétel kötelező.

Tanulószoba

A következő tanév foglalkozásaira az igényeket a tanév végéig mérjük fel. Szeptember első hetében pótigényléseket még elfogadunk. A foglalkozásokra való jelentkezéssel az adott tanévre részvételi kötelezettséget is vállal a szülő.

Énekkar, sportkörök

A foglalkozásokat a honlapon, a szaktanárokon keresztül és a helyben szokásos egyéb módokon megjelentetjük.
A következő tanév foglalkozásaira az igényeket májusban mérjük fel. Szeptember első hetében pótigényléseket még elfogadunk. A foglalkozásokra való jelentkezéssel az adott tanévre részvételi kötelezettséget is vállal a szülő.

A foglalkozást vezető pedagógust a főigazgató jelöli ki a tantárgyfelosztásban.

Felvételi előkészítő foglalkozások, tehetséggondozás, felzárkóztatás

Felvételi előkészítőket szervezünk azoknak a 8. évfolyamos tanulóknak, akik központi írásbeli felvételi vizsgára készülnek. A foglalkozások a felvételi vizsgák idejéig tartanak. A jelentkezéssel a tanuló és szülője tudomásul veszi, hogy a részvétel kötelező. A tehetséges, illetve a lemaradó tanulókkal egyéni és kiscsoportos (1-5 fő) keretben foglalkoznak a pedagógusok.

7. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját diagnosztikus, szummatív fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Értékelés funkciója:

Funkció	Lényege	Időpont	Alap	Szóbeli és írásbeli formái	Gyakoriság
Formatív.	Formál (felismer).	Folyamat közben.	kritériumorientált.	Írásbeli feleletek. Feleltetés. Röpdolgozat Óra eleji kérdések Házi feladat	Alkalomszerű. Alkalomszerű. Alkalomszerű. Alkalomszerű. Alkalomszerű.
Szummatív	Minősít (megállapít).	Folyamat végén	Normaorientált.	Témazáró. Felmérő. Szóbeli és írásbeli beszámoló. Szintfelmérő.	Témazárás után. Félévkor és év végén. 6. és 8. év végén Év végén.
Diagnosztikus.	Elemez (le- ír).	Folyamat elején és végén.	Kritériumorientált. Normaorientált.	Szintfelmérő. Külső mérések	Tanév elején Ütemterv alapján

Az iskola beszámoltatási formái, rendje, korlátai a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe

Formái	Tartalma	Az írásbeli beszámoltatás rendje:
Az írásbeli felelet	Minimum 3 kérdésből áll, megoldása maximum 15 perc alatt történhet	szabályozás nélkül íratható, az írásbeli feleletet nem kell előre bejelenteni.
Dolgozat	minimum 3 óra anyagából íratott anyag	az előző órán ismertetni kell a tanulókkal íratásának tervét
A témazáró dolgozat	egy fejezet (témakör) tartalmáról szól	csak összefoglalás után következhet, ezért két tan- órával a témazáró íratása előtt már ismerniük kell az pontot a gyermekeknek. A témazáró írásának időpontját a nevelő köteles egy héttel előre bejegyezni a naplóba.
Az írásbeli beszámoltatás eredményét 10 tanítási napon belül ismertetni kell a diákokkal. Amennyiben ez nem történik meg, akkor a tanulónak jogában áll a jegyet nem beíratni a naplóba.		
Korlátok A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül az osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.		

Az **írásbeli** beszámoltatás értékelése

Az írásbeli felelet és a dolgozat értékelésének formáját, a pontszámok átváltását a nevelő önállóan, a számon kért tananyag súlyának, a csoport képességének megfelelően alakíthatja.
Az írásbeli témazáró dolgozat esetén az elért pontszámokat az alábbi százalékos kulcs alapján váltjuk át osztályzatra:

100 % - 90 % =5
75 % - 89 % =4
51 % - 74 % =3
35 % - 50 % =2
0 % - 34 % =1

A témazáró dolgozat értékelése után a nevelő az egyéni bánásmód elvét alkalmazva adhat javítási lehetőséget.

Szóbeli beszámoltatás formái

- ✓ szóbeli felelet
- ✓ szóbeli kérdésekre válaszadás (főleg alsó tagozaton)
- ✓ memoriterek, verselemzés
- ✓ gyűjtőmunka, „kis előadás"

Gyakorlati beszámoltatás

- ✓ a tantárgy tartalmának megfelelő gyakorlati feladat
- ✓ készségtárgyak munkadarabjai, produktumai (pl. vizuális kultúra, technika és tervezés órán előállított munkadarab, testneveléssel összefüggő mozgásforma bemutatása)
- ✓ tanulói portfólió

Értékelés az alsó és felső tagozaton

Tantárgyanként, félévente minimum 3 érdemjegyet kell adni a tanulóknak.

<table>
<tr><td>Évfolyam</td><td>Félév</td><td>Év vége</td></tr>
<tr><td>1. osztály</td><td rowspan="2">Szülőknek szóló szöveges értékelés.</td><td>Szülőknek szóló szöveges értékelés.</td></tr>
<tr><td>2. osztály</td><td rowspan="3">Érdemjegy.</td></tr>
<tr><td>3. osztály</td><td rowspan="2">Érdemjegy</td></tr>
<tr><td>4. osztály</td></tr>
<tr><td>Évfolyam</td><td>Félév</td><td>Év vége</td></tr>
<tr><td>5. osztály</td><td rowspan="4">Érdemjegy.
Magatartás, szorgalom jegyek közös megegyezéssel.</td><td rowspan="4">Érdemjegy.
Magatartás, szorgalom jegyek közös megegyezéssel.</td></tr>
<tr><td>6. osztály</td></tr>
<tr><td>7. osztály</td></tr>
<tr><td>8. osztály</td></tr>
</table>

Projektmunka értékelése: törekedni kell rá, hogy szöveges, közösségi, komplex értékelések szülessenek, de lehetőség szerint tantárgyanként érdemjegyekkel is történjen meg az értékelés.

A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése: Az érintett tanulók szakvéleménye alapján történik a tanulók tantárgyi értékelése.

2015-2016 tanévtől a Tánc és dráma tantárgy értékelése: megfelelt, jól megfelelt

Hittan tárgy értékelése

- Első évfolyamon és második évfolyam félévkor: szövegesen
- Második évfolyam évvégétől érdemjeggyel

Magatartás és szorgalom értékelése

A **magatartás** értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirendet betartja
- ✓ tanórán és tanórán kívül példamutatóan viselkedik
- ✓ kötelességtudó, önként vállal feladatokat és azokat teljesíti
- ✓ tisztelettudó, társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik
- ✓ az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz
- ✓ nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása

Jó (4) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirendet betartja
- ✓ tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik
- ✓ feladatait teljesíti
- ✓ feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti
- ✓ az osztály vagy az iskolai közösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt
- ✓ nincs írásbeli intője vagy megrovása

Változó (3) az a tanuló, aki:

- ✓ az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be (igazolatlanul mulasztott)

- ✓ a tanórán vagy tanórán kívül többször viselkedik fegyelmezetlenül
- ✓ feladatait nem teljesíti minden esetben
- ✓ előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva
- ✓ a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik
- ✓ osztályfőnöki intője van.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- ✓ a házirend előírásait sorozatosan megsérti (több alkalommal igazolatlanul mulasztott)
- ✓ magatartása fegyelmezetlen, rendetlen
- ✓ feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti
- ✓ társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik
- ✓ viselkedése közösséget romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza
- ✓ több szaktanári figyelmeztetést kapott, vagy ennél magasabb fokú büntetése
- ✓ A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok, minősítések eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább négynek az együttes megléte szükséges, ha egyéb kizáró ok nem lép fel.

A **szorgalom** értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- ✓ tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi
- ✓ a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi
- ✓ munkavégzése pontos, megbízható
- ✓ a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz
- ✓ taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza

Jó (4) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt
- ✓ rendszeresen, megbízhatóan dolgozik
- ✓ a tanórákon többnyire aktív
- ✓ többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti
- ✓ munkavégzése többnyire pontos, megbízható
- ✓ taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- ✓ tanulmányi teljesítménye elmarad képességeitől
- ✓ tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig

teljesíti

- ✓ önálló munkájában figyelmetlen, önként nem vállal feladatot
- ✓ a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik
- ✓ érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja
- ✓ felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik, rendetlen

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- ✓ képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében
- ✓ tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen
- ✓ a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül
- ✓ feladatait folyamatosan nem végzi el
- ✓ az előírt követelményeknek nem, vagy csak minimális szinten felel meg
- ✓ felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, osztályzatok, illetve minősítések eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább négy együttes megléte szükséges.

8. Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Az iskolai csoportok működésének elve és rendszere

A megvalósulás módja a sokoldalú személyiségfejlesztésen és az egyéni képességfejlesztésen alapul.

Csoportbontások elve:

- amennyiben az osztály képességszerinti megoszlása közel homogén, akkor névsorszerinti bontást részesítjük előnyben,
- ha a tanulók képességszerinti megoszlása lényegesen eltérő a tehetséggondozást és fejlesztést figyelembe véve történik a csoportok kialakítása.

Csoportbontások:

tantárgy	csoportlétszám
német nemzetiségi nyelv	fenntartóval egyeztetve
1-4. magyar-angol két tanítási nyelvű osztályban angol nyelv és irodalom	fenntartóval egyeztetve
angol célnyelvi civilizáció 5. évfolyamtól	fenntartóval egyeztetve
matematika, magyar nyelv és irodalom az osztálylétszámtól függően 5-8. évfolyamon a fenntartóval egyeztetve	fenntartóval egyeztetve

digitális kultúra az osztálylétszámtól függően 3-8. évfolyamon	fenntartóval egyeztetve

9. Egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

Általános célok, értékek a környezeti és egészségügyi nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése.
- A rendszeres testmozgás iránti igény kialakítása.

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.
A környezeti nevelés és egészségnevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról, saját testi és lelki egészségükről.

Lehetőségeink:

- tanórák, erdei iskolák, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek, túrák, stb.;
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötötten, táborban stb.;
- akciók: pályázatok, újságkészítés, kiállítás, filmkészítés, kérdőíves felmérés, iskola-rádió működtetése;
- látogatás: múzeum, állatkert, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelep, szennyvíztisztító stb.;
- versenyek, „iskolazöldítés", DÖK-nap;
- sportnap, sportprogramok, családi sportnap;
- jeles napok.
- iskolán kívüli több napos projekt oktatás megvalósítása, alsó és felső tagozaton

Az intézmény kidolgozott egészség, valamint környezetnevelési programmal rendelkezik.

10. Az esélyegyenlőség biztosítása

Az Európai Uniós elvárások alapján a települések kiemelt feladata a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése. Az esélyegyenlőség biztosítása és előmozdítása nem összszemosható, egymást nem helyettesíthető fogalmak, hanem egymás kiegészítői. Az esélyegyenlőség biztosítása olyan, általában passzív cselekedet, amely valamit kinyit, lehetővé tesz az adott védett csoport számára is. Előmozdítása aktív cselekedet eredménye, hogy a védett csoport tagjai valóban élni tudjanak a számukra is nyitott lehetőségekkel. Az esély- egyenlőség érvényesüléséről csak akkor beszélhetünk, ha mindkét cél egyszerre teljesül: az adott védett csoport tényleges résztvevővé válik.
Folyamatos feladata az intézménynek, hogy alkalmazza a megkülönböztetés tilalmát, egyenlő bánásmódot, az emberi méltóság tiszteletben tartását, a társadalmi szolidaritás kialakítását.

A Knt. 27.§ (5) bekezdése értelmében tehetséggondozásra és felzárkóztatásra osztályon- ként egy-egy órát biztosítunk, amelyeken hátrányos helyzetű tanulók eredményes felkészítését szolgáló foglakozásokat szervezünk. (1-3 fős csoportokban) Alsó tagozaton, ha szükséges, további egy órát biztosítunk a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására.
A HHH tanulók megismertetése a számukra biztosított továbbtanulási lehetőségekkel, támogatásokkal, szülői tájékoztató program a továbbtanulás stb. fontosságáról.
A pályaorientációt hangsúlyosabbá tesszük az osztályfőnöki órák tananyagában.

Kiemelt területek:

- pedagógus továbbképzése/önképzése,
- A HH/HHH tanulók feltérképezése, hátránykompenzáció
- az SNI; HH/HHH gyerekekre kiemelt figyelmet fordítsanak a pedagógusok a tanórá- kon és a tanórán kívüli tevékenységek során
- egyéni fejlesztések szaktanár, illetve a szakszolgálat munkatársai segítségével
- tartalmas szabadidős és hitéleti programok, tevékenységek szervezése egész napos oktatás keretében, iskolán kívüli programokban (szülők bevonásával is),
- támogatások: étkezési, tankönyvi, szociális hátrányok enyhítése
- a kiemelt figyelmet igénylő gyerekekkel foglalkozó külső partnerekkel történő együttműködés (pedagógiai szakszolgálat, Egyesített Szociális Intézmények, Máltai Szeretetszolgálat, Vöröskereszt, egyházi karitatív szervezetek….)

11. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanulók magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolatos elvek.

Jutalmazás szempontjai, formái:

Jutalomban részesül az a tanuló, aki képességeihez mérten:

- példamutató magatartást tanúsít
- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

Az iskolai jutalmazás formái:

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért
- példamutató magatartásért
- kiemelkedő szorgalomért
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért
- kiemelkedő sportteljesítményért dicséretben részesíthetők

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására hozni. A tanév közben elismerésként kapott dicséreteket az E-Krétaban is rögzíteni kell. Az egész éves elismerésért kapott igazgatói dicséretek odaítélése előre meghatározott szempontok alapján történik, és ünnepélyes keretek között iskolai rendezvényeken kerülnek átadásra.

III. Egész napos oktatás

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás:

Feltétel:

Egész napos iskolai nevelés-oktatást akkor szervezhet az általános iskola, ha szükség esetén másik osztály indításával, ha pedig ez nem oldható meg, az érintett tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő egyetértésével a tanuló másik iskolába történő át- vételével gondoskodnak annak a tanulónak az ellátásáról, aki – kiskorú tanuló esetén akinek a szülei – nem kívánja ezt az ellátást igénybe venni.
Egész napos iskolai nevelés és oktatás esetében a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve kell megszervezni úgy, mint az iskolaotthon esetében.
Az egész napos iskola az általános iskola mind alsó, mind felső tagozatán megvalósulhat, de csak az általános iskolában, és természetesen nem kötelező jelleggel, ha- nem az iskola által felvállalt feladatként.

Célok, lehetőségek:

- lehetővé tenni mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeinek folyatatását az iskolában, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait.
- a kötelező tanórákon túli foglalkozások teret adhatnak a művészeti nevelésnek, a testmozgásnak vagy más, az iskola arculatához illő szakköri és egyéb foglalkozásoknak, illetve az önálló tanulásnak,
- amennyiben az általános iskola egész napos iskolaként működik, pedagógiai programjának része valamely, az oktatásért felelős miniszter által kiadott, vagy saját maga által kidolgozott és a miniszter által jóváhagyott nevelési-oktatási program

Időkeret részei:

az egész napos iskolai nevelés-oktatást az adott évfolyamra meghatározottkötelező,nemkötelező tanórai foglalkozások és napközis foglalkozások időkeretében kell megszervezni, biztosítva az egyéni foglalkozások megtartását szolgáló időkeretet.

Nevelés-oktatási tartalmak:

- Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítani kell
- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását,
- **Az egész napos oktatás a miniszter által kiadott nevelési-oktatási program alapján kerül megszervezésre.**

Tanulószobai foglalkozás

Az iskola köteles – a szülő igénye alapján – a felügyeletre szoruló tanuló részére tanulószobai foglalkozást szervezni. A tanulószobai foglalkozásokat olyan módon kell megszervezni, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjon tenni az iskolai felkészítéssel és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatoknak. A tanulószobai foglalkozásra 5-8. évfolyamon napi 2 óra áll rendelkezésre, mely időkeretet indokolt esetben meg kell növelni a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokhoz szükséges idővel.

1. Az otthoni, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás, készség- és képességfejlesztés, a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása, tapasztalatok gyűjtése. Mindez történhet írásban és szóban. A házi feladat a tanulók tankönyve, füzete, munkafüzete, és az általánosságban használt eszközökkel, felszerelésekkel elkészíthető legyen.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai:

- a házi feladat a tanítási óra anyagához kapcsolódjon,
- a tanulók életkori sajátosságainak, képességeinek megfelelő legyen (differenciált),
- hétvégére, szünetekre nem adunk kötelező házi feladatot (péntek délután még végezhetnek ilyen jellegű tevékenységet a tanulók).
- az első-negyedik évfolyamon a tanulók hét közben valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem

szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

2. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2026. szeptember 1-jétől szervezi meg nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet: az iskola főigazgatója; a nevelőtestület legalább 51%-a és az iskola fenntartója.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az főigazgató hagyja jóvá. A fenntartó egyetértését csak a fenntartóra többletkötelezettséget telepítő rendelkezés esetén kell beszerezni, az Nkt. 85. § (1a) bekezdése szerinti eljárásban. A pedagógiai program az főigazgatói jóváhagyást követően, a programban meghatározott időpontban lép hatályba.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola főigazgatójánál;
  - a honlapon
  - OH-Közzétételi listában

1.sz. melléklet

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK INTEGRÁLT NEVELÉSE ÉS OKTATÁSA

Jogszabályi háttér:

Köznevelési törvény 4§ 25. *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszédfogyatékos, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.*

A tanulási, magatartási és beilleszkedési zavar meghatározása

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképességzavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az iskolai teljesít- mények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn.
A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények – elsősorban az alapvető eszköz- tudás (olvasás, írás, számolás) – elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, vala- mint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünet-együttese tartozik. A részképességzavarok tüneteit mutató tanulók általános jellem- zője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenysé- gek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződhet ki.
A **kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar**, a figyelemzavar megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó sze- mélyes kontrollra, megerősítésre szorulnak.

Tanulási zavarok

Összefoglaló kifejezés a különböző, nem képességhiányból eredő tanulási zavarokra.

Dyslexia F 81.0 (Olvasási zavar):

Az olvasási teljesítmény - az olvasás pontosságát vagy a megértést egyénileg, standardizált tesztekkel vizsgálva- lényegesen alatta marad a személy biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárhatónak.

Dysgraphia F 81.1 (Írásbeli kifejezés zavar)

Az íráskészség - egyénileg, standardizált tesztekkel vizsgálva (vagy az íráskészség funkcionális becslése)- lényegesen alatta marad a személy biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárhatónak.

Dyscalculia F 81.2 (Számolási zavar)

A számolási képesség - egyénileg, standardizált tesztekkel vizsgálva - lényegesen alat- ta marad a személy biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárhatónak.

Tanulási zavar

Ide tartoznak azok a tanulási zavarok, amelyek nem teljesítik egyik speciális tanulási zavar kritériumait sem. A kategória mindhárom fent részletezett terület problémáit magában foglalja, amelyek együttesen jelentősen befolyásolják az iskolai teljesít- ményt, még akkor is, ha az egyes jártasságokat vizsgáló tesztekben mért teljesítmény nincs lényegesen a személy biológiai kora, mért intelligenciája vagy a kor szerinti képzettség alapján elvárható szint alatt.

Beilleszkedési és magatartási zavarok főbb formái

- Hiperaktivitás
- Figyelemzavar- ADHD szindróma
- Impulzivitás
- Magatartási zavarok
- Oppozíciós zavar
- Emocionális zavarok
- Kevert magatartási és emocionális zavarok
- A szocializáció zavarai
- TIC zavarok
- Egyéb viselkedési és emocionális rendellenességek (nem organikus eredetű enuresis és encopresis, dadogás, hadarás, táplálási zavar, stb.)

Iskolánk fejlesztési feltételrendszere

- a fejlesztés megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést,

- a követelmények igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez,
- a fejlesztő célú terápiák programjai váljanak az intézmény pedagógiai programjának tartalmi elemeivé,
- a tanulókat a nevelés-, oktatásfejlesztés ne terhelje túl. Ennek érdekében meghatározzuk:
- a tartalmak kijelölésekor egyes területek módosítását,
- a képességek fejlesztő célú korrekciójának területeit,
- a nevelés, oktatás és fejlesztés szokásosnál nagyobb mértékű kiterjesztésére vonatkozó javaslatokat.

Az ellátás közös elvei:

A feladatokat az intézmény dokumentumai tartalmazzák. E feladatok hosszútávúak és az iskola egész nevelési - oktatási rendszerét átfogják.
A fejlesztő tevékenység szakmaközi együttműködésben valósul meg.

A fejlesztő tevékenység közös célja és feladatai:

- a hiányzó vagy dysfunkciók helyreállítása, újak kialakítása,
- a meglévő ép funkciók erősítése és bevonása a hiányok pótlása érdekében,
- a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása,
- a szükséges speciális fejlesztő eszközök elfogadtatása, használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok kialakítása.

A fejlesztő tevékenységet meghatározó tényezők:

- a dysfunkciók típusa, súlyossága,
- a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló életkora, állapota, képességei, készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- dysfunkciók kialakulásának ideje,
- a társadalmi integráció kívánalmai: egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.
- A tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló fejlesztésére vonatkozó célok, tartalmaknak, tevékenységeknek, követelményeknek meg kell jelenni:
- a pedagógiai programban,
- helyi tantervben a tantárgyak programjában,
- egyéni fejlesztési tervben.

A pedagógiai feltételeket a köznevelési törvény határozza meg. Többletszolgáltatásokat biztosít a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló számára.

Az iskola fejlesztő tevékenységének jellege:

- órai differenciált foglalkozás,
- komplex képességfejlesztés,
- logopédiai terápia,
- gyógytestnevelés,
- pedagógiai célú fejlesztő foglalkozások egyéni fejlesztési terv szerint a Szakértői Bizottság szakértői véleménye, illetve a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleménye alapján.

Személyi feltételek

- A fejlesztő tevékenységeket végző **szakemberek:**
- gyógypedagógus,
- logopédus,
- pszichológus,
- gyógytestnevelő,
- fejlesztő pedagógus,
- pedagógus.

Tárgyi feltételek

A fejlesztő tevékenységekhez szükséges tárgyi feltételek:

Helyiségek:

- tanterem,
- fejlesztő szoba/logopédiai helyiség,
- tornaterem,

Fejlesztő eszközök:

- a hatályos törvény alapján

Az együttnevelés szubjektív tényezői

A törvényi háttér megléte elengedhetetlen, de önmagában kevés, ennél sokkal nagyobb jelentőséggel bírnak a **szubjektív tényezők.**
Biztosítani kell:

- az SNI tanulók beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Szakértői Bizottság, és a Pedagógiai Szakszolgálat által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését az SNI tanulók elfogadására,
- a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

Együttműködés a szakemberekkel:

Az iskolánk a sajátos nevelési igénynek, létszámnak megfelelő szakembereket biztosít. Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat. Az intézmény fejlesztő pedagógusa a gyógypedagógusok mellett részt vállal a fejlesztési tevékenységben.

A fejlesztő pedagógus feladata sokrétű:

- egyéni fejlesztési terv szerint közvetlenül foglalkozik a gyermekkel,
- kapcsolatot tart a szülőkkel, nyomon követi a gyermek fejlődését,
- koordinálja a fejlesztő munkában résztvevő más szakemberek munkáját,
- kapcsolatot tart az osztályban tanító többi pedagógussal, folyamatosan konzultál velük,
- segíti a szakvélemény értelmezését, szakmai támogatást, tanácsadást nyújt a dysfunkció specifikus fejlesztése érdekében,
- javaslatot tesz a környezet kialakítására, speciális eszközök kiválasztására, speciális módszerek alkalmazására.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben.
A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága

szempontjából. Az iskola és a szülők közti ideális kapcsolatnak a következő alapelvekre kell épülnie: a szülő és a szakember kölcsönösen tiszteljék egymást, az információáramlás kölcsönös legyen, érezzék a szülők, hogy a nevelési-oktatási folyamatban résztvevő pedagógusok elfogadják gyermekük egyediségét, érezzék, hogy ők is részesei a nevelési - oktatási folyamatnak.
A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

A helyi tantervbe beépülő elemek, a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók fejlesztését segítő program

A **részképességzavarok** körébe elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának és képességének deficitjeit, valamint az általuk kiváltott következményes magatartási és/ vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttesét sorolják.
Kiemelt célok, feladatok

- Pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégeztetése.
- A tanulási zavarok/nehézség kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése.
- Tankötelezettségük teljesítését több szakember segítségével végezzék.
- Az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban.
- Kudarctűrő képesség növelése.
- Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.
- A tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása.

Tanulási zavarok

A **dyslexia** a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

Dysgrafia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésében jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.
A formai-kivitelezési problémák mellett rendszerint tartalmi jellegzetességeket is találunk: az olvasáshoz hasonlóan az írásban is megjelennek betűtévesztések, kihagyások, betoldások, perszeveratív ismétlések. Az összkép többnyire kevéssé tagolt, átjavítgatott, sokszor maszatos, nehezen követhető.
Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a dysgrafiás tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, írászavarok javításának feladata az iskoláskorban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás-írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma biztonságának kialakítása,
- a téri és idői relációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újra tanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel, illetve a többféle érzéklet összekapcsolódásával megerősített rögzítés,
- az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel, illetve többféle érzéklet összekapcsolásával segített rögzítéssel,
- olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.
- beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése,
- verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése,
- hang - betű kapcsolat kialakítása, fonémahallás fejlesztése,
- makacs betűtévesztések kiküszöbölése (egymástól távol tanítjuk, sok mozgással, hangoztatással stb. pl.: b-d-p, o-ó, u-ú, ü-ű, ö-ő),

- figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között,
- toldalékok körültekintő olvasása,
- olvasástechnika, tempó fejlesztése,
- olvasás-írás tanítása (esetleg újratanítása) hangoztató - elemző vagy diszlexia prevenciós módszerrel, minimum 2 évre kiterjesztve,
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutás alatt,
- idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- segítő környezet folyamatos rendelkezésre állása,
- kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során.

A megvalósítás színterei

- minden tanórán,
- fejlesztő foglalkozáson,
- felzárkóztató foglalkozáson.

A **dyscalculia** különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegennyelv tanulás) jó színvonala mellett.
Nehezítetté válik az érzékelés-észlelés folyamata, a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, a fogalmak kialakulása, a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, valamint az emlékezet és a figyelem.
A dyscalculiás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a testséma kialakítása,
- a téri relációk biztonsága,
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- a szerialitás erősítése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított,

megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

- számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés,
- az érzékelés - észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.),
- az alapműveletek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megtartása, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt" számfogalmakkal építkező számkörökben,
- a matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása,

A megvalósítási színterei

- matematika óra, fizika óra, kémia óra és minden számolással kapcsolatos tevékenység,
- fejlesztő foglalkozás,
- felzárkóztató foglalkozás.

Hiperkinetikus vagy aktivitászavar/nehézség, a figyelemzavar/ nehézség

Hiperkinetikus vagy aktivitás zavar

A halmozott fejlődési zavar a beszéd/nyelv, a mozgás, a kognitív képességek eltérő és egyenetlen fejlődését foglalja magába. Komoly akadálya az olvasás, írás, számolás elsajátításának. Speciális fejlesztés, logopédiai- és pedagógiai ellátás szükséges.
Már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.
A **hiperkinetikus vagy aktivitás nehézsége, illetve a figyelmi nehézség** esetében ugyanezek a tünetek jelennek meg, csak enyhébb fokban.

A percepció minden területét fejleszteni kell:

- a vizuális, az akusztikus, a mozgásos észlelés folyamatait,
- a motoros képességeket,
- a beszéd és nyelvi készség állandóságát.

A pedagógus együttműködése a családdal és más szakemberekkel feltétlenül szükséges.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- fejlesztőpedagógiai foglalkozás,
- pszichológiai ellátás.

Magatartási-beilleszkedési nehézség

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartás-sémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcosság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai:

- A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére.
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismeré- se siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- A pedagógus együttműködése a családdal és más szakemberekkel.
- A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

A megvalósítás szinterei

- tanóra,
- fejlesztőpedagógiai foglalkozás,
- pszichológiai ellátás.

A pedagógiai célú **fejlesztő foglalkozásokat** a tanórai foglalkozásokon túl is biztosítjuk. A sajátos nevelési igényű tanuló számára a nevelés és oktatás az Nkt., a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló EMMI rendelet, valamint a szakértői bizottság hatályos szakértői véleménye alapján biztosítandó. A tanulót a szakértői véleményben meghatározott habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozás és az előírt

kedvezmények illetik meg. A fejlesztés tartalmát, időkeretét és dokumentálását a szakértői véleményben foglaltaknak megfelelően kell megszervezni. Ez jelenik meg az iskola óratervében, mely az SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézség típusától függően az évfolyamra meghatározott heti tanórák óraszámának 15-50%-a lehet.

A beszédfogyatékos beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztése
Beszédfogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és megértés zavaraiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengeséggel együtt járó részképesség kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszédfogyatékosság körébe sorolhatók.
A beszédfogyatékos tanulónál a fentiek - az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig - minden változatban előfordulhatnak.
A súlyos beszédfogyatékos tanulónál a kommunikációs nehézségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

A fejlesztés alapelvei, célja és kiemelt feladatai:

A beszédfogyatékos tanulók fejlesztésében törekszünk a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszédműködés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére. A módszerek megválasztása az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, és a korrekció adott szakaszának figyelembevételével történik. A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciós fejlesztés, melynek során a kinesztéziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítve fejlődnek. A fejlesztéshez igényeljük a szülők támogató együttműködését. Célunk, hogy a terápiában a minél gyorsabban automatizált jó beszédszint elérése érdekében a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt - kiemelten a szülő is – legyen partner.

Beszédfogyatékos tanulók fejlesztése:

- pszichológiai és fiziológiai tényezők fejlesztése
- önállóság fejlesztése
- önbizalom fejlesztése

- pozitív énkép kialakítása
- bátran merjen beszélni társai előtt

Beszédfogyatékos tanulók rehabilitációja

- figyelem fejlesztés
- helyes légzéstechnika
- mozgás-és ritmuskoordináció kialakítás
- aktív és passzív szókincsbővítés Valamennyi beszédfogyatékos tanulónál szükséges
- logopédiás terápia

Követelmények és értékelés

A helyi tantervben az SNI és a tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokkal/nehézséggel küzdő diákok egyéni sajátosságainak megfelelően vesszük figyelembe az egyes tantárgyak témaköreire, tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlásokat.
A tanulmányi követelmények megegyeznek a nem SNI-s, illetve a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézséggel nem küzdő tanulók követelményeivel. Ehhez azonban a tananyagban mennyiségi, minőségi szelektálásra, a tanítási -tanulási folyamat módszerében, eszközeiben, időkeretében differenciált, rugalmas kezelésre van szükség.
A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleménye, valamint a Pedagógiai Szakszolgálat szakvéleménye, javaslata alapján az igazgató egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alól felmentést ad, eltérő haladási tempót, vagy a számonkéréseknél hosszabb időtényezőt engedélyez a rászoruló tanulóknál az érvényes szakértői vélemények javaslata alapján.

A sajátos nevelési igényű tanulók idegen nyelv tanulása

Minden gyermek részt vesz a tanórán. Ha a követelménynek értelmi fogyatékosság, dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, beilleszkedési zavar, autizmus, stb. miatt nem tud a tanuló megfelelni, akkor felmentjük az értékelés alól. (Tehát a nyelvi követelmények nem teljesítése nem lesz a továbbhaladás akadálya.)

Az egyéni fejlesztési terv Célja

- A törvény által meghatározott és a szakértői/szakvéleményben szereplő fejlesztési formák biztosítása.
- A sajátos nevelési igényből és tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarokból/nehézségekből fakadó hátrányok csökkentése, vagy lehetőség esetén megszüntetése.
- Harmonikus, önmaga problémáit megfelelően kezelni tudó személyiség kialakítása.
- Az egész élet során jól használható kompenzációs technikák elsajátítása. Az osztály, a többi tanuló bevonása fontos, ismerniük kell a pedagógus állásfoglalását, az értékelés szempontjait, a „miért másképp" kérdések felmerülése miatt.

Feladata

- Egyénre szabott fejlesztés a gyermek szükségleteinek figyelembe vételével.
- Differenciálás a szakértői/szakvélemény alapján.
- A pedagógus, a fejlesztő pedagógus és a Nevelési Tanácsadó munkatársának folyamatos kapcsolattartása, egymás munkájának kiegészítése, segítése.

Követelmények

- A fejlődés és fejlesztés lehető legkedvezőbb lehetőségeinek és feltételeinek biztosítása.
- A támasztott követelmények mindig személyre szabottak és a szakértői/szakvéleményben foglaltakra épüljenek.

Iskolán kívüli együttműködési lehetőségeink

- Szülők,
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Pályaválasztási Tanácsadó,
- Szakorvosok, házi gyermekorvosok.
- Szakértői Bizottság

A tanulók képességeit folyamatosan értékeljük, kontrollvizsgálatok a szakértői bizottság- nál, szöveges értékelés a fejlesztő napló alapján, konzultálunk a szaktanárokkal, szülőkkel, megjelöljük a további feladatokat.

A kapcsolattartás formái

- Telefonon vagy levél útján történő kommunikáció.
- Fogadóórák tartása: a mindenkori félévenként két alkalommal.
- Szülői értekezletek tartása:
  A mindenkori éves munkatervben rögzítésre került időpontokban.
- Intézményi Tanács (IT) és a Szülői Munkaközösség (SZMK) tagjainak tevékenysége. (Tanár – diák – szülő találkozók szervezése, ballagás és iskolai ünnepek lebonyolításának segítése.)
- Kulturális programok, sportversenyek, kirándulások, mozi – és színházlátogatások szervezése.
- Az osztályközösség programjain (klubdélutánok, tanterem dekorálás,) aktív részvétel.
- Alkalmanként az iskolai munka értékelése kérdőívek alapján.
- Az együttműködés végső célja:
  - A közös feladat megláttatása, gyermekeink nevelésének azonos elvekre, elvárásokra fektetése, a harmonikusan fejlett, minden tekintetben életképes fiatalság kinevelése.

2. sz. melléklet

Német nemzetiségi kétnyelvű és nyelvoktató oktatás óraterve (NAT 2020)

oktatási forma	kétnyelvű oktatási forma 1-6 évfolyamig						nyelvoktató forma	
tantárgyak/osztály	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	6	4	4	3	3
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5
biológia							1,5	1,5
földrajz							1,5	1,5
nemzetiségi nyelv és irodalom	5	5	5	5	5	5	5	5
német hon- és népismeret							1	1
ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Óraszám összesen:	**27**	**27**	**27**	**27**	**29**	**29**	**32**	**31**
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1

Tanulók terhelése	**28**	**28**	**28**	**28**	**30**	**30**	**33**	**32**

Kötelező alapóraszám:	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**27**	**29**	**28**
Szabadon tervezhető óra:	2	2	2	1				
a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest az 1–8. évfolyamon legfeljebb három órával megnövekedhet	3	3	3	3	2	2	3	3
Hittan:	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximális órakeret:	**28**	**28**	**28**	**28**	**30**	**30**	**33**	**32**

**Német hon- és népismeret tantárgyat 1.-6 évfolyamon integráljuk a következő tantárgyakba :ének-zene, környezetismeret, természettudomány és testnevelés tantárgyakba valamint projektmunkaként . Az integrált órák száma 37 óra amely a helyitantervben jelenik meg.*

Angol nyelv emelt szintű oktatásának óraterve (NAT 2020)

5-8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf. **	8. évf.**
Angol	3-5*	3-5*	3-5*	3-5*
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3
Matematika	4	4	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hittan	2	2	2	2
Természettudomány	2	2		
Biológia			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1.5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	
Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1
	28-30*	**28-30***	**30-32***	**29-31***

*** * 2026/2027-os tanévben**

*A * jelölt angol tantárgyat emelt szinten oktatjuk.*

Angol nyelv emelt szintű oktatásának óratervi hálója felmenő rendszerben

2026/2027

tanévtől

1-4. évfolyamon

Nemzeti alaptanterv - óratervi háló(NAT 2020) a 2025-2026. tanévtől felmenő rendszerben (1. évfolyam) emelt nyelvi képzés				
Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi,Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde OM: 201480				
Tantárgyak	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai			
	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv, irodalom				
magyar nyelv, irodalom	7	7	5	5
Matematika				
matematika	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ismeretek				
történelem				
állampolgári ismeretek				
hon- és népismeret				
Hittan	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz				
környezetismeret			1	1
Idegen nyelv				
első élő idegen nyelv				2
Művészetek				
ének-zene	2	2	2	2
vizuális kultúra	2	2	2	1
Technológia				

technika és tervezés	1	1	1	1
digitális kultúra			1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés				
testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	23	23	23	24
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
angol nyelv	2	2	2	
magyar nyelv, irodalom				1
matematika				1
Emelt óraszám-angol nyelv	2	2	2	2
Maximális órakeret	25+2	25+2	25+2	26+2

Nemzeti alaptanterv - óratervi háló (NAT 2020) a 2025-2026. tanévtől felmenő rendszerben (5. évfolyamon) emelt nyelvi képzés

Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi, Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde
OM: 201480

Tantárgyak	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai			
	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv, irodalom				
magyar nyelv, irodalom	4	4	3	3
Matematika				

matematika	4	4	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek				
történelem	2	2	2	2
állampolgári ismeretek				1
Hittan	2	2	2	2
Természettudomány és földrajz				
természettudomány	2	2	4	5
kémia			1*	2*
fizika			1*	2*
biológia			2*	1*
földrajz			2	1
Idegen nyelv				
első élő idegen nyelv	3	3	3	3
Művészetek				
ének-zene	2	1	1	1
vizuális kultúra	1	1	1	1
Technológia				
technika és tervezés	1	1	1	
digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés				
testnevelés	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	**28**	**27**	**29**	**29**
Szabadon tervezhető órakeret	**0**	**2**	**2**	**2**
magyar nyelv, irodalom			1	1
matematika				1
első élő idegen nyelv		1		
dráma és színház			1	

hon- és népismeret		1		
Emelt óraszám - első idegen nyelv	2	2	2	2
Maximális órakeret	28+2	29+2	31+2	31+2

Magyar-angol két tanítási nyelvű osztály (NAT 2020)

2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben.
2026/2027-os tanévtől kifutó rendszerben.

	1	**2	**3	**4	5	**6	7	8
magyar nyelv és irodalom	7	7	5	6	4	4	3	4
matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
történelem					2	2	2	2
állampolgári ismeretek								1
hon- és népismeret						1		
hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret			1	1				
természettudomány					2	2		
kémia							1,5	1,5
fizika							1,5	1,5
biológia							1,5	1,5
földrajz							1,5	1,5
angol két tanítási nyelvű	4	4	4	5	5	5	5	5
angol célnyelvi civilizáció					1	1	1	1
ének-zene angol két tanítási nyelvű	2	2	2	2	2	1	1	1

vizuális kultúra angol két tanítási nyelvű	2	2	2	1	1	1	1	1
dráma és színház							1	
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
digitális kultúra angol két tanítási nyelvű			1	1	1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
Óraszám összesen:	**26**	**26**	**26**	**27**	**30**	**30**	**32**	**32**
Hittan:	1	1	1	1	1	1	1	1
Tanulók terhelése	**27**	**27**	**27**	**28**	**31**	**31**	**33**	**33**

Kötelező alapóraszám:	**22**	**22**	**22**	**23**	**27**	**27**	**29**	**28**
Szabadon tervezhető óra:	2	2	2	2	1	1	1	2
Emelt szintű óra számra tervezhető óra	2	2	2	2	2	2	2	2
Hittan:+	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximális órakeret:	**27**	**27**	**27**	**28**	**31**	**31**	**33**	**33**

A tantárgy oktatása idegen nyelven történik.

** a 2026/2027-os tanévben tanított évfolyamokon.

ÓVODA INTÉZMÉNYEGYSÉG
PEDAGÓGIAI PROGRAM

AJÁNLÁS

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon,
még ha megöregszik, akkor sem tér el attól."
(Példabeszédek 22,6)

Mátészalka város első, katolikus óvodai pedagógiai programját ajánljuk azoknak a szülőknek, akik számára fontos, hogy gyermekeik keresztény szellemiségégben, katolikus hitben, szeretetben, derűs, érzelmi biztonságot adó környezetben nevelkedjenek. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket megismerve, a keresztény tanításoknak megfelelve, egyéni képességeik optimális kibontakoztatásával harmóniában fejlesszük őket. Így az óvodáskor végére elérjük, hogy belépjenek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódnak.

Ajánljuk nevelési programunkat azoknak a szülőknek, akik keresztény nevelési elveinket, programunk célját elfogadva nevelő partnereinkké válnak.

Ajánljuk programunkat azon óvodapedagógusoknak, akik olyan gyermekeket kívánnak nevelni, a keresztény értékek követésével, a hit csírájának elültetésével, akiket az együttérzés, egymásra figyelés, segítőkészség, egymás és a másság elfogadása, tisztelete, szeretete, megértése jellemez.

Ajánljuk továbbá fenntartónknak, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyének, keresztényi elveivel, segítő tenni akarással, pozitív hozzáállásával biztosítja mindazt a feltételrendszert, amely programunk megvalósításához szükséges.

1. Bevezető gondolatok

Óvodánk, 2018.szeptember 01.-jén kezdte meg, keresztény szellemű nevelését a mátészalkai Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola óvodai intézmény egységeként.

A város első egyházi fenntartású óvodájának alapítását nagy érdeklődéssel fogadták a városban, és a környező településen élő kisgyermekes családok, különös tekintettel azok a szülők, akiknek nagyobb gyerekei, az iskola tanulói.

Egyre több szülő kívánja gyermekét keresztény szellemiségben, környezetben, és keresztény erkölcsi normák szerint nevelni.

Óvodánk pedagógiai programja a nevelőtestület által írott program, amely az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja nevű dokumentumra épül. A programírás során felhasználtuk,az egyházmegye fenntartásában működő katolikus óvodák nevelési tapasztalatait, a KAPI óvodai szakirodalmait, a Segédanyag a katolikus óvodák pedagógiai programjához c. kéziratot (Farkasné Egyed Zsuzsanna, Grolyóné Szabó Éva, Szerepi Imréné – 2013.febr. KPSZTI), a projektpedagógia, projektmódszer magyarországi dokumentációját, a mátészalkai Négy Évszak Óvoda Kertvárosi tagóvodájának mozgásfejlesztő pedagógiai programját, a komplex prevenciós és a komplex tehetségfejlesztő óvodai program egyes fejezeteit.

1.1. Történeti áttekintés

Óvodánk 2018.szeptember 01.-jén kezdte meg keresztény szellemű nevelését a mátészalkai Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola óvodai intézményegységeként, Mátészalkán a József Attila köz 6 sz. alatt.

Alapítónk a Debrecen – Nyíregyházi Egyház megye. Három csoportos 75 gyermek befogadására alkalmas új építésű Zsigmond László Ybl díjas építész által tervezett korszerű, minden igényt kielégítő óvodai épület és óvodaudvar, mely minden időjárási körülmények között biztosítja a gyermek sokoldalú személyiségfejlesztését. 2019. szeptember 01.-vel egy csoporttal bővült óvodánk a jelentkező gyermekek magas száma miatt, fenntartói engedéllyel.

Pedagógiánk alappillérei: Meghitt nyugalmat árasztó légkörben, keresztény nevelési jegyekkel átszőve komplexitásra törekvő tevékenységterületekben differenciált, és egyéni fejlesztésekben történő nevelés, képességfejlesztés, ahol hangsúlyos szerepet kap a játék, mozgás, és tehetséggondozás

1.2. Az óvoda hivatalos adatai

Az óvoda neve: **Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda**

Az óvoda címe: **4700 Mátészalka József Attila köz 6.**

OM azonosító: **201480-002**

Az intézmény székhelye és címe:

Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda

4700 Mátészalka Széchenyi u. 7.

Az intézmény típusa:

Többcélú, közös igazgatású közoktatási intézmény

(óvoda, általános iskola,)

Fenntartója:

Debrecen – Nyíregyházi Egyházmegye

4024 Debrecen, Varga u. 4. sz.

Az óvoda működésének kezdő időpontja:

2018. szeptember 01.

Óvodai csoportok, és férőhelyek száma:

Négy óvodai csoportban 110 férőhelyen

2. Pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012.(XII.17.) kormányrendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról – 2011.évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 2023. évi LII. tv a Pedagógusok új életpályájáról
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozásegészségügyi előírásokról
- Az 1998.évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról
- 331/2006. (XII.23.) kormányrendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről
- 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló

3. Óvoda arculata, küldetése a kereszténység szellemiségében

Óvodánk védőszentje – Kalkuttai Szent Teréz

"Soha ne engedd, hogy valaki ne legyen boldogabb

a veled való találkozás után, mint előtte!'

„Nagy dolgokat tenni nem tudunk, csak kicsiket, nagy szeretettel."

Óvodánk védőszentjének **Kalkuttai Szent Terézt** választottuk, hisz ő egész élethivatása alatt a szeretetet, a boldogság, a hit és a család védelmezője volt.

Nevelésünk során például szolgál jósága, tevékeny szeretete, önzetlensége, mellyel örömet, boldogságot vitt a körülötte élők mindennapjaiba.

A katolikus óvodai nevelésben megjelenő értékek

- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása,
- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a keresztény pedagógia megjelenítése a gyermek személyiségének alakításában,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra,
- a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni
- képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítése,
- a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

Keresztény szellemű program

Az óvodáskorú gyermek Isten ránk bízott ajándéka. Nevelésünk kiindulópontja a gyermeki személyiség teljes, szeretetben gazdag kibontakoztatása.

*Az **óvodánk célja, és pedagógiai hitvallása***: óvodai nevelésünkben feladatunknak tekintjük *a keresztény értékek követését*, a *hitélet megalapozását*, a gyermeki személyiség *feltétel nélküli elfogadását*, tiszteletét, *és szeretetét.*

Az óvodai nevelés teljes eszközrendszerével, sokszínű tevékenységek lehetőségeivel biztosítjuk a gyermekek emberi méltóságát, jogait és tiszteletét, különös tekintettel a

gyermeket megillető jogok tiszteletbetartásának megerősítését, az egyenlő hozzáférés biztosításával.

Hangsúlyozzuk a játék, integráló, mással nem helyettesítő szerepét. Az óvodában dolgozók valamennyien (pedagógus és nem pedagógus kollegák) vallásos meggyőződéssel, hittel, szeretettel, bizalommal, türelemmel, barátságosan, megértően, toleránsan és segítőkészen fordulunk a gyermekek felé. Minden gyermeket személyesen ismerünk, őszinte érdeklődést tükrözünk örömeik és gondjaik iránt. Felfigyelünk a bizonytalan, segítségre szoruló, esetleg magányos gyermekekre és érzelmi támaszt, konkrét segítséget nyújtunk számukra. Közösen biztosítjuk a gyermekek jó közérzetét, érzelmi biztonságát jelentő óvodai védőhálót. A gyerekek, az őket nevelő felnőtt alkalmazottak élete példájából tapasztalja meg Isten szeretetét

Keresztényi modell-szerepünkből adódó felelősséggel, tudatosan formáljuk magatartásunkat és kommunikációnkat.

Szükségesnek tartjuk környezetünk, partnereink – főleg a szülők – óvodáról alkotott véleményének, javaslatainak megismerését.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai kiegészítő,

esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Helyi pedagógiai programunk egy olyan keresztény szellemű, gyermekközpontú óvodai modell, mely gazdag tevékenységrendszer biztosításával, innovatív pedagógiai törekvéssel a projektmódszer, és komplex tehetségfejlesztő program alkalmazásával fejleszti minden gyermek személyiségét, kiegészítve a családi nevelést.

A katolikus óvoda küldetése

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet,... Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig" (Mt 28,19-20)

A katolikus intézmény küldetése a társadalom felé:
Az Egyház Krisztustól kapott parancsa a misszionálás. Az emberek Isten felé vezetése, üdvösségre segítése alapvető magatartása, lelkisége kell, hogy legyen a Krisztust követő embernek (Mt, 5,11–16). Bár az Egyház 2000 éves, ezt a feladatot minden embernél újra kell kezdenie.
Az Egyház küldetése, hogy hirdesse az evangéliumot, vagyis kinyilvánítsa mindenki előtt az üdvösség örömhírét. Jézus Krisztus evangéliumában egészen kifejezetten megvan az az igény, hogy belegyökerezzék a hívek lelkébe és életébe. Éppen ez a célja a katolikus óvodai nevelésnek is.
A katolikus köznevelés tudatosan arra kötelezi el magát, hogy az egész ember kifejlesztésén munkálkodjék, hiszen Krisztusban a tökéletes emberben, minden emberi érték teljesen kibontakozik, és egymásba fonódik. Ez adja a katolikus óvodák legsajátosabb katolikus

jellegét, és ebben gyökerezik az a kötelessége, hogy tisztelje az emberi értékeket, érvényre juttatva azt az autonómiát, amely megilleti őket, s közben betöltve saját küldetését, amely minden ember szolgálatára kötelezi.
A misszionálás egyik eszköze a katolikus óvoda, melyben a nevelés és a tanulás megalapozása folyik.
Korunk nélkülözi a stabil értékrendet. Az egyházi óvoda a krisztusi tanítás fényében felismerve az ember alapvető küldetését, az egészséges személyiség és a hit alapjait egyszerre kívánja megvetni. (Az ember számára megfelelő erkölcsi nevelés szükséges, amelyre azután ráépülhet a hit.)
A családokkal való kapcsolattartás folyamán a katolikus óvoda remélhetőleg egyre több embert segíthet az igaz értékek megtalálására. Éppen ezért a katolikus intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda katolikus szellemiségét. Más felekezetből érkező családoknál tiszteletben tartja saját vallási szokásaikat.

A katolikus intézmény küldetése a pedagógus felé:
Az Egyházban a katolikus óvoda, szerepe egyre nagyobb. „A nevelés eszközei közül a krisztushívőknek különösen nagyra kell értékelniük az óvodákat, amelyek kiemelkedő segítséget nyújtanak a szülőknek nevelési feladatuk teljesítésében."
Mint minden nevelési és oktatási intézmény, a katolikus óvoda is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusokat, sőt a nevelő munkát segítő dolgozókat is áthatja a katolikus küldetéstudat.
Hangsúlyozni kell, hogy intézményeink nem csupán keresztény intézmények, hanem azon belül katolikus lelkiséggel és szellemiséggel rendelkeznek. Van, kell, hogy legyen katolikus pedagógia is!

A katolikus intézmény küldetése a gyermek felé:
A Teremtő öröktől fogva ismer minden embert. Szellemi, lelki, testi értékeket helyezett el a gyermekben, amelyeket a neveléssel kell felszínre hozniuk azoknak, akik a gyermekért felelősek. A szülőnek és a pedagógusnak a mennyei Atya gyermekkel kapcsolatos szándékát kell kifürkésznie és a megvalósulásában segíteni.

Az Egyház nevelésre irányuló alapelvei
Az Egyház az emberek üdvösségének szolgálatára irányuló küldetésének megvalósítása során főként, azokkal az eszközökkel él, amelyeket maga Jézus Krisztus bízott rá. De fölhasználja azokat az eszközöket is, amelyek különböző korokban és különféle kultúrákban alkalmaztak arra, hogy természetfölötti céljához közelebb segítsék, és előmozdítsák az emberi személy kibontakozását. Az Egyház azért hozza létre intézményeit, mert egészen különleges eszközt lát bennük a teljes ember kiformálására (C.I.C. 794-795. kánon).
A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül különösen a Gravissimum Educationis Momentum kezdetű leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor ezt írja: „Az egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség. Legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség

útját minden embernek. A hívők számára át kell adni Krisztus életét és állandó szorgoskodással segíteni kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak."4
A katolikus óvoda része az Egyház üdvözítő küldetésének, különösen a hitre való nevelés területén. Az Egyház a katolikus óvoda, iskola által, mely fölkínálja korunk embereinek a maga nevelési elgondolását, sajátos módon részt vállal a kulturális párbeszédben, s ezzel elősegíti a valóságos fejlődést, amely az ember személyiségének teljes kibontakozásához vezet.

Amikor a katolikus nevelésről szólunk – Jézus által adott küldetésről van szó – szükséges megfontolni:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetést;
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

4. Óvodánk helyi nevelési alapelvei, értékei, céljai, feladatai (20/2012 EMMI. 6§. 2. a., 2023. évi LII. tv)

A köznevelési foglalkoztatotti jogviszonyban álló óvodapedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése, oktatása, óvodában a gyermekek Óvodai nevelés országos alapprogramja szerinti nevelése. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy nevelő és oktató munkája során gondoskodjék a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,

Nevelésfilozófiánk alappillérei:

- Tevékenységre épülő, sokoldalú képességfejlesztés, tehetségígéretek gondozása amelyben, a gyermekek személyiségének teljes kibontakoztatása, harmónikus fejlődése érdekében az egyéni és életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével történik
- A gyermek különleges védelme, tisztelete, szeretetteljes gondoskodása elfogadása.
- Az esztétikus környezeti kultúra szem előtt tartásával, tudatosan kialakított és jól működő szokásrendszeren alapuló tevékeny óvodai élet szervezésére törekvés.
- Problémamegoldásra, kreativitásra törekvő, a mozgást kedvelő gyermekek nevelésének elősegítése.
- A különleges bánásmódot igényű gyermekek fejlődésének előmozdítása, az (SNI,), gyerekek óvodai nevelésének irányelveivel összhangban.
- A halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok csökkentése, másság elfogadása
- Kölcsönös tiszteleten alapuló tartalmas együttműködés a szülőkkel.

4.1. Nevelési alapelveink

- Alapvető erkölcsi szokások, keresztény értékek megismertetése, közvetítése, a hit élet keresztény értékrend megalapozása. közös együttlétek, a közösségért végzet tevékenységek szervezése
- A gyermekek egészséges életre nevelése a közvetlen környezet lehetőségeinek felhasználásával (mozgás, életritmus, táplálkozás).
- A gyermeki személyiség adottságainak, képességeinek és tehetségének szabad, teljes kibontakoztatása, differenciált neveléssel az egyéni és életkori sajátosságok igénybevételével.
- Nemzeti ünnepeink megünneplése, a nemzeti jelképek megismertetése, a hazaszeretet elültetése a gyermeki lélekben fokozott hangsúlyt kap
- gyermekközpontúság
- tevékenységközpontúság
- játékközpontúság, spontaneitás, kötetlenség
- projektekben történő tervezés
- életkorilag heterogén csoportösszetétel
- családi támogatás erőssége, közös nevelési elvek hangsúlyozása
- Szélesebb egyházi, társadalmi környezet bevonása, projektekben történő tevékenységszervezés
- gyermekben való hinni tudás bizalom előleggel, bátorító nevelés
- közösen elfogadott határok betartása
- tehetséggondozás kreatív műhelyekben
- A gyermekek önfejlesztési elvének érvényesítése
- hatékonyság, és fokozatosság elve, teljesítményre ösztönzés elve
- cselekvésbe ágyazott saját tapasztalatra épülő tanulás

4.2. Nevelési értékeink:

- Szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése. A gyermekek mindenek felett álló érdeke: a gyermek szükségleteinek kielégítése. A gyermek harmonikus fejlődése érdekében lehetőséget kap az érzelmi, gondolati és élményi kifejezésre, ezzel segítjük az egészséges személyiség kialakulását.
- Feltétel nélküli szeretetre, kölcsönös tiszteletadásra nevelés
- Istenkép kialakítása a kisgyermekben, Bibliai ismerettel, templomlátogatásokkal, naponta többszöri imádsággal, lelki percekkel.
- Erkölcsi tulajdonságok erősítése közösen végzett tevékenységekben: udvariasság, segítőkészség, figyelmesség, önzetlenség, jó cselekedetek, kitartás, szabálykövetés, együttérzés, igazságosság-melyek alapul szolgálnak a szereteten alapuló értékrenden.

Katolikus gyermekkép, óvodakép

Gyermekkép Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, és óvodánkból elengedni, aki	**Óvodakép** Olyan óvodában gyakoroljuk nevelőmunkánkat gyermekképünk megvalósítása érdekében amely:
• Személyiségük részévé válik a keresztény hitben történő nevelkedés • szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben is egyedi személyiség, szeretnek óvodába járni szívesen részesei a különböző tevékenységeknek. • Egyforma magas színvonalú, és szeretetteljes nevelésben részesülnek a meglévő hátrányaik csökkentésével, előítélet mentesen. • Jellemző rájuk a vidámság, kiegyensúlyozottság, kedvelik a mozgást, kreatívak, legyenek bátrak, ügyesek, edzettek és terhelhetőek. • Tiszteletet mutatnak a felnőttek iránt, ápolják a hagyományokat • becsülik a munkát, és szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket. • Kudarctűrők, és segítőkészek társaikkal szemben • együttműködésre hajlamosak • Alkalmazható tudás és optimális fejlettségi képességszintek birtokában kezdhetik el az iskolai tanulmányaikat.	• Biztosítja a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet • Otthonos, tudatosan kialakított szokásrendszeren alapuló, a szocializáció lehetőségének megteremtésére törekvő biztonságos, esztétikus, tiszta intézmény • az óvodáskorú gyermek fejlődésének, és nevelésének legmegfelelőbb színtere, amelyben a gyermekek és felnőttek egymást elfogadva és tisztelve élnek, és jól érzik magukat • Biztosítja a gyermekek spontán és szervezett mozgásához szükséges akadálymentes tág szabad tér adta lehetőségeket, valamint a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit • Amely nyitottságánál fogva a családdal való együttműködés következtében az egész nap folyamán megvalósuló játékban, változatos mozgástevékenységekben, tanulási folyamatban, és munka jellegű tevékenységekben elősegíti a gyermekek személyiség vonásainak sokoldalú fejlődését, valamint környezettudatos magatartásának kialakulását.

• Legyenek nyíltak, őszinték, határozottak és önálló véleményalkotásra készek. • Szeressék, becsüljék és védjék természeti, környezeti értékeinket. • Igényeljék a társas kapcsolatokat, legyenek képesek az együttműködésre • Megteremtődik bennük a következő életszakaszba való átlépés belső, pszichikus feltételei	• Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések a gyermek személyiségéhez igazodnak, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba való átlépés belső pszichikus feltételei. • szeretetteljes, családias, demokratikus és befogadó légkör, a gyermeki személyiséget övező bizalom, a pozitív nevelői attitűdök tárháza • olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, a multi-és interkulturális szemléletmóddal és nevelési gyakorlattal összhangban. • Ahol a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. • Ahol a keresztény pedagógia megjelenik a gyermek személyiségének alakításában.

Katolikus óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

A katolikus óvoda a katolikus köznevelési rendszer legalsó láncszeme. Szakmailag önálló

nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 2,5-3 éves életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Pedagógiai tevékenységrendszerével és tárgyi környezetével hozzájárul az emberi értékek közvetítésével.

4.3. Az óvodai nevelés célja

Nevelésünk célja az óvodákban:

- A gondjainkra bízott gyermekek katolikus hitben, harmonikus, sokoldalú fejlődésének elősegítése, személyiségük kibontakoztatása, testi- szociális- és értelmi készségeik, képességeik differenciált fejlesztése a szabad játék elsődlegességének érvényesítésével.
- Szeretetteljes, családias, nyugodt, befogadó, demokratikus légkör, élményekben gazdag óvodai élettér, az egyéni fejlődési ütem tiszteletben tartásának biztosítása, az iskolai beilleszkedés közvetett segítése.
- Rendszeres és sokrétű mozgásos tevékenységek biztosításával, intenzív mozgásfejlesztéssel segítjük az egészséges életvitel szokásainak megalapozását.
- Változatos tevékenységek lehetőségével segítjük a környező világ megismerését. Kialakítjuk a természethez, a környezethez fűződő pozitív érzelmi viszonyt és környezettudatos magatartást. Megalapozzuk a gyermekek környezetre figyelő, környezetet védő életvitelét.
- Szoros kapcsolatot, folyamatos együttműködést, korrekt nevelőpartneri viszonyt alakítunk ki a családokkal, intézményekkel. Olyan pedagógiai környezet alakítunk ki, ahol a befogadó attitűd természetes az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt, a multi-és interkulturális szemléletmóddal és nevelési gyakorlattal összhangban.
- A halmozottan hátrányos gyermekek beilleszkedésének elősegítése, az ingerszegény környezetből adódó hátrányok mérséklése.
- Az esélyegyenlőség, és az inkluzív, befogadó pedagógia megteremtése.
- Az érzelmi, erkölcsi, és a közösségi nevelés hangsúlyozása, amely megalapozza a gyermeki személyiség szocializációját.
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítés

4.4. Speciális céljaink:

Projektpedagógia a mindennapokban:

- Komplexitásra törekvő műveltségtartalmak közvetítése
- Differenciát személyiségfejlesztés, egyéni bánásmód csoporton belül
- A téma integrált feldolgozása a gyermeki érdeklődésnek, és élményeknek megfelelően
- A projektpedagógiai, mint teljes személyiségfejlesztő koncepció stratégiai értelmezése
- Folyamatos napirend, és hetirend szervezés az aktuális témának megfelelően
- Projekttémák meghatározásában kiemelkedő jelentőségű a keresztény ünnepekhez, gyermekek érdeklődésének, és az évszakoknak megfelelő tervezés
- A projektek időtartam szerint egy-két hetes ciklusokra bonthatók
- Minden projektben produktumok készülnek tárgyi eszközök, műsor, kiállítás, élő, és élettelen dolgok formájában
- Pedagógus szerepe facilitátor, külső segítő

Tehetségfejlesztés a mindennapokban:

- A korai tehetséggondozás célja a gyermeki adottság kibontakoztatása, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése és a szülők támogatásának megnyerése.
- A gyermek kreativitásának kibontakozása, új lehetőségek létrehozása
- Szülők tudatos bevonása a tehetségtámogató nevelésbe
- Társas kapcsolatok szerepe
- Öndifferenciálás a társas kapcsolatok kiépítésében a tehetségműhelyeken belül

4.5. A katolikus óvoda nevelési feladatai (20/2012.EMMI. 6.§.2.b)

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- **a hitre nevelés erősítése,**
- **az egészséges életmód alakítása,**
- **az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása,**
- **az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.**

A hitre nevelés erősítése

- A katolikus embereszmény, a Krisztus mértéke szerinti élet megalapozása;
- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekben
- A keresztény családi nevelés folytatásaként a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba;
- A katolikus hitélet megtapasztalása az óvodai élet során;

- A Krisztustól tanult erények: felebaráti szeretet, megbocsátás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség fejlesztése;
- A katolikus vallási élet eszközei: Egyház, egyházi év, liturgia, szentek tisztelete;
- A teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.).

Egészséges életmód(20/2012. EMMI. 6.§.2.g)

Az egészséges életvitel igényének és szokás rendszerének kialakítása, a betegségmegelőzés, és az egészség védelme, edzése, megőrzése kiemelt jelentőségű ebben a korban. Az egészséges életmódot a testápolás, az étkezés, az öltözködés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása révén valósíthatjuk meg. A környezet védelméhez, és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása. Legfontosabb a gyermeki szükségletek kielégítése az óvodai közösségen belül. Fontosnak tartjuk a testi, lelki szükségletek összehangolását, a heti és napi életritmus kialakítását. Ezt segítik a kötelező és szabadon választott tevékenységek meghatározott ciklikusságával, ritmusával. A rugalmasan kezelt napirend, melynek keretein belül az étkezések, a pihenés, a mozgás, a játék, az oktatás, és egyéb tevékenységek valósulnak meg. Fontos a gyermekek fejlődésének elősegítéséhez a helyes higiéniai szokások kialakítása.

A gyermekek fejlődését segíti:

- A kulturált étkezés szokásaira nevelés
- A helyes testtartás kialakítása
- Esztétikus terítésre szoktatás
- Étkezéshez szükséges eszközök önálló és helyes használata
- Délutáni pihenés
- Nyugodt légkör megteremtése pihenés idejének biztosítása, a gyermekek alvásigényének figyelembevételével
- A napi tevékenységek során minél több idő eltöltése a szabadban
- Higiénés szokások szabályok kialakítása
- Tisztálkodás (kézmosás, törölközés, fésülködés, fogápolás helyes és rendszeres végzésére szoktatás)
- Folyamatos, szabadon választható WC használat
- A szabadban végzett számtalan tevékenység (séták, túrák, kirándulások szervezése stb.) fokozza a gyermek edzettségét, teherbíró képességét, segíti fizikai fejlődését.
- A rendszeresen és kellemes légkörben (az óvoda tornaszobája, ovi-foci pálya, összefüggő zöld felületű udvarrészeken) végzett mozgás eredményeképpen a gyermek természetes igényévé válik és beépül szokásrendszerébe.
- Reformkonyhai ételek közös készítése a csoportokban, pl.. saláták, gyümölcspürék
- Magas cukortartalmú ételek, italok, magas só, és telítetlenzsír tartalmú étlek fogyasztásának csökkentése
- Ismerkedés a gyógynövényekkel gyógyteák fogyasztása téli időszakokban.

- Aromaterápia, gyógyhatású illóolajokkal dúsíthatjuk téli időszakban a csoportszobák levegőjét.
- Sófalak a csoportszobákban
- A gyermekek mozgásigényének kielégítése, harmónikus mozgásfejlettség elősegítése
- Környezettudatos magatartás megalapozása
- Betegségmegelőzés, és egészségmegőrzés szokásainak alakítása

Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés, szocializáció:

Érzelmi nevelésünk alapja a gyermeket körülvevő otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteli légkör, melyben teret engedünk önkifejező, és önérvényesítő törekvéseinek egy következetes szokás, és norma rendszer megalapozásával. A teremtő Isten gondoskodásának megélése, a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;

Óvodába lépéskor kedvző érzelmi hatások átélése-gyermekek fogadása által.

A szocializáció folyamatában megy végbe a gyermek szocializációs-individualizációs fejlődése. A két oldal egymással szoros kölcsönhatásban van. Arra törekszünk, hogy a szocializációs folyamatban a gyermekek próbálják elsajátítani a viselkedés és magatartás normáit, értékét, e folyamatban alapozódjanak meg a társas közösségi élet szokásai (szocializációs szokások).

Az individualizációs folyamatban segítjük kibontakoztatni az egyén személyiségét, képességeit, tulajdonságait, magatartását. Eközben bontakozik ki az én tudat, az énkép, amely hozzásegíti a gyermeket önmaga képességeinek felismeréséhez. Önkifejezési törkvések támogatása.

Az individualizáló nevelés egyszerre erősíti az egyediséget, és ösztönöz az együttműködésre, támogatja a gyermekek szocializációját. Ez utóbbit is az egyéni sajátosságok ismeretében segíti, eltérő módszerekkel, különböző, egyénre szabott mértékben.

Az individualizálás elvei:

A gyermekek személyiségének megismerése az óvodába lépéstől kezdve;

Az erősségek és az esetleges hátrányok számbavétele alapján az egyéni fejlesztés elvének érvényesítése (képességek, részképességek elemzése);

A személyes kontaktus biztosítása a tevékenységekben (óvodapedagógus - gyermek között);

A gyermekek eltérő egyéni testi-lelki szükségleteinek figyelembevétele, ennek megértése, és elfogadása.

Az igény szerinti szeparáció lehetőségeinek biztosítása (a csoportszoba berendezésével);

A személyesség biztosítása a gyermekek munkáinak, személyes tárgyainak tárolásában;

Fontosnak érezzük, és próbáljuk segíteni a „nemi" hovatartozás felismertetését a gyermekekben, hiszen ez a szocializáció kialakulásának fontos állomása.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet megszervezését tartjuk kívánatosnak, mely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, (mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség és akaratának (ezen belül önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.

Arra próbáljuk nevelni a gyermekeket, hogy fogadják el a különböző gyerekek egymást, tiszteljék a környezetükben lévő felnőtteket.

Lehetőséget biztosítunk szűkebb, és tágabb környezetének megismerésére, amely alapul szolgál a keresztény kultúrális értékek megismerésének, a hazaszeretetnek, a szülőföldhöz,és a családhoz való kötődés átéléséhez.

Az óvodák dolgozói, és a pedagógusok a magyar nyelv mintakövető modellszerepben

Nélkülözhetetlen a jól kialakított szokásrendszer, amelyben a gyermekek változatosan tevékenykedhetnek. Legyen nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes a csoport légköre, ahol gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát, és ami a szülőkből is megnyugvást vált ki.

A kiemelt fegyelmet igénylő gyerekek esetében nagy gondot fordítunk a jogszabályban meghatározott speciális felkészültségű szakemberek együttműködésével.

Az óvodapedagógus feladatai a szocializáció támogatásában:

- a gyermekek társas kapcsolatainak megfigyelése és alakítása (a magányos gyermekek felé a páros kapcsolat erősítése);
- a közös élmények forrásainak gazdagítása, a társadalmi tapasztalatok körének bővítésével;
- a gyermekek elképzelései és döntései alapján a szülők bevonásával a csoportélet hagyományainak kialakítása és ápolása;
- a viselkedés-kultúra megalapozása;
- a mikro csoportos tevékenységek körének bővítése a felajánlott, szervezett keretekben;
- a társas, szabályjátékok rendszeres biztosítása a gyermekek közreműködésével;
- a gyermekélet tájjellegű hagyományainak ápolása a családok, idősebb generációk bevonásával;
- a gyermekek személyes vonatkozású ünnepeinek közös szervezése az óvodában (csoporttársak, és az óvodapedagógus);

Anyanyelvi, és értelmi fejlesztés:

Az anyanyelvi nevelés a nap folyamán, valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladatunk. Interaktív beszélő környezet megteremtésével, helyes mintaadással, szabálykövetéssel nevelünk az anyanyelv megbecsülésére, és szeretetére, valamint a gyermekek kommunikációs kedvének fenntartására, és ösztönzésére. Élményalapú beszélgetéseket tevékenységekbe ágyazott anyanyelvi játékokat kezdeményezünk a beszédértés fejlesztése érdekében.

A mindennapi lelki percek keretében elhangzú történetek, bibliai idézetek, az imák, hálaadások saját szavakkal töténő megfogalmazása meghatározó jelentőséggel bír az anyanyelv fejlődésében.

Az értelmi nevelés feladatai: egyrészt a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) kreatív fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet, és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezetet biztosítunk.

Az értelmi fejlesztést az adott életkori sajátosságokat figyelembe véve a mozgásfejlesztésre alapozzuk, azon keresztül realizáljuk. (testséma, finommotorika, oldaliság, térészlelés)

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Óvodánkban négy **heterogén** (vegyes életkorú), csoporttal működik. Csoportjaink szervezését több tényező is befolyásolja: jelentkezők száma, testvér gyerekek száma, a társintézmény iskolájába járó testvérek száma, a gyermekek életkori megoszlása. A csoportokat igyekszünk az optimális létszámra kialakítani, mivel így tudunk eleget tenni a gyermekek sokoldalú fejlesztésének. A párhuzamosan végezhető,

differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével biztosítjuk az egyéni szükségletek kielégítését.

Igyekszünk a családokkal szorosan együttműködve szervezni az óvodai programokat.

Az egyházi év eseményeit, ünnepeit együtt éljük meg, így mintát adva a keresztény közösségi életről a ránk bízottaknak. A katolikus óvodánk feladata, az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes környezet megteremtése.

5.1. Személyi feltételek

A nevelőmunka középpontjában a gyerek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Egész személyiségével, magatartásával, kommunikációval, esztétikumával példaértékű modell szerepet tölt be a gyerekek nevelésében. A pedagógus munkájának segítő társai a dajkák, pedagógiai asszisztens, óvodatitkár akik az egészséges életmódra nevelésben,

a szokások rögzítésében, a gyermekek testi szükségletei kielégítésében együtt működnek, és a pedagógusok irányításával a nevelőmunka minden területén látnak el részfeladatokat. Magatartásukkal, beszédstílusukkal ők is hatással vannak a gyermekekre. Ezen felül ők biztosítják a gyermekcsoportok, a hozzájuk tartozó helyiségek, valamint a szociális helyiségek és irodák higiéniáját. A dajkák szakképzettek. Az óvoda egyéb munkaköreiben is megfelelő végzettséggel rendelkező, feladataikat hozzáértéssel ellátó munkatársak dolgoznak.

Az intézményben dolgozó pedagógusok száma:	9 fő
intézményegység -vezető:	1 fő
csoportban dolgozó óvodapedagógus:	9 fő

Az intézményben dolgozó pedagógiai munkát segítők száma:	7 fő
pedagógiai asszisztens:	1fő
dajka:	5fő
óvodatitkár	1 fő

Az óvoda alkalmazottainak nevelési céljai, és feladatai:

- Istenkép kibontakoztatása a gyermek lelkében, a keresztény pedagógus példája nyomán a keresztény értékek kiépítése és erősítése által történik.
- Isten szeretetére nevelés. - Ismerkedés a teremtő, gondviselő, szerető Istennel és Jézussal, az Isten fiával. A gyermekeknek bizalmat kell adni, hogy Isten ismer és szeret.
- A keresztény hitélet gyakorlásának megalapozása- Az alapvető tevékenységek közben gyakorolják a valláserkölcs normáihoz igazodó magatartást: az emberi kapcsolatokban a szeretet, bizalom, türelem, igazságosság, szelídség, szolgálat megismerését, befogadását. Hazaszeretetre nevelés, kötődés a hazához, gazdag és sokszínű, értékmegtartó, hagyományőrző népi kultúránk segítségéve
- A gyermek és környezete kapcsolatában érzelmi kötődésen alapuló, öntevékenyen együttműködésre képes sokoldalú személyiség fejlődésének elősegítése.- Teljes befogadáson alapuló, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai légkör megteremtése, az egyén tiszteletben tartásával. A gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára épülő, tevékenységre motiváló egészséges élettér biztosítása.
- Olyan személyiség vonások kialakítása, melynek birtokában a gyermek érzékennyé, fogékonnyá, nyitottá válik a környezeti hatások befogadására, feldolgozására.
- Az óvoda és a család egyenrangú, nevelőtársi viszonya.- A szülők ismereteinek gyarapítása, összhangban az óvoda keresztény nevelésével. A felnőttek tetteikkel sugározzák, a feltétel nélküli szeretetet.

„Tisztellek Téged, fontos vagy nekem, csakis Rád figyelek, és segítek Neked, ha szükséged van a segítségemre!"

Minden gyerek ismerje és tudja értékeit, de kezelje hiányosságait is.

Pedagóguskép Olyan pedagógusok nevelik óvodásainkat:	**Szülőkép**
• A keresztény gondolatiságnak megfelelően a humanizmus, a feltétel nélküli szeretet és az empatikus képesség árad személyiségükből • Olyan ember, aki a keresztény hitet hitelesen éli, jellemző rá a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszeretet. • A pedagógusi, alkalmazotti közösségben kölcsönös tiszteleten alapuló, pozitív támogató pedagógusi attitűd jellemzi a felnőtteket. • Akik nevelési gyakorlatát az egyéni, differenciált bánásmód jellemez • Törekszenek a feltételek javítására, az óvoda otthonossá tételére • Empátiás készségüknél fogva jó kapcsolatot alakítanak ki munkájuk során valamennyi partnerrel. • Természetes igényük szakmai kompetenciájuk erősítése, fejlesztése • A másság elfogadásával képesek, a gyermekek érdekét szem előtt tartva, hátrányos megkülönböztetés nélkül elősegíteni személyiségük harmonikus fejlődését. • Emberi tévedéseik, hibáik kijavítása etikai kötelességük • Módszertani kultúrájuk sokszínű, szerteágazó • Kipróbálnak új technikákat, tanulásszervezési eljárásokat • A katolikus óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem	• Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. • Szeretnénk, ha a szülők partnerek lennének a nevelésben • együttműködnének a gyermekek kersztény, hitben történő nevelésében, személyiségének fejlesztésében • A szülők tiszteleten alapuló magatartást közvetítsenek gyermekük pedagógusai felé, és a gyermekeket is erre ösztönözzék. • Törekedjenek a kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló kapcsolat működtetésére. • Gyermekük nevelése érdekében érdeklődőek, elfogadják a másságot • tevékenyen vesznek részt óvodai életünkben • segítséget biztosítanak az intézmény felújítását érintő társadalmi munkákban, rendezvények közös szervezésében • pozitivan viszonyulnak az egész közösséghez. • Elfogadják, és betartják házi rendünket • Az óvodai napi rend tiszteletben tartásával, próbálja harmonizálni az otthoni napi rendet. • részletesebb tájékoztatást a gyermekek nevelésével kapcsolatban közösen egyeztetett időpontban kérnek a pedagógusoktól • elfogadják a pedagógustól a nevelési tanácsokat, valamint az esetleges negatív kritikákat is.

pedagógus alkalmazottak viszonya az egyházhoz, hazához, embertársakhoz, szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleihez, a gyermekekhez meghatározó. Ezeket a keresztény értékeket képviselve életük a gyermek számára követendő mintává, modellé válik.	• nem hárítják teljes mértékben az óvodára gyermekük nevelését, fejlesztését. • Biztosítják gyermekük számára megfelelő közös időtöltést közös családi programokkal

5.2. Tárgyi feltételek

2018. szeptember 01.-jén Zsigmond László YBL díjas építész tervei alapján megépülő új óvodai épületben kezdhetjük meg a 2018/19-es nevelési évet hitben, elfogadásban, és szeretetben. A tárgyi, infrastruktúrális feltételek megfelelnek a pedagógiai programunk megvalósításához. 2019. szeptemberétől negyedik csoporttal bővült óvodánk, a fenntartó engedélyével. A gyerekek ideiglenesen a tornaszobából kialkított csoportszobában töltik mindennapjaikat, amíg átadásra nem kerül az új épületszárny, amely a meglévő épület bővítésével nyeri el végleges formáját 2020.ban.

Az új épület impozáns megjelenítésben valósítja meg az óvodáskorú gyermekek környezeti kultúrájának fejlesztését is. A rendezett belső, és külső terek, természetes fényhatások nyugalmat, harmóniát sugároznak. A csoportszobák, gyermekmosdók, az öltözők balesetmentes, otthonos, egészséges környezetet, családias hangulatot biztosítanak. Az udvaron, a fedett teraszokon rögzített, mobil tárgyak és eszközök

a gumi burkolatos sportolásra alkalmas körbekerített pálya a biztonságos mozgásfejlesztést segítik.

A csoportszobák kialakítása, tagolt terű elrendezése az óvónők személyiségét, a

neveléssel kapcsolatos tudatosságot fejezik ki, és a párhuzamosan végezhető tevékenységeknek biztosítanak megfelelő keretet. A berendezési tárgyak, eszközök természetes anyagokból készülnek. A színek, a formák harmóniája az esztétikai igény belsővé válását segítik. A berendezések alakíthatósága a gyermek kreativitását fejleszti.

Mindhárom csoportban, és a fejlesztő szobában is valamennyi részképesség fejlesztéséhez, és a tehetségműhelyek bevezetéséhez megfelelő játék eszközzel rendelkezünk az eszközbeszerzési pályázat jóvoltából.

Intézmény egységi szinten rendelkezünk: fénymásolókkal, videokamerákkal, projektorokkal, digitális fényképezőgépekkel, számítógépekkel, laptopokkal. okos tv-kel, CD lejátszókkal, hangosító berendezésekkel. Szakkönyvtárunk feltöltése folyamatosan történik.

5.3. A csoportok kialakítása

Óvodánkba a köznevelési törvény értelmében elsősorban azok a gyerekek nyernek felvételt, akik az adott év augusztus 31.-ig betöltik a három évet, illetve ha a férőhelyek száma lehetőséget

ad rá fél évvel hamarabb is felvehetőek. Vegyes életkorú, és egy kis csoportban szervezzük az óvodai életet. A kialakítás szempontjait befolyásolja a felvételt nyert gyerekek kora, a szülők kérésének figyelembe vétele.

5.4. A gyermekek napi rendje

A jó napirendet folyamatosság, és rugalmasság jellemzi. A gyermekek kiegyensúlyozott, egészséges fejlődése érdekében nyugodt, családias, feszültség- és sürgetésmentes, türelmes légkör megteremtésére törekszünk. Ennek feltétele az életkornak megfelelő helyes életritmus, melyet napirendünk párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységeivel kívánunk biztosítani.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermekek egyéni szükségleteihez, tekintettel a helyi szokásokra, igényekre.

A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását célozzuk, szem előtt tartva a szabad játék kitüntetett szerepét.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Délelőtti tevékenységek:	**Déli tevékenységek:**	**Délutáni tevékenységek:**
szabad játék, szabadon választott tevékenységek	gondozási feladatok-munka jellegű tevékenységek	gondozási feladatok-munka jellegű tevékenységek (tisztálkodás, étkezés, öltözködés)
Hitre nevelés, lelki beszélgetés és elcsendesedés feltételeinek megteremtése	Étkezési ima, ebéd	Folyamatos ébredés uzsonna, folyamatos uzsonna
kötött szervezésű mozgás vagy egyéb mozgásos tevékenység	Pihenés előtti ima, altatás mesével, énekkel Pihenés egyéni szükségletnek megfelelően	játék, szabadon választott párhuzamosan végezhető tevékenységek csoportszobában, vagy szabadban, levegőzés évszaktól függően szülők érkezéséig
párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenységek a projektmódszernek megfelelően a csoportszobában vagy a		

szabadban az óvodai műveltségterületekben komplexitásra törekve		
levegőzés, séta, megfigyelés		
gondozási feladatok-munka jellegű tevékenységek		
folyamatos tízórai, tízórai		
Tehetségműhelyekben szervezett tevékenykedés		

5.5. A gyermekek heti rendje

A komplexitásra törekvő tevékenységek szervezésnek nincs meghatározott napja, hisz a projektmódszer rugalmas keretet biztosít a tervezés folyamatában. Egy-egy témát több napon, héten át is feldolgozunk másféle megközelítésből, változatos formában,

módszerekkel, eszközökkel. Kivétel a mozgás, és a tehetségműhelyek, ami helyhez és időhöz kötött. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. Törekedni kell a tevékenységek közötti belső arányok kialakítására.

Az óvodapedagógusok feladata a feltételek megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása.

Hetirend

Szeptember 1-től május 31-ig

Játékba integrált párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek szervezése	**Szervezett tevékenység**	**Tevékenységek formái**
• Szabad Játék • verselés, mesélés • rajzolás, mintázás, kézimunka jellegű tevékenységek • ének, zene, énekes játék, gyermektánc, anyanyelvi nevelés, • munka jellegű tevékenységek	• Hitre nevelés • Mozgás • Mozgásos játék • Tehetségműhelyek	• **egyéni** • **páros** • **mikro csoportos** • **frontális** A témakörnek és a gyermekek fejlesztésének megfelelően

A **tevékenységek időtartama** a gyermekek életkorától, érdeklődésétől, figyelmük tartósságától függően változó:

3-4 éves korban 5-10 perc

4-5 éves korban 10-15, 15-20 perc

5-7 éves korban 25-20, 30-35 perc

Július 1-től augusztus 31-ig

Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek tervezése és szervezése	**Szervezett tevékenység**	**Tevékenységek formái**
Az óvodapedagógus feladata a gazdag feltételrendszer megteremtésével a szabad választási lehetőségek motiválása. A gyermekek tevékenységei során megszerzett ismereteiket spontán, érdeklődésük alapján gyakorolhatják, gazdagíthatják.	• Hitre nevelés • Mozgásos játék a gyermekek által ismert mozgásanyagra alapozva	• Egyéni • Páros • Mikro csoportos • Frontális

5.6. Az óvodai nevelés tervezése

A tervezés folyamata több szinten zajlik egymást kiegészítve:

A tervezés alapja az **Alapprogram,** mely az óvodai nevelés pedagógiai alapelveit határozza meg. Az óvoda **Pedagógiai programja**. Elkészítésnél figyelembe vettük az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett; a Katolikus óvodák részére készített segédanyagot a módosított óvodai nevelés országos alapprogramjához. Az óvodai nevelés a katolikus óvodáinkban csak a fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Az óvoda alapdokumentumai összhangban állnak, tükrözik a helyi sajátosságokat is figyelembe vevő tervezést.

Pedagógiai Munkaterv, és beszámoló

A nevelési évre szóló pedagógiai terv, tartalmazza a kiemelt célokat, feladatokat, a megvalósítás ütemezését, munkaközösségek tervét, gyermekvédelmi feladatokat, az

óvoda ünnepeit, hagyományait, határidő és felelősök jelölésével.

Tartalmazza az alkalmazotti közösség munkarendjét, az éves ellenőrzési, értékelési és

mérési feladatokat is. A beszámoóban a csoport pedagógusainak nevelési évet összegző elemzése az intézményi értékeléshez tartozó kompetenciák alapján, a megvalósult rendezvények alapján történik.

Csoportnapló.

A csoportnapló tartalmazza a gyermekek adatait, a napirendet, hetirendet. A nevelőmunka tervének felépítése óvodai nevelés feladatainak meghatározása. Tevékenységek: játék, munka és tevékenységekben megvalósuló tanulás. A fejlődést elősegítő tartalmak, hitre nevelés tartalma. Csoportnaplónk egyedileg szerkesztett, pedagógiai programunk tartalmával koherens a jogszabályi előírásoknak megfelelő papíralapú.

Projektek

Lehet a témakörhöz, ünnepkörhöz igazított, heti vagy napi tervezés, mindig a gyermekek érdeklődése határozza meg.Az integrált ismeretfeldolgozás, közel áll az óvodáskorú gyermek világlátásához. Az integrálás mozaikszerű, foglalkozási ágakra felosztott ismeretek helyett, a tevékenységekben komplexen jelenlévő témák különböző aspektusból való közelítését és megoldását jelenti. A projekt-rendszer adja az integráció lehetőségeit.

A projekteket, mindig olyan aktuális témában próbáljuk megtervezni, amely a gyerekek érdeklődési körének leginkább megfelel, az egyházi ünnepekkel, saját élményeikből táplálkozik, évszakok változásaival, jeles napjainkkal, is korrelál. Közös élményre, előkészületekre, gyűjtőmunkára épülnek,- így a szülőket is megpróbáljuk bevonni a mindennapi tevékenységrendszerbe-, és egy téma köré szerveződnek a felajánlott tevékenységek.

Egy-egy projekt témájának feldolgozása több hétig is eltarthat, (középső-nagycsoportban) de tervezhetünk egy napi tevékenységeket is, (kiscsoportban) a gyermekek érdeklődésének megfelelően.

Az óvodapedagógus a felajánlott tevékenységekben is tekintettel van az egyéni szükségletekre, a fejlődési ütemre, és az eltérő érdeklődésre.

Az önálló tanulás, a problémamegoldás képességeinek megalapozása, annak elősegítése történik, a közvetlen tapasztalatszerzéssel, a differenciálás, a választás, a döntés lehetőségének megteremtésével történik. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy minden gyermek egyéni szintjének figyelembe vételével történik a projektek feldolgozása. A projektek témája, időtartama, a feladat bonyolultsága nagyon különböző, bármi lehet, ami a gyermekeket érdekli. A projekt időtartama előre nem meghatározott. A téma sokoldalú megközelítése, a rendszerszerű önálló tevékenységek és valamilyen produktum létrejötte teszi projektté a munkafolyamatokat.

A projekt során a gyermekek szabadsága mellett véghezvihető az indirekt tanulás szervezés, illetve a projekt tevékenységei során a kompetenciák fejlesztésén túlmenően a konstruktív

ismeretszerzés. A résztvevő gyermekek kreativitásának fejlesztése spontán módon teremtődik meg.

A projektek tervezése két síkon történik: az első az egész folyamatra vonatkozik, amelynek során meghatározott készségeket, kompetenciákat akarunk alakítani, meghatározott ismeretekhez kívánjuk juttatni a gyerekeket- ezek kapcsolódnak a konkrét témához, a projektekhez, az Országos Alapprogram követelményeihez, az éppen aktuális csoport és egyéni fejlesztési feladatokhoz.

A tervezés másik síkja az egyes projektek során megvalósuló tevékenységek – azokhoz speciálisan kapcsolódó ismeretek, készségek, kompetenciák – megtervezését jelenti.

A tevékenységek tervezése, szervezése során elsődleges szempontunk a gyermeki kíváncsiság életben tartása. A megvalósulás folyamatában a választás rendszeresen visszatérő tevékenység, de sosem önálló aktusként jelenik meg. A választást generálja a kezdeményezési lehetőség, mely a közös gondolkodás, vagy az egyéni gondolatok eredményeképpen jelenik meg. Így együtt olyan szociális kompetenciák erősödnek, melyben szükség szerint változik az egyén viszonya. A megvalósítás során a gyermekek saját ismereteikre építve szerzik ismereteiket.

Tehetségműhelyek programterve

Minden tehetségműhely 30 alkalomra programtervet dolgoz ki, éves szinten az optimális fejlesztés érdekében, a tehetségműhelyek témáinak megfelelően.

6. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI – KAPCSOLATAINK RENDSZERE

(20/2012.EMMI 6. §.2. e)

Óvodánk széleskörű kapcsolatrendszert szeretne kiépíteni.

A kapcsolatokban résztvevő felek olyan kapcsolódási pontok részesei, amelyek a gyermekek érdekében jöttek létre és gyermekek érdekeit szolgálják.

Kapcsolataink alapelvei

- Keresztényi magatartással kölcsönösen nyitottan, őszintén, bizalommal és segítően fordulunk egymás felé.
- Tiszteljük egymás munkáját.
- Közös felelősséget érzünk a gyermekek optimális fejlődéséért.

6.1.Intézményen belüli kapcsolattartási formák

Család – óvoda kapcsolat (szülők-pedagógusok)

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel: családlátogatás, fogadóóra, napi jelzés, tájékoztatás, rendhagyó szülői értekezlet, evangelizálás
- Közös szentmisén való részvétel
- A gyermekek egyénre szabott befogadásának biztosítása: befogadási terv, értékelés, folyamatszabályozás.
- Rendszeres napi vagy heti tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről: az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése, szülők részvételi lehetőségének biztosítása a délelőtti tevékenységeken, napi jelzés, vagy beszélgetés, félévenként, illetve szükség szerinti tájékoztatás, gyermeki munkák és projekt tervek kihelyezése, nyitott óvodai programok, fogadóóra.
- Egyéni beszélgetések, gyermeknevelléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása: családlátogatás, fogadóóra, egyéni beszélgetések, gyűjtő munka, gyermeki jelzés megbeszélése, problémafelvetés.
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése: ötleteinek elfogadása, évente ütemterv szerint, szülők meghívása bevonása, projektnapok.
- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása: igény és elégedettségi mérés évente, jelzések észrevételek megbeszélése, egyéni igények figyelembe vétele-szakmaiság megőrzése.

6.2. Óvodák, pedagógusok közötti kapcsolattartási formák:

- Intézményvezető- intézményegység vezető közötti kapcsolat
- Egyházmegyei fenntartásban működő óvodák, vezetők
- Óvodákon belüli munkaközösség működtetése (Egyházmegyei óvodavezetők munkacsoportja)
- Szakmai bemutatók, szakmai napok
- Hospitálások az intézményi önértékelési program alapján
- Alkalmazotti értekezletek
- Esetmegbeszélések
- Dolgozói kirándulások
- Dajkatalálkozók

6.3. Óvodán kívüli kapcsolatok

- **Kapcsolattartás a fenntartóval-plébániák**

  Az óvodás gyermekek hit felé nevelése terén sok segítséget, támogatást kapunk. A plébános atyát nevelési értekezletre, szülői értekezletre, lelkigyakorlat vezetésére meghívjuk, továbbá az óvoda ünnepeire, rendezvényeire is. Kérésre óvodás misét tart.

- **Székhely**

– Széchenyi István Katolikus és Német Nemzetiségi Általános Iskola és Óvoda intézményegységeként működik óvodánk, az összetett intézmény igazgatójával és nevelőtestületével aktív partner kapcsolatot tartunk fenn.

- Három felkezet hitoktatója(katolikus, görög katolikus, református) heti rendszerességgel erősíti a hitéletet. Az intézmény gyermekvédelmi felelősével rendszeres munkakapcsolatban állunk. Nagy hangsúlyt fektetünk az óvoda-iskola átmenet fontosságára. Az egyéni képességfejlesztésre, és a differenciált bánásmódra, amely nevelési elv reményeink szerint az iskolában is folytatódik. Az iskolákkal való jó kapcsolatunk eredményeképp ellátogatunk egymás rendezvényeire, és közös programokat, nyílt napokat szervezünk. Együttműködünk az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése érdekében.

- A működéssel kapcsolatos feladatok ismerete, pedagógiai segítség igénylése, a törvényesség betartása, adatszolgáltatás, beszámolói kötelezettség teljesítése
- A kapcsolattartásban arra törekszünk, hogy az iskola megismerje az óvodai nevelés célját és feladatait, a nevelés kereteit, tevékenységformákat. Megismertetjük nevelési módszereinket, eljárásainkat, valamint a fejlődés várható eredményeit óvodáskor végére, ezzel biztosítjuk a zökkenőmentes átmenetet az iskolába.
- A volt óvodásokat meghívjuk az óvodai ünnepségekre, műsorukkal színesítjük rendezvényeinket.

- **Katolikus Pedagógiai Intézet-Budapest**
  Rendezvényeikről, továbbképzéseikről rendszeresen tájékoztatnak, amelyeken lehetőség szerint részt veszünk.

- **Kapcsolattartás a bölcsődével**
  Hasznos információt adhat a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről. Az átmenetet segíti a két intézmény és a gyermekek gondozásáért, neveléséért felelős felnőttek kapcsolatfelvétele.
- **Kapcsolattartás Szociális ellátórendszerrel**
- Egyesített Szociális Intézmények
- Gyermekjóléti szolgálat
- Óvodai szociális segítő
- Gyámhivatal
- **Kapcsolattartás az egészségügyi szervekkel**

- A gyermek testi, lelki védelmét elősegíteni a családban.
- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése
- ÁNTSZ Jó kapcsolat alakult ki közöttünk, szeretnénk, ha ez a jövőben is így maradna, hiszen **közös célunk és érdekünk a betegségek, a járványok megelőzése.** Tanácsaikat, észrevételeiket elfogadjuk és betartjuk.
- Gyermekorvosi, fogorvosi – Védőnői szolgálat Rendszeres, és jó kapcsolatot ápolunk a városi alapvető egészségügyi ellátás dolgozóival, kiemelkedően jó a kapcsolatunk a

védőnői hálózattal, amely a gyerekek alapvető higiéniai körülményeinek vizsgálatán túl közös óvodai egészségügyi szűrőprogramok bevezetését is preferáljuk.
- Munkaegészségügyi Szakorvos. Az óvoda, mint jelzőrendszer működik az egészségügyi szervek felé. Meghatározott rendszerességgel találkozunk, esetmegbeszélést tartunk.

- **Kapcsolattartás Oktatási Hivatal-POK Nyíregyháza**
- Pedagógus minősítési eljárásokhoz, tanfelügyeleti látogatásokhoz nyújt segítséget
- Szaktanácsadást folytat.
- Rendszeres tájékoztatást nyújt pedagógiai rendezvényekről, eseményekről.

- **Kapcsolattartás a Pedagógiai Szakszolgálattal**
- Segítséget nyújt az iskolaérettség megállapításában
- Mint elsőfokú szakértői bizottság elvégzi a beutalt gyermekek magatartászavarainak, értelmi fogyatékosságának megállapítását
- Logopédiai, fejlesztő foglalkozásokat folytat, pszichológiai tanácsadást, konduktív pedagógiai ellátást folytat
- Előadásokat tart a nevelőtestületek, szülői közösségek részére.

- **Kapcsolattartás a közművelődési intézményekkel**
- A kulturális együttműködés megteremtése, a gyermekek igényeinek felkeltése a művelődés iránt, szemléletük formálása érdekében kapcsolatot tartunk fent
- A Művelődési Központtal- rendezvényeik látogatása, műsoros bemutatkozás ünnepségeken, szabadtéri rendezvényeken való részvétel, rajzverseny, vers- és prózamondó versenyen való szereplés.
- **Könyvtár**
- Az olvasóvá nevelés érdekében könyvtárlátogatás, közös rendezvényeken való részvétel, (rajzpályázat, vers- mesemondó verseny)
- A helyes könyvhasználat, viselkedési szabályok gyakorlása.

- **Múzeum**
- Népi értékeink, hagyományaink megőrzése állandó és időszakos kiállítások látogatásával.
- A művészet befogadásához szükséges érzelmi alapok lerakása.
- **Egyházak**
- Kapcsolatunkra jellemző egymás munkájának segítése, tiszteletben tartása. Óvodánkban, a történelmi egyházak felekezetei tartanak foglalkozásokat.
- **Egyéb külső kapcsolati partnereink:**
- Máltai Szeretetszolgálat
- Katolikus Karitasz-adomány gyűjtés

- **Törekszünk határon túli katolikus fenntartású óvodákkal történő rendszeres szakmai kapcsolatépítésre. A Kárpát-medencei magyar nyelvű óvodák közötti oktatási tér kialakítására.**

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA

7.1. Hitre nevelés

A hit Isten ajándéka.

Cél

A hit felébresztése, keresztény hitélet megalapozása és az istenkép kialakítása a

kisgyermekekben.

Feladat

A keresztény kultúra közvetítése megtapasztalás, érzelmi biztonság, szerető, elfogadó légkör, bizalom, az összetartozás élménye által a gyermekek érzelmi, erkölcsi, közösségi és értelmi gazdagítása, a képességek kibontakoztatása, melyek biztosítják a gyermekek harmonikus személyiség fejlesztését, a hit és közösségi életre való felkészítését.

Tartalmi megvalósítás

A hitre nevelés átszövi az óvodai élet egészét:

- a köszönési módban(Dícsértessék a Jézus Krisztus! Mindörökké Ámen!)
- a mindennapos lelki beszélgetés során
- a reggeli Csendes percek, étkezés előtti és utáni, lefekvés előtti imádságban
- a templomlátogatások során
- a játékban
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászban
- heti egy alkalommal hitoktatásban
- a hazamenetel előtti imában, fohászban.

Az óvodapedagógus feladata

- Szeretetteljes légkörben az érzelmi biztonság megteremtése.
  Egy szerető, elfogadó –befogadó közösség kialakítása.
- A családok bekapcsolása a katolikus egyház életébe: közös imádság, közös programok– kirándulás, munka, szórakozás – szervezése.
- A liturgikus év eseményeinek közös átélése:
- karácsonyi ünnepkör (az ünnepre készülve jócselekedetek gyűjtése)

- húsvéti ünnepkör (az ünnepre készülve jócselekedetek gyűjtése)
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése
- közös szentmise-látogatás a családokkal
- imádságok tanulása
- Az erkölcsi nevelés (közösségi és egyéni nevelés, családi nevelés, keresztény erények) átszövi az óvodai élet egészét. pl:a közös élményeket nyújtó tevékenységek során az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, kialakítása (együttérzés, segítőkészség
- önzetlenség, figyelmesség, akarat
- A biztonságérzet erősítése során a feltétel nélküli szeretet, elfogadottság és a bizalom élményének megéreztetése.
- Az ünnepek és megemlékezések:
- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése, lezárása.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű legyen az óvodában dolgozó felnőttek kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Magatartásával, cselekedeteivel, kommunikációjával közvetítse a keresztény kultúrát.

Kapcsolódjon be a hitre nevelésbe – köszönési mód használata, - lelki percekben az

óvodapedagógus munkájának segítése, - gyermekek segítése az étkezés előtti és utáni

imádságban. Templomlátogatás és a mindennapi tevékenységekben szeretetben, hitben gazdag példamutatás.

Sikerkritérium

A gyermek iskolába lépés idején is igényelni fogja a hit tovább élését. Képessé válik a kölcsönös tiszteletadásra. Erkölcsi tulajdonságai között kiemelt helyett foglalnak el az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség. Fogékonnyá válik az élet értékeinek meglátására, felfedezésére és megbecsülésére.

7.2. Játék

A játékról alkotott véleményünk:

Az óvodáskorú gyermek elsődleges, legfontosabb, és legfejlesztőbb semmi mással nem pótolható tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete.

- Intézményünkben elsődlegesen a **8-9óra szabad játék kibontakoztatásának** biztosítására törekszünk.

- Biztosítjuk óvodásaink számára a játszóhelyeket, feltételeket, szabályokat alkotunk közösen, nem vezetjük, és nem irányítjuk a játékot, hanem egy-egy jó gyermeki ötlet felszínre hozásával az egyes játszócsoportok, és az egyedül tevékenykedő gyermekek játék folyamatának befolyásolása nélkül próbálunk empatikus, toleráns nevelői magatartásunkkal, a játékban betöltött segítő szándékú aktív részvételünkkel a **játékra hatni.**
- Tudatos jelenlétünkkel biztosítjuk az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Feltételeket teremtünk, igény szerint együttjátszunk.
- A játék folyamatát csak akkor szakítjuk meg, akkor történik meg a **játékba beavatkozás,** amikor az eldurvul, veszélybe kerül a gyerekek testi épsége, veszekedéssel, verekedéssel végződhet!
- Óvodapedagógusként gyermekeinkkel közösen, együtt játszunk, és lehetőséget biztosítunk a játék szabadságának, és nyugalmának biztosításában.
- A játszó udvar játékeszközeinek, és tornaszereinek használata számos baleseti lehetőséget hordoz magába, ezért különösen nagy odafigyelést igényel az óvó néniktől. *E helyen sem árt felhívni a figyelmet arra, hogy a nem kellő mértékű odafigyelésből adódó esetleges balesetekért a csoportban dolgozó óvónőket terheli a felelősség!* Kívánatos, hogy a dajka nénik is együttműködjenek az óvó nénikkel a balesetek elkerülése érdekében!

A játék helye programunkban:

Célunk játszani szerető, játékot igénylő, a szabályokat betartó szabadon alkotó gyermekek nevelése.
Feladatunk:

- a játékhoz szükséges feltételek biztosítás,
- következetes szabályok felállítása,
- élmények, tapasztalatok nyújtása, a játék fejlesztése.
  Az óvodáskor a játék korszaka. Vágyak, elképzelések szerint alakul. Örömforrás, belső késztetésből fakad. Intim és titkos szféra, tehát mindenképpen tiszteletet érdemel. A játék a személyiség tükre, fő kommunikációs közeg, a nevelés eszköze. Utánzásra épül. Tükröződik benne a gyermek feszültsége, konfliktusai, érzelmei, vágyai, külső hatások feldolgozása. A játék tehát amellett, hogy személyiségfejlődés alapfeltétele, feloldozó, katarzisos hatású is. Ha jobbá, szelídebbé akarjuk tenni a személyiséget, akkor az a dolgunk, hogy hagyjuk és segítsük a negatív élményeket feldolgozni, átértékelni. Játékot támogató, megengedő, együttműködő, ösztönző szerepünk van. A játék szabadságot, örömet, szórakozást, spontaneitást jelent a gyerekeknek, hiszen a játék során gyakorolják erőiket, szélesítik látókörüket, tapasztalatokra tesznek szert, megismerik, és alkotó módon kitanulják a környező élet jelenségeit.

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása:

A gyermekek az óvónő által biztosított helyszíneken, és játékeszközökkel játszanak. Ennek megfelelően biztosított a nyugodt mesélés, könyvnézegetés, a bábozás, dramatizálás, a vizuális tevékenységek lehetősége, a változatos építési, valamint az asztali játékok. Az eszközöket úgy válogatjuk ki, hogy azok alkalmasak legyenek sokféle manipulációra, a gyermeki ötletek megvalósítására, a kézfunkciók fejlesztésére. Az eszközök egy része mobil, így a gyermekeknek van lehetősége a hely, játéktémák variálására.

A 3-4 éves gyermekek számára sok eszközt biztosítunk elsősorban a gyakorló játékhoz, másodsorban a szerepjátékhoz, illetve az esztétikai neveléshez. Az idősebb gyermekek részére olyan eszközöket vásárolunk, melyek alkalmasak szerepjátékra, szabályjátékra. A nagyokkal már közösen is készítünk eszközöket.

Az óvónők olyan légkört teremtenek, melyben a gyermekek felszabadultan, kreatívan alkothatnak, biztonságban érezhetik magukat. A játékidő kialakításánál törekszünk az összefüggő játékidő folyamatosságára.

A 3-4 éves gyermekek a gondozási feladatokon kívül szinte egész nap játszanak. Az 5-6-7 éves gyermekek játéka kitartó, egy játéktémát, szerepjátékot, építőjátékot több napon keresztül is játszhatnak, továbbfejleszthetik, folytathatják. Ehhez adunk ötleteket, olyan eszközöket, mely gazdagítja a tevékenységet.

A napi életszervezésben törekszünk továbbá arra, hogy a gyermekek minél több időt töltsenek az udvaron. Az udvari tevékenység során a mozgásos játékok mellett olyan eszközöket is biztosítunk, melyek alkalmasak a csoportszobai tevékenységek, témák folytatására.

Következetes szabályok felállítása:

A csoportonként kialakított szabályok a rendet, egymás nyugalmát biztosítják. Fontos, hogy a nagyobbak vigyázzanak a kisebbek játékára. Az eszközöket a gyermekek kérjék el egymástól, alakuljon ki konszenzus a szerepek kiosztása során.

Élmények, tapasztalatok nyújtása:

A kisgyermek a játékban a saját elképzeléseit, vágyait szeretné megvalósítani. Fontos számára az előzetes élmény, hisz játék közben átismétli azt, amit a környezetében látott, hallott, tapasztalt. Ezáltal is láthatjuk, hogy a játék egy komoly dolog. Feladatunk, hogy a gyermekek számára minél több élményt biztosítsunk a játék fejlesztéséhez.

A gyermekek tapasztalatokat, élményeket szerezhetnek:

- közvetlen környezetükből, a mindennapi családi élet történéseiből
- óvónővel való beszélgetés, együttjátszás során,
- társaik játéka során,

- közvetlen tapasztalás során, (pl. séták)
- a média által nyújtott rajt, és animációs filmek cselekményeiből
- kulturális intézményeken keresztül, (mozi, bábszínház, kiállítás)
- egyéb intézményekből (tűzoltó, rendőrség, könyvtár, posta)

A gyermek képességei a játék alatt spontán fejlődnek, gyakorolják a társas érintkezés szabályait. A szocializáció hatásásos közege.

A játék fejlesztése:

A játék fejlesztése óvodánkban szituációtól függő.

A 3-4 évesek esetében mintát nyújtunk, tevőlegesen is részt veszünk a játékba. A nagyobbak játékát ötletekkel segítjük, ha kell, eszközzel továbblendítjük.

Ha a gyermekek játéka tartalmas, nyugodt, a felnőtt szemlélődő, játékkövető.

Mind a csoportszobai, mind az udvari szabad játék alkalmával a durvaság megakadályozása, a testi épség megvédése minden csoportban lévő felnőtt kötelessége.

A játék fejleszti a gyermekek mozgását, segíti új mozgásformák kialakítását, ismert mozgások ismétlésével azok tökéletesítését.

A változatos mozgás ügyesebbé teszi a gyermekeket. Növeli önállóságukat, kitartásukat, hozzáértésüket.

A játék feltételei, lehetőségei, tartalma:

A 3 éves gyermek különböző addig megszerzett ismeretekkel, élményekkel érkezik az óvodába.

Ezért a mi feladatunk megismertetni a játékok különböző fajtáival és biztosítani számukra a jó játék feltételeit.

Első feltétel:

- A gyermeknek álljon módjában nézelődni, válogatni, töprengeni.
- Az óvodába lépésnél a hazaindulásig maguk választhatnak mit, és hol kívánnak játszani.

Második feltétel:

- Szabadon választhasson társakat a játékhoz

Harmadik feltétel:

- Szabadon dönthessenek a játékeszközök birtoklásáról
- Segítséget nyújtsunk a zavartalan elmélyült játékhoz.

Negyedik feltétel:

- A játékszerek szabad használata
- A játékeszközök kreatív használata

Ötödik feltétel:

- Játékelrakás rugalmas kezelés
  A játékfajták élesen nem különülnek el, de a játék színterét tekintve csoportszobai, és udvari játéklehetőségeket kínálunk fel a gyerekeknek.

Csoportszobai játéktevékenységek:

- gyakorló vagy funkciós játékok
- építő játékok
- szerep (utánzásos) játék
- dramatikus játék
- szellemi játék

Ezekhez a játéktevékenységekhez a csoportszobában megfelelő mozgásteret, játékszereket, eszközöket, anyagokat biztosítunk.

A szerep illetve az utánzó játékokban a gyerek tapasztalatait, ismereteit, elképzeléseit, érzelmeit jeleníti meg.

Szabadban történő játéktevékenységek :

- mozgásos játékok
- népi játékok

A szabadban történő mozgásos játékok során a gyermekek természetes mozgásához tágabb teret, különféle, a mozgáshoz szükséges tornaszereket, játékokat biztosítunk. (hinta, labda, ugrókötél, tollas, udvari akadálypálya stb.)

A mozgásos játékok tartalmának gazdagsága, a feladatok változatossága és életszerűsége a mozgások széles skálája, intenzitása és szellemi fejlesztő hatása miatt fontos az óvodai nevelésben. A mozgásos játékok tartalmazzák a gyermek természetes mozgásának minden formáját.

A gyermekek általános fizikai fejlődéséhez szükséges mozgásinger biztosítását szolgálják. A különféle eszközökkel egyedül vagy társakkal végzett játékok elsősorban a gyermekek **mozgásfejlődését, téri tájékozódását, szem- kéz, szem- kéz- láb, koordinációját segíti elő.**

Népi játékok:

A népi játékok sajátos tartalma, formája, játék anyaga visszatükrözi az adott nép életmódját, gondolatát és érzésvilágát.

Jelenjenek meg a népi játékok az óvodai élet különböző tevékenységi formáiban.

- énekes-táncos játék
- mondókás játék

- dramatikus játék
- társas és vetélkedő játék
- mozgásos játék

Biztosítani kell a gyermekeknek, hogy a népi játékokat eredeti formában, eredeti szöveggel, dallammal, tánclépéssel és szabályokkal játszhassák az óvodában 4-5 éves korban.

Törekszünk arra, hogy a gyermekeket megismertessük mozgásos, fantázia és énekes játékokhoz kapcsolódó versekkel.

- környezetről
- időjárásról
- évszakokról
- tárgyak, állatok megszemélyesítéséről
- ünnepekről

A pedagógiai munkát segítő feladata

Szerezzen ismereteket a különböző játékfajták – gyakorló játék, szerepjáték, konstruáló játék, szabályjáték – életkori sajátosságoknak megfelelő használatáról. Vegye észre és segítse azokat a gyermekeket, akik nehezen kapcsolódnak be játéktevékenységbe. Segítse ötleteivel, motiválja játékeszközökkel az örömteli játék kialakulását. Legyen részese a kialakult, elmélyült közös játéktevékenységnek.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- A játék folyamán a társas viselkedés szabályát életkornak megfelelően betartják
- másik gyerek játékát tiszteletben tartják
- kezdeményezőkészség kibontakoztatása törekedjenek
- az alá-fölérendeltségi viszonyok önkéntes kialakítása
- Értelmi képességek fejlesztése, a szemléletes-cselekvő gondolkodástól az elemi fogalmi gondolkodás csírájáig történő eljutás
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a megfigyelés, utánzás, felfedezés, a kutatás, és a személyes megtapasztalás élményét.
- A gyermek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez juttatás, amelyben saját teljesítőképességeiket is megismerhetik.
- Ugyanazt a játéktémát képesek több napon keresztül képesek végigvinni.
- Szerepjátékuk legyen tartalmas, kifejező.
- Képesek a szabályok betartására, óvják a játékeszközöket.

- Játékukban a saját maguk által készített eszközöket is használják.

7.3. Verselés, mesélés

A mese, a vers az óvodai élet mindennapjait kitöltő és megszépítő szórakozás, az együvé tartozás eszköze. A mesehallgatás a versmondás, a verses szöveggel kísért játék, a bábszínház, az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége. A mese és a vers a képzeletet és érzelmeket megmozdító együttlét szempontjából fontos, és valóságos mozgásos játékra serkent.

A mese és a vers a gyermeket erős belső aktivitásra vagy valóságos játékos cselekvésre serkenti, és a másik emberhez kapcsolja. A mondott és a meghallgatott szóval, valamint a szavakon túli érzelmi és mozgásos megnyilvánulásokkal hat, ezáltal önkifejezése egyik módjává válik.

A kisgyermek számára a leghatékonyabb tanulási forma, a szociális tanulás páratlan lehetősége.

Az irodalmi nevelést megalapozó mesélés, verselés, mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik, a gyermekek kezdeményezéseire, vagy az óvodapedagógus ösztönzésére. Ez utóbbi kezdeményezett helyzet, amely lehet választható, vagy a gyermekek fejlettségétől függően, a családi háttér hiányait ismerve, alkalmanként az egész csoport számára felajánlott tevékenység (mesehallgatás). A mesét, verset, mondókát a családban a televízión keresztül megismerő gyermeknek, (akinek nincs a mesélővel személyes kontaktusa és a képi megjelenítéshez szokott), szüksége van a mesélő óvodapedagógussal kialakított személyes kapcsolatra, és a szavak útján keletkező belső képzetáramlás elindulására

Mese:

Pihentet, szórakoztat, táplálja a képzeletet, elrabolja a gyermek fantáziavilágát. Segít világképének kialakulásában. Ebben a műfajban mindenkinek és mindennek varázslata van. A gyermek otthonosan mozog ebben a világban a lehetetlent is meg tudja valósítani ezáltal. A mese képi, konkrét formában, a bábozás, és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág, és a belső képi világ legfőbb viszonyait.

A tematikus tervezés folyamatában a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeiből, klasszikus, és kortárs irodalmi művekből, a Bibliából egyaránt válogatunk.

Vers:

A érzelmi nevelésben sajátos szerepet tölt be. A versmondás során a ritmus és a hangzás legyen az elsődleges élmény, amelyet a gyermekeknek nyújtunk.

A vers zeneisége, ritmusa, rímei, segítik az érzelmek felszínre kerülését.

A gyors lüktetésű ritmus érzelmileg élénkké teszi a gyermekeket, a lassú lüktetés megnyugtatja. A rímváltás a feszültség és a feloldás láncolatát képezi.

Cél:

A mese és a vers legyen a gyermekek anyanyelvi nevelésének és érzelmi biztonságának segítő eszköze. A mese képi és konkrét formában tájékoztatja a gyermekeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, a lehetséges megfelelő viselkedésformákról.

Feladat:

- a mesével a gyermekek érezzék magukat érzelmi biztonságban
- ismerkedjenek meg a népi, és irodalmi művekkel
- a mindennapok során a mesélés, verselés kapcsán nyerjenek bepillantást a népköltészet gazdag világába
- a mese, vers segítségével érzelmi, értelmi, etikai világuk fejlődjön
- a mese vers kiválasztásánál mindenkor a gyermek érdeklődése és fejlettségi szintje legyen a meghatározó.
- **Biztosítjuk számukra a szabad önkifejezés lehetőségét, az általuk kitalált verselést, mesélést.**

Az anyanyelvi játékok:

Mindhárom korosztály kedvelt tevékenységi körébe tartoznak a nyelvtörők, a nyelvi játékok. A mozgással kísért mondókák igen kedveltek a 3-4 éves korosztály számára, játékukban a nap bármely időszakában szívesen és örömmel használják. **Az anyanyelv fejlesztését** és **a kommunikáció** különböző formáinak alakítását – helyes mintaadással – az óvodai nevelői tevékenység egészében kiemelt jelentőségűnek tekintjük.

Mesélés, verselés helye és ideje:

Az irodalmi élménynyújtás a nap bármely szakában jelen van óvodai életünkben. Nagy figyelmet fordítunk az igényességre a jól megválasztott helyre és időre.

A kisgyermek mese, vers iránti fogékonysága azon alapszik, hogy a ritmus és a hangzás, amely megragadja ugyanahhoz az érzékletes érzelmekkel átszőtt élmény közeli témához, tartozik, mint a mozgás, amelyet helyettesít, és a hangulat, amelyet kifejez.

A mozgás és az irodalmi nevelés kapcsolata során fontos fejleszteni a helyes légzéstechnikát, a passzív és aktív szókincs folyamatos gyarapítását, névutók használatát, irányok alkalmazását, és a finommotorika fejlesztését.

Bábjáték:

A gyermek a bábjátékon keresztül fejezi ki élményeit. A játék során oldódnak gátlásai és társas kapcsolatai is, ezáltal válnak harmonikusabbá. A bábozást élményfeltáró, és élményfeldolgozó módszerként is használjuk, hisz a báb mozgatásával személyes én élményeit éli át újra és újra, és ezáltal megszabadulhat korábbi félelmeitől, szorongásaitól.

A báb mozgása megragadja a gyermek figyelmét, felkelti érdeklődését, a benne élő mozgásvágy pedig utánzásra készteti.

Cselekedteti a bábot, ezáltal mozgása összerendezettebbé válik. A bábjáték pozitív érzelmeket vált ki a gyermekből, kiválóan alkalmas azok fejlesztésére. A bábjátszás a kisgyermek aktivitásának, önkifejezésének megfelelő formája.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Vegyen részt a mesélés, bábjáték kifejezés eszköztárának bővítésébe és javításába. Segítse a gyermekeket az irodalmi anyag élményszerű átélésében.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- igényeljék a szép verset, mesét
- legyenek képesek önálló mese, vers, történet elmondására
- a megismert szavakat, szólásokat értsék és használják a mindennapi beszédükben
- várják és kérjék a mesét
- utánozzák játékukban kedvenc mesehősük viselkedését
- örömmel és szívesen nézegessenek képeskönyvet
- legyenek képesek egy-egy képről rövid történet elmondására

7.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Ének-zenei nevelésünk szempontjából fontosnak tartjuk, hogy felkeltsük a gyerekek zenei érdeklődését, együtténekléssel, közös játékokon keresztül is speciális élményekhez juttassuk őket.

A készségek fejlesztése a mozgás - hang - szöveg összekapcsolásával, sok zenei élmény nyújtásával és az éneklés ösztönzésével történik.

A közösen átélt zenei élmények közben formáljuk, fejlesszük zenei hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, alkotókedvüket, mozgás kultúrájukat. Serkentjük a gyermekek képi, és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságukat, megalapozzuk a zenei anyanyelv kialakulását. Az éneklés, a gyerekjátékok, együtt zenélések közben feloldódnak gátlásaik, biztonságérzetük, önbizalmuk növekszik.

A körjátékok, a néptánc apró korosztályuknak megfelelő lépéseinek gyakorlása kihat testtartásukra, esztétikus, rendezett mozgásukra.

Zenei nevelésünk során hangsúlyt fektetünk arra is, hogy a szülőket tájékoztassuk lehetőség szerint, bevonjuk munkánkba. A szülők biztassák gyermekeiket otthon is az éneklésre, hallgassák meg őket, énekeljenek együtt gyermekeikkel.

Korosztályukhoz egyéni adottságukhoz alkalmazkodó dalokat, mondókákat ajánlunk, azok megtanításában is segítségükre vagyunk.

Óvodánkban elsődlegesen Forrai Katalin: Ének az óvodában című gyűjteményére, és módszereire építve hagyományápoló, énekelni, táncolni, zenét hallgatni szerető, kreatív zenei alkotóképességű gyermekek személyiségének a megalapozása a célunk zenei nevelésünkkel.

Cél: Énekelni, mondókázni szerető, önállóan kezdeményező, a zenei képességekben is alkotó gyermekek nevelése.

Feladat:

- a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, a feltételek megteremtése,
- zenei hallás, ritmusérzék megalapozása, fejlesztése,
- zenei kultúra alakítása igényes zenehallgatással,
- éneklési készség fejlesztése
- esztétikus, harmonikus mozgás kialakítása a néptánc elemeivel
- komplex képességek fejlesztése
- szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása

A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, a feltételek megteremtése

Már a kisgyermek is szívesen hallgatja édesanyja énekét, részt vesz az ölbeli játékokban. Az óvodás felszabadultan halandzsázik, énekel az udvaron, játék közben, elfelejtve búját-baját.

Az ének örömforrás, a természetből, a néphagyományból táplálkozik. Derűt, jókedvet s a pozitív emberi kapcsolatokat sugározza. A zene része az egészséges és boldog életnek. A testi-lelki, szociális betegség megelőzésében szerepe lehet, hiszen önismeretet és személyiségfejlesztést nyújt. Alkalmas azonban sérült funkciók korrekciójában. A zene felszabadít a gátlásoktól, koncentráló képességet javít, figyelemre szoktat, fejleszti a közösségi érzést.

A zenei nevelés feltételeit az óvónő teremti meg a nyugodt légkör, az elegendő idő és hely biztosításával. A különböző életkorú gyermekek együttes zenei nevelése ösztönzi a képességek fejlesztését. A nagyok ismétlik a tanult dalokat, mondókákat.

A kicsik a nagyok mozgását, énekét utánozzák. Sokféle lehetőség nyílik a tevékenységek összehangolására. Ilyen lehet:

- a nagyok énekelnek, a kicsik egyenletesen tapsolnak,
- a nagyok eltapsolják a dal ritmusát,
- a kicsik énekelnek, a nagyok ritmushangszerrel kísérik a dalt.

A zenei hallás, ritmusérzék megalapozása, fejlesztése:

A gyermekek zenei anyagát elsősorban az énekes-mondókás, és népi játékok foglalják el. Nincs kötelezően előírt dalanyag, ezért nagy az óvónő felelőssége.

A kisgyermekek egyszerű utánzó mozgásos játékra képesek. Ezért óvodába lépéskor egy, majd kétszemélyes ölbeli játékkal ismertetjük meg őket.

A táncmozdulatok általában guggolásból, billegésből, térdrugózásból állnak. Az egyenletes lüktetést változatos formában gyakoroltatjuk. Ismerkednek a magas-mély viszonnyal oktáv távolságban. Megkülönböztetik a fa, fém, üveg, porcelán, valamint a ritmushangszerek hangját.

A halk-hangos különbségét beszéden, zörejen keresztül gyakoroljuk. Megismerkedünk 5-7 mondókával, 10-12 népi játékkal. Az énekes anyag hangterjedelme terc és kvart hangköz. A megtanítandó dalok hangkészlete a pentaton hangrendszer részei, életkor szerint más és más hangkészlettel.

A nagyobb gyermekekkel több mondókát, (4-6) játékdalt, (16-20) műdalt (5-6) is megtanulunk. A ritmusjátékok bővülnek a mondóka dalritmussal, a szünet érzékeltetésével. Dobot, háromszöget, cintányérért, ritmus botot, csörgődobot, furulyát és különböző hanghatású zajkeltő eszközöket használunk.

Gyakoroljuk a gyors, lassú, majd halk-hangos kombinációit. Visszhangjátékot játszunk. A dalokat, mondókákat először dúdolásról, hangszeres előadásról, majd ritmusról is felismerik. Megismerik egymás hangját. A motívumhangsúly kiemelését különböző mozdulatokkal, majd tapssal, járással, tánccal is gyakoroljuk. A dalokat, mondókákat először dúdolásról ismertetjük fel. Majd egymás hangját különböztetjük meg.

Különböző hallásfejlesztési gyakorlattal (dallambujtatás, tonális érzék, hangszín érzék)

fejlesszük hallásukat. Külön gondot fordítunk a hangápolás és hangképzés helyes alakítására

A ritmus hangsúly kiemelését különböző mozdulatokkal, majd tapssal, járással, tánccal is megismertetjük. Gyakoroltatjuk a gyors-lassú különböző kombinációit.

Az egyenletes lüktetés folyamatosságát éneklés közben a játékos mozgásokkal erősítjük meg. A kicsiknek elsősorban olyan dalokat, mondókákat válogatunk, amelyekhez olyan játékos mozdulatokat kapcsolunk, párosítunk, amelyen keresztül megérezhetik az egyenletes lüktetést. (nyugalmi testhelyzetben állva vagy ülve, mozdulatok végtagokkal végezve)

A nagyobbak már biztosabban mozognak, képesek a körbejárásra, egymáshoz alkalmazkodásra. Fejlettebb mozgáskészséggel rendelkeznek, számukra már hangulatosabb ritmusú dalokat, mondókákat választunk. A dalok ritmusát csak akkor kezdjük megéreztetni a gyermekkel, amikor már az egyenletes lüktetést teljes biztonsággal érzik. A ritmus kifejezéséhez számos játékos mozdulatot használunk. (taps, kopogás, ujjmozgás, karlendítés stb.)

A nyári hónapokban lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek az udvaron énekeljenek,

körjátékokat játszanak, gyakorolják az ismert mondókákat. Számtalan lehetőség nyílik a környező világ hangjainak felismerésére

A zenei kultúra alakítása igényes zenehallgatással

A zenehallgatás ideje max. öt perc. Befogadás idején altatódal, helyzetekhez illő dal a jellemző. A foglalkozások során a hangulathoz, évszakhoz, ünnephez, az aktuális témánkhoz illőt választunk. Megismertetjük a gyerekeket népdalok éneklésével is. A cselekményt kisebb gyermekek esetében megjelenítjük, szemléltetjük. Hangszert is színesíti a zenehallgatást. Olyan dalt dolgozunk fel, melyet már ismernek a gyermekek. A műzene esetén először a szöveggel ismertetjük meg a gyermekeket.

Zenehallgatást gyakran iktatunk be egyéb tevékenység során is . (pl. alvás, várakozási idő), gyakran alkalmazunk zenei adathordozókról gépi zenék megszólaltatását dal tanulás céljából, illetve tánc lépések elsajátításakor.

Éneklési készség fejlesztés:

Az éneklési készség a gyermekekben a legkésőbb alakul ki a zenei képességtípusok közül, ennek érdekében az óvodába bekerülő gyereket első lépésként mondókáztatjuk. A mondókák változatosak, hangutánzók, névcsúfolók, népi jellegűek, hőcögtetők, kiszámolók, és a mindennapi élet történéseivel foglalkozók is lehetnek. A mondókák lüktetésének érzékeltetésén túl nagy gondot fordítunk, hogy a mondókákat deklamálva(énekbeszéd) formájában mondjuk.

Esztétikus, harmonikus mozgás kialakítása a néptánc elemeivel

A tánclépések elsősorban a népi dalosjátékok anyagára épülnek. Viszonylag egyszerű lépéseket, térformákat alkalmazunk. A tánc során célunk a szép mozgás, a jó testtartás elősegítése, a változatos térformák létrehozásával a téri irányok fejlesztése. A tánc a szabálytudat, az együttműködés " jó iskolája. " Ezeket az alaplépéseket a csoportok óvodapedagógusai is alkalmazzák, de óvodánk kiemelten kezeli a néptánc elsajátítását, mint intenzív mozgásformát, így minden csoportunkban jelen van.

Komplex képességek fejlesztése:

A hallás és ritmusfejlesztést bonyolultabb, összetettebb feladatok adásával színesítjük, amelyekben formaérzéküket, improvizációs készségüket, emlékezőképességüket, zenei alkotókedvüket alakítjuk, formáljuk.

Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés, vagy séták, kirándulások.

A kötelezően szervezett mozgástevékenységek is előkészítői segítői az óvodai zenei nevelésnek. Az ott alkalmazott változatos térformák, különféle járások, futások, ugrások, kartartások, a zörejek és egyéb hanghatások általában mozgással együtt jelennek meg.

Ezáltal a hallás és ritmusérzék fejlesztést komplex módon tudjuk megoldani. A komplex foglalkozások, összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra, vagy körjátékok játszására. Preferáljuk egy fejlesztési területet kiemelő (pl.: képességfejlesztő, dalosjáték ismétlő stb...) énekes tevékenységeket.

Törekszünk arra, hogy a dalos játékok, dalok anyagai kapcsolódjanak a projekt témákhoz, adott évszakokhoz, ünnepekhez, könnyen elsajátíthatók legyenek.

Figyelmet fordítunk arra, hogy a dalos játékok, népi játékok, népi mondókák megismerésével, azok eljátszásával, a népszokások apró elemeivel is találkozzanak. Ezzel segítjük azok továbbélését.

A magyar népdalok, mondókák gyermekdalok világa ma is élő, felhasználható hagyomány.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Az óvodapedagógus iránymutatásával segítse a térforma kialakítását, a játékszabályok

pontos betartását. A gyermekek igénye alapján segítse zenei élményük kiteljesedését.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- a zenei élmény közvetítésével a gyerekek szeressék meg a tiszta szép éneklést
- szeressék az énekes játékokat, mondókákat
- alakuljon zenei ízlésük, harmonikus mozgásuk
- szeressék a zenét
- jelentsen örömet számukra a zenehallgatás
- énekeljenek szívesen társaikkal
- türelemmel, érdeklődéssel hallgassák egymás énekét
- biztonsággal kezeljenek egy-két zenei eszköz

7.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mindennapi feladataink, közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Az ábrázolás, kézimunka körébe tartozó tevékenységek által legfontosabb feladatunk a kreativitás az alkotó gondolkodás, cselekvés kialakítása.

Az óvodás korban hihetetlen nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Ennek érdekében oldott légkört, nagy mozgás és szabadságteret, valamint a megfelelő eszközöket biztosítjuk.

Minél több alkalmat adunk arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket, a rajzolásban, festésben, kézimunka jellegű tevékenységekben kifejezésre juttassák. Igyekszünk minél több eszközzel megismertetni őket, biztosítjuk az eszközökkel kapcsolatos tapasztalatok megszerzését. Hiszen minél több eszközzel ismerkednek meg a gyerekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére. Miközben képi formában

fejezik ki érzéseiket, gondolataikat nő önismeretük, önbizalmuk, differenciálódnak a cselekvéshez és annak tartalmához kapcsolódó érzelmeik, fejlődnek alkotóképességeik. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására, a nemzeti szimbólumok megismertetésére, s a tehetségígéretes gyerekek bátorítására. Pl..terményáldás, téli jeges kiállítás, karácsonyi, húsvéti jó cselekedetek, színházi rendezvényen –gálaműsor idején aulába kiállítás szervezése a gyerekmunkákból.

Cél:

A rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységek, juttassák a gyermekeket képi, plasztikai kifejező képesség birtokába, alakítsák komponáló képességüket.

Feladat:

- az egész nap folyamán az ábrázoló tevékenységhez lehetőség biztosítása
- különböző technikákkal való megismertetés
- ollóval, tűvel való munkafolyamatok megismertetése
- a higiéniai szokások szabályok betartatása
- egymás munkájának megbecsülése
- az örömteli tevékenység biztosítása
- **szabad önkifejezés lehetőségének a biztosítása**

Tevékenység fajtái:

- rajzolás, festés
- kézimunka jellegű tevékenységek

Rajzolás, festés: (különféle eszközökkel, és technikai megoldásokkal)

A rajzolás és festés során alakítjuk a gyermekek elemi, képolvasási, komponáló képességét. Folyamatosan figyelemmel kísérjük, hogy a gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre anyag, és eszköz, amivel fantáziájuknak megfelelően dolgozhatnak, alkothatnak. A kisgyermekkorban a szabad rajzolás igen jelentős önkifejezési mód. A gyermekek rajzai érzelmi viszonyulásaikat fejezik ki. Vágyaik, gondolataik, álmaik jelennek meg. A vizuális alkotások segítenek a gyermekek megismerésében.

Kézimunka jellegű tevékenységek: (gyurmázás, tépés, vágás, hajtogatás, ragasztás, fűzés, fonás, textilmunkák stb.)

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A mi szerepünk elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit.

A vizuális tevékenységek során is szabad önálló tevékenykedés, gyakran együtt jár a viszonylagos rendetlenséggel, ezért nagyon jól összekapcsolhatjuk a munkajellegű tevékenységekkel.

A mozgásfejlesztés az óvodáskorban szoros kölcsönhatásban van a cselekvéssel a különféle tevékenységi formákkal, például: festés, rajzolás, kézimunka jellegű tevékenységek, melyek kölcsönösen fejlesztik egymást, komplex módon kapcsolódnak egymáshoz, ezért kell beépülnie szorosan az óvoda mindennapi tevékenységébe.

A gyermekek mozgás közben saját testükről szerzett tapasztalatai az emberábrázolást teszi pontosabbá.

A mozgástevékenységek az ott használatos szavak jelentésének megismerése is segít a tér észlelésében, a valóságban való eligazodásban.

A gyerekek különböző készségeinek és képességeinek konkrét fejlesztési feladatai a tervezésnél jelennek meg.

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Segítse a vizuális tevékenység során az eszközök rendeltetésszerű használatát. A – ceruzák – használhatóságát naponta biztosítsa. Gondoskodjon a vizuális eszközök fertőtlenített, higiénikus elrakásáról. Vonja be a gyermekeket a vizuális műhely esztétikussá tételébe.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- különböző ábrázolási technikák alkalmazása, választékos önkifejezési mód
- az alapszínek, és a kevert színek gazdag tárházának használata mindennapi alkotásaikban
- önálló kifejezésmód
- élmények, érzések kifejezése
- egyszerű formák, színritmusok, díszítő motívumok használata
- hangsúlyos jegyek kiemelése
- arányaiban, formáiban, gazdag részletességgel bíró emberábrázolás
  anyagokkal, eszközökkel való tevékeny bánásmód

7.6. Külső világ tevékeny megismerése

A gyermek környezetével való kapcsolata gyakran a felnőttek „közvetítésével" valósul meg. Az óvodában az óvónő tudatos irányítása is szerepet kap ebben. Az óvodás gyermekek a köznapi megismerés szintjén állnak. Ebben a világban még keverednek, és jól megférnek egymás mellett az igaz, és téves tapasztalatok.

A környezet nem más, mint ami körülvesz bennünket.

A gyermekek ebből merítenek tapasztalatokat, ismereteket, összefüggéseket. A környezet megismerése, és védelme a nap minden szakában nyomon követhető. Templomlátogatások, kirándulások alkalmával megismerkednek a helyi hagyományokkal, a nemzeti, tárgyi kultúra értékeivel, a közösséghez tartozás élményével. Tevékenységek végzésével megtanulja a családi, és tárgyi kultúra értékeit, szeretetét, és védelmét.

Cél:

A gyermekek a környezet felfedezése közben jussanak olyan tapasztalatok birtokába, amelyek életkoruknak megfelelően segítik a biztos eligazodást, tájékozódást, mely által megismerik a szűkebb és tágabb környezetet, az ott élő emberek helyi hagyományait, szokásait, és az ily módon megismert környezetben, élethelyzetekben, tevékenységekben fellelhető matematikai tapasztalatokat integráljuk. A környezet megismerése során szerezzenek a gyerekek matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket, ismerjék fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli, és téri viszonyokat. Alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér, sík, mennyiség szemléletük, számfogalmuk.

A külső világ megismerésének ***elsődleges forrása, maga a természet és a társadalmi valóság***, a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb világ, amelynek vannak általános jellemzői, de jelentősebb eltérésekkel tapasztalhatja meg a gyermek mindezt a település, a táj jellegétől függően.

Az óvoda udvara, a lakóhely, a családok otthona, a szülők munkahelye, az intézmények mind a megismerés forrásai. Ezek feltárásában, az előkészületekben, a szervezésben a gyermekek és a szülők aktívan részt vehetnek.

Feladat:

- a környezet tevékeny megismerése
- idő, hely, eszközök biztosítása
- a spontán és szervezett tapasztalatszerzés
- a környezet kultúra alakítása
- valósághű tájékozódás
- a gyermeki személyiség sokirányú fejlesztése

A külső világ tevékeny megismerésének tartalma:

- természeti, és társadalmi környezet megismerése
- természetvédelem

A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok, megfigyeltetésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, a formák szépségei alapvető tapasztalatszerzésre kínálnak lehetőséget.

A növény és állatvilág megismerése, fontos része a környezet megismerésére nevelés tartalmának.

A vadon élő állatokkal való ismerkedést a videofilmek, DVD-s ismeretterjesztő anyagok vetítésével segítjük elő. (Csodálatos állatvilág stb.)

Mind a társadalmi, mind a természeti környezet ismereteinek tartalma akkor megalapozott, ha az a kisgyermek környezetének adekvát, érzelmileg telített, élményhatású az egyes gyermek számára konkrét tapasztalatokon alapul.

Társadalmi környezetükből a gyermekek rendelkezzenek koruknak megfelelő ismeretekkel: a családról. Viselkedésüket jellemezze a szeretet, tisztelet, az egymás problémái iránti érdeklődés.

Az óvoda mindennapjaiban erre a kérdésre igen nagy hangsúlyt fektetünk, és érzékenyen reagálunk a kirívó esetekre. A gyermekek figyelmét, ráirányítjuk a szűkebb, és tágabb környezeti jelenségekre.

Fontos feladatunknak tartjuk a nevezetességekkel, az ünnepeinkkel, hagyományainkkal való megismertetést.

A gyermekeknek megmutatjuk a felnőttek óvodai munkáját, illetve az óvoda környékét, környezetét.

A közlekedésre nevelés fontos szempontja, a helyes viselkedés, a viselkedési morál megalapozása (udvariasság, köszönés stb.) aminek gyakorlása és tudatosítása érdekében autóbusz kirándulást, és vasúton való utazást szervezünk.

A természetvédelem a környezetalakítással, a környezetvédelemmel, szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz. Fontos, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet, ne rongálják, hanem gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeinek biztosításáról. Nevelési feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet. Meg kell értetni, hogy saját életterük védelme, gondozása egészségesebbé teszi fejlődésüket.

Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése:

Az óvodában minden szituációban, tevékenységben adottak a lehetőségek a matematikai tapasztatok szerzésére. A csoportszobákban elhelyezett eszközök, tárgyak, berendezések alkalmasak az azonosságok, különbségek felismertetésére, a sorbarendezésre, matematikai műveletek végzésére.

A matematikai tapasztalatokat bármely tevékenységben bővíteni lehet: a szabályjátékokban, társasjátékokban, a térben, élethelyzetekben.

A kezdeményezett helyzetek konkrét tevékenységek, amelyekben a gyermekek az óvodapedagógus támogatásával és segítségével felfedezhetnek, próbálkozhatnak, kísérletezhetnek (pl.: tárgyak tömegének összehasonlításával ...).

A matematikai nevelés tartalma: tájékozódás a térben, téri irányok ismerete, személyek, tárgyak összehasonlítása, válogatása, osztályozása, összemérése és számlálása a tevékenységekben, spontán helyzetekben (a játék szabadságát biztosítva, direkt beavatkozások kerülésével).

A sorba rendezés műveletét a gyermekek naponta gyakorolják játékeszközök, kártyák alapján történő elhelyezésével. A mérésekre, becslésekre, a mérőeszközök használatára bármely tevékenység alkalmas a nap folyamán.

A műveltségtartalom integrált megközelítéséből következően a zenei, az ábrázoló tevékenységnek éppúgy lehet matematikai, környezetismereti tartalma, mint a matematikai játékoknak.

A matematikai tapasztalatszerzés tehát természetes környezetben a legeredményesebb. Jól fejleszti a gondolatok tevékenységgel, szóval történő kifejezését.

A közös feladatok élményt jelentenek gyermekeink számára, és ezáltal is erősítjük bennük a csoporttudatot, miközben az egyéni feladatmegoldás közben sikerélményhez juttatjuk őket. A matematikai nevelés hozzájárul a gyermek külvilágról szerzett tapasztalatainak feldolgozásához.

A gyermekeink természetes környezetben végeznek megfigyeléseket, és szereznek tudást a matematikai tartalmú feladatokról, játékos formában. Például összehasonlítást végzünk a falevelek alakjáról, színéről, formájáról, nagyságáról. Szétválogatjuk tulajdonságaik, illetve megadott szempontok alapján.

A számfogalom megalapozása érdekében méréseket, összeméréseket halmazokkal, különböző egységekkel. Tapasztalatszerzéshez juttatjuk őket a különböző geometria körében is (pl. labda, síkbeli alkotások stb.).

A csoportszobákba felszerelt nagyméretű tükrök lehetőséget biztosítanak a téri percepció kialakításánál. Minden lehetőséget igyekszünk megragadni a téri tájékozódás segítése érdekében, figyelmet fordítunk a síkbéli tájékozódásra is (testnevelés, rajzolás, stb.). A környezet megismerése során szerezett élmények, tapasztalatok, matematikai tevékenységek lehetőségének tárházát kínálják a nevelés számára.

A matematikai tevékenységek rugalmas, fegyelmezett gondolkodásra nevelnek. A valóságos világban felfedezik az összefüggéseket, különbözőségeket, azonosságokat. Az óvodai életben a matematikai tartalom mindig jelen van.

A munkában (az asztalok, székek nagysága, mennyisége stb.) mese, vers kapcsán (mesehősök tulajdonságai, száma stb.) rajzolás, festés, kézimunka jellegű tevékenységeknél (eszközök mennyisége, nagysága, vastagsága, formája stb.).

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Támogassa az óvodapedagógus munkáját. Az Isten által teremtett világ a természetes és az épített környezet tiszteletét sugározza tetteivel a gyermekek felé. Ismerkedjen meg a

kísérletezés eszközeivel, használatukkal. Növénygondozásba vonja be a gyermekeket.

Környezettudatos viselkedésével mutasson példát.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- legyenek képesek az ok-okozati összefüggések meglátására
- legyen önálló véleményük
- szeressék, védjék a természetet
- legyenek érzelem gazdagok
- gondoskodjanak az állatokról
- a szerzett ismeretek mutatkozzanak meg a matematikai tevékenységek során
- mutassanak jártasságot, készséget, a matematikai gondolkodásban
- lássák meg az összefüggéseket
- értsék, és használják a matematika sajátos kifejezéseit
- használják biztonsággal a névutókat
- a halmazok képzésében érjenek el a jártasság szintjére
- ismerjék a párosítás fogalmát.

7.7. Mozgás

Mozgásfejlesztés sajátos nevelési helyi gyakorlatunkban

A gyermekek fejlődése számos tényező együttes hatásának eredménye.
Az egészséges életmódra, az egészséges életvitel igényére nevelés ebben az életkorban kiemelkedő jelentőséggel bír. A 3-7 éves korosztály lételeme a mozgás. A gyermeket nem kell motiválni a mozgásra, hiszen nem tud nem mozogni. Miközben mozog, tapasztalatokat gyűjt, fejlődik csont, és izomrendszere, alakulnak mozgáskoordinációi, testi képességei. Gyorsabbak, önállóbbak, finomabbak lesznek mozdulatai. Egyre többféle mozgást képes elvégezni, egyre több készsége, szokása alakul, egyre inkább képessé válik mozgásának tudatos irányítására, mozgásigényének elhalasztására. A mozgásos játékok, és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Rendszeres alakalmazásuk kedvezően hatnak a kondícionális képességek közül az erő, és állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét.

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, ezzel együtt harmonikus és összerendezett mozgásfejlesztése, ezen keresztül értelmi képességeinek fejlesztése különösen lényeges feladat az óvodában. A gyermek mozgástapasztalatait felhasználja egyes szükségletei kielégítésére és a felnőttekkel való kapcsolattartásra.

Mozgásfejlesztő programunk az egész személyiség fejlesztésére irányul és nemcsak egy szűk területen (testnevelés keretein belül), hanem az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik. Ennek köszönhetően a személyiség sokoldalú fejlesztését, a változatos tevékenykedtetésen keresztül biztosítjuk

A mozgásfejlesztő program számtalan **egyéb terület fejlesztését** is lehetővé teszi. Így az értelmi nevelés és a szociális fejlődés terén különböző feladatok valósíthatók meg.

Az értelmi nevelés területén

- A különböző mozgások felidézésével (egy-egy játék, gyakorlat vagy téri helyzet) fejlődik vizuális memóriája.
- A testrészei, a téri irányok és a különböző formák megismerésével gyarapodnak ismeretei.
- A hallott, látott és elvégzett cselekvések elősegítik a fogalomalakítást és a keresztcsatornák fejlődését is.
- Mozgás közben számtalan lehetőség nyílik mennyiségi és formai, vizuális és környezetismereti tapasztalatok szerzésére.
- A téri irányok és különböző formák bemozgásával fejlődik észlelése (alaklátás, formaállandóság).

Szociális fejlődés

- Saját testének, mozgásos képességeinek megismerésével fejlődik "éntudata", erősödik "szociális énje".
- A közös mozgás öröme elősegíti a társas kapcsolatok kialakulását. A társakhoz való alkalmazkodás mozgás közben fejleszti önuralmát, toleranciáját, együttműködő képességét, akaratát. Kialakít egy egészséges versenyszellemet.

A mozgásfejlesztés alapvető céljai:

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése, bő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- A testi képességek - fizikai erőnlét - fejlesztése.

A mozgásfejlesztés megvalósulása:

- a gyermek kötetlen, motivált, szabad mozgástevékenységének biztosításával,
- a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel pl, Mozgáskotta módszer heti gyakorlatának bevezetése
- a fejlesztőpedagógiában használatos mozgásterápiával, AYRES terápiás mozgásfejlesztő eszközök használatával
- finommotorika fejlesztésével barkácsolás, különleges vizuális technikák alkalmazása során

A **fentieknek megfelelően** a 4-5 éveseknél a testsémafejlesztésből az oldaliság érzékeltetése kap kiemelt szerepet. A mozgásfejlesztésben előtérbe kerülnek az

egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok és a tér mozgásos megismerése.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alaklátás, és a formaállandóság fejlesztése is.

A megvalósulás szervezeti formái:

- gyermeki szabad mozgástevékenységek kapcsán
- kötelező mozgásos tevékenység heti egy alkalommal
- mindennapos mozgás

A mozgásos foglalkozások az általunk szervezett kötelező tevékenységek. A kötelezőség természetesen nem jelenthet kényszert a gyermekek számára. A testnevelés döntő feladata a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, a helyes testtartás kialakítása, a nagy mozgásigény sok játékkal történő kielégítése, és a mozgásműveltség fejlesztése. A sajátos feladatok részfeladatokra történő bontással oldhatók meg.

1. A testi fejlődés biztosítása (szervek, szervrendszerek funkcionális tulajdonságainak javítása, vázizomzat sokoldalú, arányos fejlesztése).
2. Motoros képességek fejlesztése (erő, állóképesség, gyorsaság)
3. Koordináció (téri tájékozódás, egyensúlyérzék, ritmuskészség, mozgékonyság, hajlékonyság)
4. Mozgásműveltség kialakítása, jártasság készség szintjén: a mozgásos cselekvések végrehajtási módjának elsajátítása, a cselekvések szép

   kivitelezése és az ezekkel összefüggő ismeretek tudatosítása.
5. A játék: versenyigény felkeltése, kielégítése, minél több szórakoztató, élményekben gazdag testnevelési játékok szervezése.

A mindennapos mozgás feladata:

- A szervezet felfrissítése, megmozgatás
- Mozgásszint testi képesség fejlesztése
- Felszabadult játék.

Középpontban a mozgásos játékok, dráma játékok állnak. Anyaga lehet a már ismert gimnasztikai gyakorlat, mozgásos játék, a kettő kombinációja, valamint zenés gimnasztika. A mindennapi mozgás idejét, helyét a csoportban dolgozó pedagógusok választhatják meg a projektek tartalmához igazodva, melynek során a nyugodt, derűs légkörű játékban gazdag kellő intenzitású testmozgás nem csak kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is.

Mozgásos tevékenységek a szabadban:

A tevékenységek többségét időjárástól függően a szabadban valósítjuk meg. Ezeken túl a szabadidő kitöltését is úgy tervezzük meg, hogy minél több alkalmat adjunk a gyermekeknek mozgásigényük kielégítésére. Ehhez a szabadban rendelkezésükre állnak a különböző sporteszközök. Kerékpárok, rollerek, futóbiciklik, bobocar, trambulinok, ovis foci pálya, és az iskolai foci pálya.

A mozgásfejlesztés alapvető céljai

- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- A mozgásszint fejlesztése, a mozgástapasztalatok bővítése, bő gyakorlási lehetőség biztosításával.
- A testi képességek - fizikai erőnlét - fejlesztése.

A mozgásfejlesztés tartalma

- a gyermek kötetlen, motivált, szabad mozgástevékenységének biztosításával,
- a konkrét fejlesztést szolgáló testneveléssel, testedzéssel és
- ügyességfejlesztő sportprogramok körültekintő fejlesztésével.

Az óvodai mozgásos tevékenység mozgás anyaga:

A mozgásanyag kiválasztásánál, nagy gondot fordítunk, a gyermekek életkori sajátosságára, fejlettségi szintjére, megfelelő számú gyakorlási, és ismétlési alkalomra, a fokozatosság betartására, és a megfelelő hely kialakítására.

Az óvodapedagógus által szervezett tevékenységek természetesen nem jelenthet kényszert a gyermek számára. Szervezett mozgásos tevékenység heti két alkalommal van minden korcsoportban.

Fő feladat:

A motoros képességek fejlesztése **NEM GYAKORLATOT KELL TANÍTANI, HANEM KÉPESSÉGEKET KELL FEJLESZTENI** a gyermekek által kedvelt ismert játékokkal, gyakorlatokkal, az így szerzett képességek birtokában. Ezáltal örömmel magabiztosan vállalkoznak a bonyolultabb feladatok végzésére.

A kisebb 3-4 éves korosztály mozgásfejlesztésében előtérbe kerülnek az egyensúlygyakorlatok, koordinációt fejlesztő gyakorlatok, a tér mozgásos megismerése, a testsémafejlesztésből pedig az oldaliság, saját testvonalainak, testhatárainak érzékeltetése kap kiemelt szerepet.

Az 5-6-7 éveseknél már kiemelt hangsúlyt kap a finommozgás, az észlelés, a mozgás közbeni alaklátás és formaállandóság fejlesztése is.

A gyermekek folyamatos mozgásigényének kielégítésére képességeik fejlesztésére a természetes gyakorlatok mellett a bonyolultabb nagyobb erőkifejtést figyelmet igénylő gyakorlatok beiktatása is fontos. Az óvodapedagógus a testgyakorlatok végrehajtásának fokozatait, fajtáit a gyermekek képességeihez igazítva állítsa össze.

Figyelembe kell venni a szakemberek vizsgálati eredményeit, és a csoportokban végzett mérések eredményit is. A gyakorlatok bonyolultabbá tétele, nehezítése kézi-szerekkel, tornaszerekkel történik. A testnevelési játékok tervezésénél utánzó, fogó, futó, versenyjátékok dominálnak. Játékban gazdag kötetlen de fegyelmezett foglalkozási modellre van szükség.

Ilyen foglalkozási modellek:

1. Sorakozás – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
2. Sorakozás – játék – gimnasztika – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
3. Sorakozás – játék – főgyakorlat – játék – levezetés – értékelés – köszöntés
4. Sorakozás – játék – gimnasztika – főgyakorlat – játék – levezetés – értékelés – köszöntés

Az egész év folyamán, a foglalkozásokon fontos a testnevelési játékok alkalmazása, és lehetőségeinek kihasználása. A játékok során megtanulnak saját és egymás testi épségére vigyázni, mások sikereinek örülni. **Ügyesednek, nő az önbizalmuk, bátorságuk, hozzászoknak a szabályok betartásához és az önuralomhoz.**

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Az óvodapedagógus iránymutatásával, az életkori sajátosságoknak megfelelően segítse a rászoruló gyermekek mozgásfejlesztését. Biztassa a gyermekeket a helyes mozgásforma gyakorlására.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- az óvodából kikerülő gyerekek szeressenek mozogni, tevékenykedni
- további fejlődésükben jelentős szerepet töltsön be a mozgás
- váljon a mozgás természetes igényükké, épüljön be mozgásrendszerükbe
- az óvodáskor végére szerezzenek jártasságot néhány sportágban
- legyenek képesek együttműködésre, együtt játszásra
- alakuljon az együtt dolgozás képessége, a társakért és a csoportért vállalt felelősség érzetük.
- tanúsítsanak megértést, toleranciát egymás iránt

Munkajellegű tevékenységek

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munkatevékenység lehetőségeinek kiaknázását.

A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék a munka tevékenységétől, azonban a kétféle tevékenység indítékában különbség figyelhető meg. A munka célra irányuló, a játék ugyanakkor spontán tevékenység.

Cél:

A munkajellegű tevékenység legyen a személyiség fejlesztés fontos eszköze, legyen célra irányuló, amely külső irányítással történik.

A gyermekektől ez a tevékenység belső fegyelmet, kötelezettségvállalást követel meg.

Feladat:

- Az óvodapedagógus tanítsa meg a gyermekeket a feladatok elvégzésére
- Ismertesse meg velük az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, sorrendjét, az ellenőrzés módját
- Alakítsa a munkakészséget és szokásokat
- Mindenfajta munkában, és korcsoportban teremtse meg az önálló munkavégzés lehetőségét.
- Biztosítsa a munka elvégzéséhez a megfelelő eszközöket.

A munkatevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem a megszervezésének módja fejti ki nevelő, fejlesztő hatását.

Törekednünk kell arra, hogy minden olyan munkát elvégezhessenek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségüket nem, veszélyezteti, hiszen ebben a tevékenységben megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket szereznek társadalmi és természeti környezetükről.

Fontosnak tartjuk, hogy a munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható legyen, és sohasem kényszerű feladat. Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges, hiszen az óvodában végzett munka, elsősorban a közösségért végzett tevékenység.

Nagyon fontosnak érezzük a munkavégzés rendszeres, folyamatos jelenlétét az óvoda mindennapjaiban. A munkamegosztás során a gyerekek megtanulnak önállóan dönteni, feladataikat egymás között megosztani.

A munkajellegű tevékenységek főbb területei:

- önkiszolgálás
- óvodai közösségért végzett munkajellegű tevékenység

A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pontosság, kitartás, önállóság, felelősség, kötelességtudat, céltudatosság) alakításához elengedhetetlen az óvodában dolgozók példamutatása, mintája, segítőkészsége.

Óvodáskor elején a gyermekek többsége eléggé önállótlan, ezért arra törekszünk, hogy már a beszoktatási időszakban aktívan vegyenek részt a szükségleteik kielégítésével kapcsolatos munkafolyamatokban – öltözködés, testápolási teendők, étkezéssel kapcsolatos munkálatok. A gondozási teendőket a felnőttek segítségével állandó kontroll, értékelés és buzdítás kíséretében végzik egyre eredményesebben, mely így a gyermek számára örömforrássá válik.

*A **beszokott***, érzelmileg stabilizálódott gyermeknél már jelentkezik az igény önmaga ellátására, kiszolgálására. Heterogén csoportjainkban a nagyobbak példája is vonzóvá teszi a kisebbek számára az önkiszolgáló és a közösségért végzett munkát.

Négy éves kor táján már tudatossá válik az önkéntes munkavállalás, megbízatás elfogadása,- esetleg elutasítása –egymásért. 5 éves kor felé haladva már lehetőség adódik az önkiszolgáló munka minőségi és esztétikai fejlesztésére.

6-7 éves korban büszkén tapasztalják magukon, hogy már nem csak magukért, közvetlen asztaltársukért, barátjukért képesek feladatot ellátni, hanem munkájuk eredményét az egész csoport, a felnőttek, sőt az egész óvodai közösség élvezi, hasznosítja. Óvodáskor végére így jutnak el a munka jellegű tevékenységben egy magasabb szintre, melynek alapja a munka szeretete és felelősségérzet mások iránt.

Az óvodai közösségért végzett munkajellegű tevékenységek:

- a játékban megjelenő, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő az óvodai életet végigkísérő önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti;(játékrakás,felelősi munkák, öltözö, mosdó, csoportszoba rendjének visszaállítása)
- munkák, a gyermekek önként vállalt, alkalmi tevékenységei (tízórai, saláta-készítés, sütés ...);
- a csoporthagyományok ápolásához kapcsolódó munkák (ünnepi készülődések: takarítás, díszítés, a terem átrendezése, meglepetések-ajándékok készítése ..);
- az élő környezet rendszeres ápolása (növények, állatok gondozása);
- a játékfajtákkal egybeeső munkák (önként vállalt barkácsolás, a játékeszközök javítása

Munkajellegű tevékenységek kapcsolata a mozgással:

- finommotorika fejlesztése
- szem-kéz koordinációja
- nagymozgások fejlesztése
- térbeli viszonyok
- egyensúlyérzék fejlesztése
- szem – láb – kéz koordináció fejlesztése

A pedagógiai munkát segítő feladata:

Példamutatásával, segítőkészségével, mintájával járuljon hozzá a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (pontosság, kitartás, önállóság, felelősség, kötelességtudat, céltudatosság) alakításához. A munkajellegű tevékenységek fajtáit és fázisait ismerje. A gyermekeket életkori sajátosságaiknak megfelelően vonja be.

Ösztönözze a gyermekeket a pontos, precíz munkavégzésre. Irányítsa önállóan a naposok munkáját.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE:

- legyenek meg az adottságaik az iskolai munkavégzéshez
- önállóan kedvvel kapcsolódjanak be az önkiszolgáló munkába
- legyenek képesek a társaik érdekében végrehajtott munkavégzésre
- képességeik és vágyaik alapján végezzék a rájuk bízott feladatokat.

7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás színterei szervezeti formái:

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részében utánzásos, spontán, és szervezett tevékenyég, amely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése.

Cél: a 3-7 éves korú gyermekek kognitív, érzelmi és szociális érési folyamatának segítése, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek kialakítása, életkornak megfelelő korrekció és prevenció. A gyermekek óvodás kor végére belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódnak.

Feladat:

- a gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve által az értelmi képességek fejlesztése,

- problémamegoldó, kreatív gondolkodás megalapozása,
- a kíváncsiságot felkeltő, sokoldalú cselekedtetés során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása által az egyszerű gondolkodási műveletek fejlesztése,
- beszélgetésekkel a gyermekek kommunikációs képességeinek, a beszélőkedv aktivizálása,
- az érzékelés, észlelés mozgás összekapcsolása,
- a gyermekek eljuttatása az önkéntes tanulástól a szándékos tanulás vágyához,
- iskolai tanuláshoz szükséges akarati tulajdonságok alapjainak lerakása,
- a testi fogyatékosságból adódó hátrányok csökkentése.

A tanulást személyiségfejlesztésként kezeljük. Azt valljuk, hogy a gyermekeket nem alakítani akarjuk, hanem a szükséges feltételek megteremtésével, és az egész napos tudatos nevelői magatartással alakulni engedjük.

Arra törekszünk, hogy a gyermek találja meg az érdekes, ösztönző körülmények között a számára legmegfelelőbb tevékenységet, tanulási helyzeteket. A játékosság biztosítása mellett, kötött, vagy kötetlen formában játékos feladatokkal igyekszünk fokozni érdeklődésüket, segítve gondolkodásuk fejlődését.

A nevelőtestület egyetért abban, hogy a gyermeket érheti kudarc a tanulási folyamatban.

Fontos azonban figyelnünk arra, hogy a szervezett tanulási folyamatokban lehetőség szerint ne érje kudarc a gyermekeket! Ezért is tartjuk szerencsésnek a jól bevált párhuzamosan több helyszínen működő mikro csoportos szervezeti formát, amelyben az egyéni fejlettségüknek megfelelően segíthetünk, persze csak annyit, amennyit szükséges. Ez a forma alkalmas arra is, hogy a gyermekeket kérdezésre, a szükséges segítség kérésére szoktassuk.

Egységesen gondolkozunk ily módon abban is, hogy a gyermekek próbálják önállóan megoldani a problémáikat és kérjenek segítséget, ha szükséges.

A gyermeki személyiség fejlődésének elősegítése tehát az egész nap folyamán történik, *ehhez persze elengedhetetlen a szakképzett dajka nénik segítő együttműködése*

Az óvodai tanulás szélesen értelmezett, az egész nevelés folyamatát átható tevékenység.

Kiindulási pontjaink:

Maga a gyermek. Cselekedeteit érzelmei vezérlik, de képes együttműködésre, alkotásra, belső fegyelem megtartására, ha érdeklődésére, egyéni képességeire alapozunk, ha tiszteljük őt.

Az igazi nevelőerő az *óvónő személyisége*, aki szeretetteljes, türelmes magatartásával képes a „másság" elfogadására. Ösztönző, segítő, együttműködő, bizalmat keltő, céltudatos programja a gyermekek képességeit-önmagához képest- a legmagasabb szintre juttatja.

Jó humorérzékkel rendelkezik, képes az önkontrollra, önfejlesztésre. Modell a gyermekek számára.

A nyugodt tanulás feltételeinek fontos tényezője: *az óvoda.* A jól átgondolt szokásrendszer, a célszerű berendezett, megfelelően tagolt-2-3 gyermek szocializációjára alkalmas játszósarkokkal kialakított- csoportszoba, a változatos és folyamatos tevékenységek biztosítása.

Alapelveink közé soroljuk: a gyermekek *személyiségének ismeretét,* az egészséges alapokra épülő differenciálást, az egyéni képességekhez kötődő fejlesztést, komplex módszerek alkalmazását, integrációt a területek között, a játék és a tanulás állandó kölcsönhatását.

Törekszünk arra, hogy az adott gyermekeket és gyermekcsoportokat fejlettségüknek megfelelően fejlődhessenek tovább. Feladatunknak tekintjük, hogy bátran forduljanak hozzánk, játékukban egyenrangú partnerként, veszünk részt.

Az óvodában a tanulás folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A tanulás, az életet végigkísérő folyamat, alapfolyamat, amely az óvodáskorban, az alaptevékenységben: a játékban a leghatékonyabb. A tanulás az életkori jellemzőktől befolyásolva, a játékban integrált tanulás mellett az óvodapedagógus által felajánlott, tudatosan tervezett és szervezett kötelező (mozgás-torna) és „kezdeményezett kötetlen folyamatban" is megvalósulhat. A felajánlott tevékenységek rendszeres, módszeres műveltségtartalmat közvetítő szerepet töltenek be, közvetlen megfigyelést, tapasztalást biztosítanak tevékenységekbe ágyazva.

7.9. Tehetségígéretek gondozása komplex tehetség műhelyekben

A tehetséggondozást komplex fejlesztő programokkal lehet megvalósítani. Az egyes tehetség műhelyekben helyben a *gyermek átlag feletti adottságát, képességét*

kihívásra késztetjük, olyan kooperatív játékokkal, amelyek mindegyike

célirányosan *fejleszti a gyermek kreatív adottságait, képességeit.* Ezeket a programokat komplexé teszi az is, hogy mindezt olyan motivált légkörben kell levezetni, ami a *gyermek motivációs adottságait, képességeit fokozni tudja a speciális terület irányába.* A gyerekek általában párokban munkálkodnak úgy, hogy az azonos képességű gyerekek egy párt alkotnak. Ezek biztosítanák a gyermekek erős oldalának fejlesztését. Viszont a műhelymunkában a gyermekek gyenge oldalaira, hiányosságaira is koncentrálni kell, Ettől komplex a műhelymunkák programja.

Öt tipusú tehetségműhelyben történik a gyerekek tehetséggondozása képességfajták szerint.

Tehetségterületek-képességterületek	**Műhelyek a speciális tehetségígéretek gondozásához**

1. Nyelvi tehetségterület:	Idegen nyelvi műhelyek (angol, német nyelvű)
2. Térbeli–vizuális tehetségterület	Képalkotással, plasztikai munkával, kézimunkákkal foglalkozó, műhelyek (szobrászat stb.)
3. Testi-kinesztetikus tehetségterület	Mozgásos tevékenységműhelyek, népi játékok, táncházas programok, modern tánc, mozgáskotta
4. Logikai–matematikai tehetségterület	Logikus gondolkodást elősegítő műhely-, sakkjátszótér

Az 5. életévüket betöltött gyerekek kerülnének beválogatásra az egyes műhelyekbe. 15 főnél több gyermek nincs egyetlen egy mühelyben sem, hogy hatékony legyen a fejlesztés a sokféle differenciált lehetőségekkel.

Az gyermekeknek a leggazdagabb folyamatos fejlesztést a játéktevékenység biztosítja, ha ahhoz a hely, idő, élmény, kiegészítő, kreatív játékeszközök biztosítva vannak. Ezért a játéktevékenységet, mint a tehetséggondozás általános területét ki kell emelnünk.

Az általános tehetséggondozás kiterjed a teljes óvodáskorra, és minden gyermekre, hisz, mindenkiben megkeressük a legjobb adottságokat, és nem a hátrányaikra fókuszálva fejlesztjük őket, hanem **a speciálisan** erős értékeik szerint.

Tehetség ígéretek beválogatása a műhelyekbe:

TEHETSÉGÍGÉRETEK FELFEDEZÉSE, AZONOSÍTÁSA Idő tartama: 3–5 éves korig a tevékenységekben A megfigyelést végzik: a csoportokban dolgozó óvodapedagógusok
TEHETSÉGÍGÉRETEK BEVÁLOGATÁSA A megfigyelést végzik: a gondozó műhelyek vezetői
SPECIÁLIS MŰHELYEK HATÁSVIZSGÁLATA A megfigyelést végzik: a tehetséggondozó óvodapedagógusok

A 3-4 éves korban az egész nevelési éves megfigyelések már hozhatnak eredményeket a gyermekek kivételes adottságainak feltérképezésében. 4-5 éves kortól kezdve, az egyértelműen azonosított tehetségígéreteknél, az óvodapedagógusok elindíthatják az egyéni fejlesztéseket is integráltan, a saját csoportjukban.

Az óvodai gondozóműhelyekbe a gyerekek beválogatása 5 éves kortól kezdődik. Minden tehetségműhely évi harminc órás tehetségfejlesztős tevékenységeket szervez maximum 15 gyerek részvételével. Páros, mikrocsoportos egyéni gyakorlatokban történnek a tevékenységek. Hatásvizsgálat szükséges a 30 órás tevékenységek leteltével.

A tudatosan tervezett és szervezett tanulási folyamat szervezeti formái:

- Egyéni
- Páros
- Mikro csoportos
- Kooperatív tanulás technikák
- Fél csoportnak szóló korosztályi bontásban-tornatermi mozgás tevékenység
- Egész csoportnak szóló

A tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása:

Arra törekszünk, hogy az óvodában megszerzett tanulási tapasztalatok pozitívan befolyásolják a későbbi iskolai tanuláshoz való viszonyukat is.

Nem mindegy hogy milyen érdeklődés fejlődik ki a gyermekekben a tanulással kapcsolatban, képes lesz-e saját motiváltságából kiinduló erőfeszítésre a tanulás érdekében. Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában.

A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy örömmel és önként vegyen részt ebben a folyamatban.

Természetesen minden gyermek esetében képességeiknek megfelelő feladatokról van szó. Nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni bánásmódra, és a differenciált fejlesztésre. Egy adott téma feldolgozásakor az egyéni képességeket figyelembe véve próbálunk differenciált feladatokat adni, többféle lehetőségeket felkínálni egy adott képességtípus gyakoroltatásában, fejlesztésében.

A sikerélmények erősítik a gyermekek önbizalmát, és bátorságot adnak az újabb nehezebb feladatok megoldásához.

Kötelező tevékenységek:

A csoport valamennyi tagja egyszerre, illetve csoportbontásban vesz részt a foglalkozáson, kötelező jelleggel, de ez a kötelezőség nem jelenthet kényszert a gyerek számára.

- szervezett mozgás a tornaszobában, ovi-foci pályán (heti 2 alkalommal)
- mindennapos mozgástevékenység (azokon a napokon, amikor nincs más mozgásos tevékenység)
- munka jellegű tevékenységek (pl. saját személyükkel kapcsolatos feladatok stb.)

Szabadon választható tevékenységek, és kötetlen tanulási folyamat *(*a hét minden napján)

A kötetlen folyamatban óvónői kezdeményezéssel motiválunk, a kezdeményezés módját mindenki szabadon választhatja meg. A kötetlenség a gyermekek önkéntes részvételében, és a tanulási folyamat időpontjának megválasztásában nyilvánulhat meg.

- játék
- munkajellegű tevékenységek
- rajzolás, mintázás, kézimunka
- verselés, mesélés
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- külső világ tevékeny megismerése

Az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységek rendszere

- *Kötelező formában szervezett* mozgásfejlesztés.
- *Szabadon választható tevékenységek, kötetlen tevékenységközpontú tanulási folyamat*: A szabad játék keretein belül, annak zavarását elkerülve, spontán helyzetekből, gyermeki kezdeményezésekből, vagy felajánlással, indirekt módon történik a tevékenységek célirányos továbbfejlesztése.

A felajánlott tevékenységek jellemzői:

A gyermekek szempontjából:

- a választás, a döntés lehetőségét biztosítva feladattartásra nevel;
- a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú(5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezése
- a tevékenységbe ágyazott műveltségtartalom integráltan kerül több szempontú megközelítésre;
- a gyermekek a cselekvés, a tapasztalás szintjén ismerkednek meg a problémákkal, és a személyes kontaktus, beszélgetések során tapasztalataikat elemi, fogalmi szinten is kifejezhetik;
- a gyermekek a felnőtt, a kortársak mintájának utánzásával, valamint felfedezéssel, kísérletezéssel, próbálkozásokkal, a szándékos figyelem és bevésés aktivizálásával játékosan tanulnak.

Az óvodapedagógus szempontjából:

- a tervszerű, átgondolt, de a gyermekek által formálódó, változó, kreativitásukkal, önállóságukkal gazdagodó tevékenységekben érvényesül a nevelés kultúraközvetítő szerepe;

- a kezdeményezett, felajánlott lehetőségek fejlesztő hatása komplexitásra törekvő
- az óvodapedagógus személyes mintaadó szerepe kiegészíti a gyermekek önálló tevékenységeit, közreműködése minden helyzetben a gyermekek fejlettségétől és igényeitől függ;
- a felajánlott tevékenységek differenciálása

8. Az óvoda hagyományos ünnepei és egyéb rendezvényei

Az intézmény hagyományainak kialakítása, áplása, ezek fejlesztése, bővítése, valamint az intézmény jó hírnevének megőrzése az alkalmazotti és gyermekközösség minden tagjának kötelessége. Egyházi, és óvodai ünnepeknek évszázados hagyományai vannak. A hagyományok azok az alkalmak, visszatérő események, szokások, amelyeknek segítségével nemzedékről, nemzedékre megőrizhetjük tudásunkat, tapasztalatainkat. Az egyházi és nemzeti ünnepek és megemlékezések rendezése és megtartása a gyermekek vallási, nemzeti identitástudatát alapozza, fejleszti, hazaszeretetünket mélyíti. Az óvoda egyéb helyi hagyományai közé tartozó rendezvények a közösség formálását, a közös cselekvés örömét szolgálják. A gyermekeket a felnőttek és az egymás iránti tiszteletre nevelik.

Keresztény szellemű óvodai nevelésünk „gerincét" az egyházi ünnepek adják. Az ünnepek legfőbb célkitűzése – az Isten és emberszeretet elmélyítése. Feladatunk az ünnep tartalmának megismertetése a gyermekek életkori sajátosságit figyelembevéve.

Óvodánkban hagyománnyá kívánjuk tenni, a közös szentmisén való részvételt – óvodásainkkal és szüleikkel részt veszünk az évnyitó Veni Sancte és az évzáró Te Deum-os szentmisén.

Családias, szeretetteljes légkörben zajló ünnepeink egy része össz óvodai szintű, más része a csoportokban kerülnek megünneplésre.

- Óvodai ünnepeink: Szeptember- Az óvodánk születésnapja, (szeptember 14) Terményáldás, Mikulás, Karácsony, Húsvét, Március 15-e, Gyermekheti programok- Iskolába készülők búcsúztatása(Kiröptető)
- Csoportok ünnepei: Apák napja,Anyák napja, Születésnapok, Húsvét, Házszentelés, Gyertyaszentelés, Hamvaszkodás

Egyházi ünnepeinken a világ felfedezésében a kisgyermek, a szülők és közvetlen

környezetének megismerése után ismerje meg a Mennyei Atyát is. Kezdeti fokon hozzuk kapcsolatba a kisgyermeket Istennel, az Isten és emberszeretettel. Megszerettetjük velük a vallásos szokásokat, élményeket nyújtunk. Kapcsolatba hozzuk őket a vallási ünnepek tartalmával, lehetővé tesszük azok átélését.

Szeptember- Szent Mihály hava :

- Veni Sancte

- Kisboldogasszony ünnepe (szept.8.)

- Szent Mihály (szept.29)

November- Szent András hava :

- Mindenszentek, Halottak napja (nov.1-2.)

- Szent Imre herceg (nov.5)

- Szent Márton katona, püspök (nov.11.)

- Árpádházi Szent Erzsébet (nov.19.)

- Adventi előkészület

December – Karácsony hava:

- Szent Miklós püspök , Mikulásvárás (dec. 6.)

- Adventi időszak, Karácsonyi készülődés

- Jézus születésének megünneplése

Január – Boldogasszony hava:

- Vízkereszt, Házszentelés (jan.6.)

Február – Böjtelő hava:

- Gyertyaszentelő Boldogasszony, Gyertyaszentelés (febr.2.)

- Szent Balázs püspök, Balázs áldás (febr. 3.)

- Farsang

Március – Böjtmás hava:

- Hamvazószerda, Nagyböjti időszak, Húsvéti előkészület

- Szent József napján Apák napja

- Gyümölcsoltó Boldogasszony (márc. 25.)

- Húsvét vigíliája, Jézus szenvedése (március vagy április)

Május – Pünkösd hava:

- Pünkösd

Június – Szent Jakab hava: Te Deum

Nyáron:- **Nagyboldogasszony ünnepe** és az államalapító Szent István ünnepe

Nemzeti ünnepeink megünneplésekor célunk a hazaszeretet csírájának ápolása, a szülőföld szeretetére nevelés, népünk, nemzetünk jeles eseményeiről való megemlékezés, hagyományőrzés, ismeretnyújtás.

Gyermekekkel március 15.-ére emlékezünk óvodai ünnepség keretében huszárjárással.

9. ÓVODÁNK DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERE

Az óvoda kiegyensúlyozott és kiszámítható működési rendjének biztosításához egyrészt **a működést szabályozó jogi** (törvényekre, kormány/miniszteri rendeletekre, fenntartói szabályozókra, intézkedésekre épülő belső szabályozó), másrészt a **tartalmi munkához keretet adó pedagógiai** (pedagógiai program, vezetői koncepció, éves pedagógiai munkaterv, nevelési/fejlesztési terv, a gyermeki fejlődés nyomon követése) **dokumentumokkal** rendelkezünk, amelyek az intézmény minőségügyi dokumentum rendszerének elemei is egyben.

Óvodánk alapdokumentumai

- Többcélú intézmény alapító okirata
- Házirend
- Szervezeti és Működési Szabályzat többcélú intézményként közös az iskolai intézményegységgel
- Pedagógiai Program külön fejezet a többcélú intézmény PP.-ban.
- Éves munkaterv a többcélú intézménnyel közös.
- Félévi, éves beszámolók
- Intézményi Önértékelési Program
- Gyakornoki Program
- Továbbképzési program, éves beiskolázási terv a többcélú intézménnyel közös

Az intézmény dokumentumainak felülvizsgálati határidejét a főigazgató tartja nyilván és kezdeményezi. A felülvizsgálatot, az aktuális módosítás menetét a vezető és helyettesei, a vonatkozó törvényi szabályozások tükrében áttanulmányozza.

A szülői szervezet választott képviselőinek véleményét kikérve a nevelőtestület a javaslatot figyelembe veszi és dönt.

Pedagógiai dokumentáció

- Pedagógiai Program
- Éves munkaterv
- Pedagógiai csoportnapló
- A gyermeki fejlődés nyomon követését szolgáló dokumentumok Módszertani eszköztár (Cseperedő)

Éves munkaterv

A munkaterv szerves részét képezi az intézmény stratégiájának. Megtalálhatóak benne az adott év feladatai és azok ütemezése. A munkaterv javaslatát az óvodavezető készíti el az évnyitó

nevelési értekezletig, ahol a nevelőtestület megvitatja és dönt a jóváhagyásáról.

Tanügyi dokumentáció

- Óvodai törzskönyv- Az óvodavezető tartja nyílván, az óvodatitkárral közösen.

OviKréta-digitális napló

Az OviKréta rendszer 2024. szeptember 01-jétől került bevezetésre óvodai intézményegységünkbe. A felület tartalmazza a kötelező tanügyi dokumentációt:

- az előjegyzési és felvételi naplót
- a felvételi és mulasztási naplót
- a csoportnaplót
- a gyermek fejlődésének nyomon követését

A rendszer vezetése naprakész információkat szolgáltat. A csoportnapló bejegyzéseiben csatolt mellékletként kerülnek feltöltésre a projekt tervek. Az oviKréta vezetése rendszeres és folyamatos, az egy csoportban dolgozó mindkét óvodapedagógus közös feladata.

TÉR

A pedagógusok teljesítményértékelési rendszerének (TÉR) alkalmazását a 2026. évi XXVI. törvény 163/A. §-a felfüggesztette; ezen időszakban a korábbi, 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet alapján kötelező éves TÉR-értékelés nem alkalmazandó. Az intézmény a felfüggesztés feloldását követően a mindenkor hatályos jogszabály szerinti eljárásrendet alkalmazza.

A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentáció, fejlődési napló-(Cseperedő)

A mérőlapok, és a mérés eredménye az Ovikréta dokumentumtár részébe kerül feltöltésre. Mérés, értékelés: a *fejlődés folyamatos nyomon követése* A köznevelési törvény egyértelműen rögzíti, hogy az óvodákat - ezzel együtt az óvodásokat is - értékelni és mérni kell

A folyamatosság nem csak azt jelenti, hogy többször, hanem azt is, hogy apró részletekben, egyszerre csak egy pici területet célozzunk meg.

Óvodánk programjának alapja a gyermek- megfigyelésének alapján végzett elemző munkára épített- fejlesztő tevékenység.

A megfigyelés az óvodapedagógus egyik legfontosabb eszköze, hiszen az óvodás korú gyermek folyamatosan érik, változik, tehát az érés, mint lélektani folyamat, amely megteremti a tanulás belső feltételeit a szervezetben, a valóságban tényleg működik. Ez a rendszer azonban minden területen folyamatos, és nem mindig alkalmankénti mérést igényel.

Intézményünk új mérési-értékelési rendszert dolgoz ki, mely a gyermekek egyéni fejlődési ütemét követi nyomon. E mérési módszer alkalmazásával megismerjük a gyermekek képességeinek, részképességeinek gyengeségét, erősségét, fejlesztésének irányultságát. Tehát

a mérésünk eszköznek szolgál a fejlesztéshez, a tehetségműhelyekbe való beválogatást segíti elő.

Egy nevelési évben kétszer történik a mérés és regisztráció: októberben és májusban. Az őszi felmérés eredménye tükrében készíthetjük el az egyéni fejlesztési tervet, ezáltal végezzük az egyéni fejlesztést a nevelési év folyamán. Majd az ismételt tavaszi felmérés eredményének regisztrálása mutatja meg a gyermek önmagához viszonyított előremozdulását, vagy éppen stagnálását. Ez az eredmény a következő nevelési évben kiindulópontként szolgál a továbbfejlesztés viszonylatában, amely folyamat követi a PDCA-SDCA ciklus logikáját.

Négy korosztályra van lebontva a mérési és egyéni fejlődés regisztrálásához szükséges fejlettségmérő lap. Mindig az aktuális korcsoportnak megfelelő mérőlapokat használjuk adott nevelési évben, az előző évben mért eredményekhez folytatólagosan kapcsolva, így a három-négy év elteltével egzakt módon tudjuk nyomon követni a gyermek személyiségének önmagához viszonyított fejlődését.

A mérési eljárás fázisai:

- A gyermek óvodáskor előtti élettörténete
- A beilleszkedési, bemeneti szakasz mérése
- Fejlődésmérő lapok
- Fizikális adatok, biológiai szükségletek
- Mérési, értékelési módok a kiscsoportban
- Mérési, értékelési módok középső csoportban
- Mérési értékelési módok nagycsoportban

Iskolaérettségi képességek mérése, dokumentálása

Fejlesztőpedagógus által összeállított részképességekre kiterjedő mérés az 5. életévet betöltött gyerekeknél. A mérés a következő területekre terjed ki:

- Általános tájékozottság

- Emberalak ábrázolás(részletesség,motoros kordináció)

- Formamásolás(szerialitás,iránytartés,reprodukálás)

- Vizuális diszkrimináció

- Vizuo-motoros koordináció

- Vizuális differenciálás(azonosság,különbség feismerése)

- Analízis-szintézis

- Vizális szeriális emlékezet

- Akusztikus differenciálás

- Szabályfelismerés,mintakövetés

- Téri orientáció térben

- Téri orientáció síkban

– Eseményképsor (klausalis gondolkodás)

- Számfogalom, mennyiségfogalom

- Grafomotorika

- Beszédértés (mese)

- DIFER számlálás

- Írás-mozgás koordináció

- Analógiás gondolkodás

- Tapasztalati összefüggés

A mért eredmények ismeretében a fejlesztőpedagógus javaslatot tesz a részképesség hiányt mutató gyerekek iskolaérettségi vizsgálatára a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága felé. Így minden év őszén szülői egyetértéssel az óvoda beutalja a gyerekeket, és az iskolaérettség megállapításáról a szakszolgálat dönt. A szülő kezdeményezésére szakértői vizsgálat kérése nélkül is maradhat még egy nevelési évet az augusztus 31.-ig 6. életévét betöltött gyermek, ha azt az OH illetékes bizottsága a szülő által feltöltött alátámasztó dokumentumokból úgy ítéli meg. A szülői kérelmet, és a kérést alátámasztó dokumentumokat minden naptári év január 31.-ig a szülő nyújtja be az Oktatási hivtal elektronius adatlapján, és postai uton is.

Intézményi Önértékelési Program

Az óvoda ötéves ciklust felölelő önértékelési programja tartalmazza az intézményi önértékelés előkészítését, megavalósítását, és az értékelésre vonatkozó eljárásrend általános szabályait. Az óvodai dokumentumok alapján a programba kidolgozásra kerül az intézmény általános értékelésének az adott óvodára érvényes szempontsora, belső elvárás rendje. Ez a program éves önértékelési tervben determinálódik, amely részletesen tartalmazza az adott évben az intézmény értékelés elemeit, az értékelési feladatokat végző pedagógusok nevetés az értékelésben közreműködő partnerek bevonását.

10.Gyermekvédelmi Feladatok (20/2012. EMMI. 6§.2. c,d)

A gyermekvédelem a társadalomi kultúra átadó és fejlesztő tevékenységének része.

Biológiai, anyagi, egészségügyi, művelődésügyi, szociális, pszichés, jogi, igazgatási

feltételek komplex biztosításával segíti a gyermekeket.

Intézmények, amelyeken keresztül szervezi:

- Bölcsőde

- Óvoda
- Iskola
- Gyermekjóléti Szolgálat vagy szolgáltatás
- Családsegítő Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálatok
- Egészségügy (védőnői hálózat)
- Non profit szervezetek (alapítványok, egyesületek).

Halmozottan Hátrányos helyzetű gyerek:

Hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek az a gyermek tekinthető, akinek e jogállását a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott feltételek alapján az arra jogosult hatóság megállapította. Az intézmény a megállapított jogállásra vonatkozó adatokat a jogszabályoknak megfelelően kezeli, és a gyermek számára a szükséges pedagógiai, szociális és gyermekvédelmi támogatást biztosítja. Az intézmény a jogállás megállapítására nem jogosult.

Az ilyen gyermekek részére az egyéni fejlődési ütemükhöz igazított megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelést biztosítunk. Az óvodai nevelés során tudatos pedagógiai támogatással jelentősen csökkentjük az óvoda-iskola átmenetből adódó iskolai kudarcokat. A hátrányos helyzetből származó lemaradásokat sikeresen ellensúlyozzuk a szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel, módszerekkel, a szülőket partnerré tesszük. A családdal szorosan együttműködve, a szülőkkel egymást kölcsönösen tisztelve valósítjuk meg, melyben nekünk, óvodapedagógusoknak helyzetünknél és képzettségünknél fogva kiemelt szerepünk és felelősségünk van.

Tilos a hátrányos megkülönböztetés, a zaklatás, a megalázás, a megfélemlítés.

A gyermek érdeke és jogai:

- Minden segítséget megkapjon képessége, tehetsége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez.
- Mint fejlődő személyiséget különös védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége, s ebben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

A szülők jogai és kötelességei:

- Gondoskodnia kell a gyermeke testi, értelmi, erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételekről.
- Biztosítania kell az óvodáztatás, illetve a tankötelezettség teljesítését.
- Figyelemmel kell kísérnie gyermeke fejlődését, tanulmányi előmenetelét, meg kell adnia ehhez minden segítséget.

- Kötelessége elősegíteni gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az óvoda rendjének a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.
- Meg kell tennie a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében.
- Tiszteletben kell tartania az óvoda vezetői, pedagógusai, alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.
- Rendszeresen kapcsolatot kell tartania gyermeke pedagógusaival.

Gyermekvédelmi feladataink:

- Odafigyelés a gyermekre!
- A gyermek teljesítményében, magatartásában, hangulatában, lelkiállapotában bekövetkezett változások jelzések számunkra.
- Derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtése!
- A mássággal való természetes együttélés, tolerancia!
- Egyéni bánásmód, a gyermeki jogok biztosítása. Az adottságoknak megfelelő bánásmód!
- Interaktív, saját élményű tanulási folyamat megszervezése!
- Rávezetni a gyermeket arra, hogy mire képes.

A gyermekvédelem minden pedagógus feladata

Speciális gyermekvédelmi feladatok:

A speciális feladatok ellátása óvodánkban **a gyermekvédelmi megbízott** feladata.

Feladatai:

Kapcsolattartás:

- A szülőkkel
- Az óvodapedagógusokkal
- Óvodai szociális segítővel
- A segítő intézményekkel

(Gyermekjóléti Szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, non profit szervezetek, védőnő a Polgármesteri Hivatal szociális csoportja, gyámhivatal).

- ***Tájékoztatás és információközvetítés:***
- óvoda vezetővel
- A szülőkkel (A helyzettől függő segítségre tesz javaslatot).
- Saját kolléganőivel
- ***Különböző programok szervezése***
- Az óvoda vezetővel együttműködve:
- *Prevenciós programok*
- *Fejlesztő programok*
- ***A jelzőrendszer működtetése:***

Ennek feltétele:

A **hátrányos helyzet** és a **veszélyeztetettség** felmérése, feltérképezése.

Veszélyeztetettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat **azonnali** értesítése.

Először gondozásba veszik a gyermeket, a szülőnek önkéntes alapon együtt kell működnie az egyéni gondozási terv megvalósításában.

Amennyiben védelembe vételre kerül sor, a szülőnek kötelező együttműködni az egyéni gondozási terv megvalósításában.

- *Az óvoda gyermekvédelmi munkatervének elkészítése.*
- *Az ingyenes étkeztetés miatt is napra készen vezetni a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekekről szóló kimutatást.*
- *Részt venni – ha meghívják - jelzőrendszeri értekezleten, esetkonferencián, ahol a település szakemberei vesznek részt.*
- *Igazolatlan hiányzás miatt jelzés a jegyzőnek.*
- *Környezettanulmány készítése a csoportban dolgozó óvodapedagógussal együtt. Feltétlenül kérni kell a Gyermekjóléti Szolgálat, vagy a Családsegítő Központ segítségét is!*
- *Esetmegbeszélés szervezése és vezetése intézményen belül.*
- *Pályázatírás, forrásteremtési lehetőség felkutatása*
- *Önképzés.*

Gyermekvédelmi felelős végzi a gyermekvédelmi munka koordinálását, valamennyi tagóvodába. A köznevelési és a gyermekvédelmi törvény, valamint a köznevelési törvény alapján végzi munkáját.

A Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladata az óvodákban:

- A veszélyeztetett, a hátrányos, és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek
- felmérése a csoportok óvodapedagógusaival közösen. Az eredmény alapján nyilvántartás készítése, folyamatos, napra kész vezetése.
- Nehéz helyzetbe került gyermekekhez a szakemberek megkeresése, a speciális
- gondozás segítése, jelzés a megfelelő szervezet felé.
- Családlátogatások a gyermek és a család alaposabb megismerése érdekében.
- Kapcsolattartás, együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálattal és szükségszerűen más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal (óvodai szociális segítővel, gyámhatóság, Családsegítő Központ, Védőnői Szolgálat, iskola stb.)
- Esetmegbeszélések a csoportvezető óvónőkkel és a társadalmi szervezetekkel.
- Gyermekbántalmazás vélelme, vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem
- szüntethető, veszélyeztető tényező megléte esetén jelzés a megfelelő szervezet felé.
- Nevelési segítség, tanácsadás a szülők részére.
- Javaslattétel a védő-óvó intézkedések megtételére.

A gyermekvédelmi munkával kapcsolatos dokumentáció:

- Veszélyeztetett, hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekről

nyilvántartás vezetése.

- Családlátogatásokról feljegyzések készítése.

- Nyilatkozatok begyűjtése a HHH. gyermekek szüleitől.

- GYVK-ban részesülő gyermekek nyilvántartása.

- Éves ütemterv készítése az elvégzett feladatokról.

- Nevelési év végén összegző értékelés készítése az elvégzett munkáról.

A családdal, a pedagógusokkal, és a gyermekvédelemben dolgozó társszervekkel

együttműködve igyekszünk csökkenteni a gyermekekre ható ártalmakat. Arra törekszünk, hogy megvédjük őket a testi - lelki - erkölcsi károsodástól, és ellensúlyozni próbáljuk a veszélyeztető hatásokat

11. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK (20/2012. EMMI 6.§ 2. h)

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel az óvodapedagógus egyénileg foglalkozik, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse.

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

Az alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek esetében érvényesek, így a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk, maximálisan figyelembe sérülés specifikusságukat. A sajátos nevelési igény szerinti humánerőforrás megléte, befogadó és támogató légkör, a megfelelő környezet kialakítása és a szükséges tárgyi feltételek, segédeszközök megléte alapfeltétele az inkluzív integrált nevelésnek.

Legfőbb értékeink között megfogalmaztuk a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésének elősegítését, az egyéni bánásmód jelentőségét. Ebből következően is feltétlenül hangsúlyt kell fektetnünk az integrált nevelésre. Az integrált nevelésen közös tevékenységet értünk ép és sérült gyermekek között. Az SNI gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A sérülés fokától függően természetesen orvosi, pszichológiai szakvélemény is szükséges, mely az integrációra való alkalmasságot bizonyítja. A korai együttneveléssel megpróbáljuk megelőzni a mássággal szembeni elutasítást, az előítélet kialakulását a megélt tapasztalatokon keresztül.

A megerősítés módszerével, azaz sok dicsérettel a helyes cselekedetre, tevékenységre azzal a céllal is, hogy felhívjuk a többiek figyelmét, érdeklődését a másik iránt. Ha mindenki érdekes tud lenni, az segítheti a kapcsolatok kialakulását. A későbbiekben ez adhatja alapját annak, hogy megtanuljanak egymásra odafigyelni, esetleg tudatosan is részt vegyenek egymást segítő tevékenységekben, kapcsolatokban.

Nagy odafigyelést igényelnek a **sajátos nevelési igényű gyermekek,** akik számára a fejlődés lehetőségét integráltan próbáljuk biztosítani, a törvény által kötelezően előírt gyógypedagógus szakember irányításával, és gyógypedagógiai asszisztens jelenlétével. A 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiben megfogalmazottak szerint próbáljuk nevelőmunkánkat tervezni.

Az integrált nevelés számunkra egészen pontosan azt jelenti, hogy óvodánk minden gyermek számára megfelelő legyen! A hangsúly a minden gyermeken van!- minden gyermeken, akár sérült, akár átlagos, akár tehetséges! Hiszen minden gyermek egy-egy személyiség, ebből adódóan másként igényli a vele való bánásmódot. A differenciált bánásmód magába foglalja az integrációt, mint gyakorlatot, hiszen a „mindenki más" elvben tényleg belefér a minden gyerek különbözősége, mássága. Az integrált nevelés az óvodapedagógusok részéről magas szintű felkészültséget igényel. A sérült gyermekek nevelési lehetőségeit éppúgy ismernie kell, mint esetenként a tehetséggondozás lehetséges módjait. *Ehhez nélkülözhetetlen mindaz, amit pedagógusképünkben megfogalmaztuk.*

A nevelőmunkában az eredményességre törekszünk, ami alatt azt értjük, hogy minden gyermek saját magához képest fejlődjön. Kitartó, következetes pedagógiai, pszichológiai tevékenységgel szeretnénk eljuttatni a gyermekeket egy adott fejlettségi szintről egy magasabb fejlettségi szintre, személyiségük sokoldalúságát figyelembe véve!

A gyermekek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként próbáljuk eljuttatni a gyermekeket testileg, lelkileg, szociálisan az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintre.

Az óvodai intézmény egység biztosítja a diabétesszel élő, és a fokozott kockázatú allegriás betegséggel diagnosztizált gyermekek egészségének megőrzésére fordított fokozott figyelmet.

Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

- A sajátos nevelési igényű gyermekeket az óvodában , a fejlesztés ne terhelje túl, minden tevékenységbe cselekvően, aktívan, érdeklődéssel, önállóságának megfelelően vehessen, vegyen részt.
- folyamatosan készítjük fel az óvodai életre- a szülő bevonásával- s az esetleges akadályok, nehézség leküzdésére.
- Elfogadó környezetet biztosítunk, az érintett szülőkkel való megerősítésükre irányuló kapcsolat, a csoportba járó gyermekek szüleinek elégséges tájékoztatása komplex feladattá tétele.
- A szakemberekkel való folyamatosan konzultáció alapján fejlesztésük a számukra legmegfelelőbb területeken, leghatékonyabban, differenciálással való megvalósítása, amelyek az óvodapedagógusok kompetenciájába tartoznak.
- A gyermek állapotából fakadó szükséglet meghatározás
- a fejlesztés szervezeti kerete,
- az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert (pl. autisták esetén képkártyás rendszerrel való tájékozódás)
- Lehetőség szerint gyógypedagógiai, vagy pedagógiai asszisztens biztosítása azokba a csoportokba, ahová SNI gyerekek járnak.

A habilitációs, rehabilitációs ellátás

A szakértői bizottság szakvéleményében foglaltakat vesszük alapul A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztéséhez. Figyelünk arra,hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, támogató, a fejlődést megerősítő környezet segíti leginkább;
- a gyermek iránti elvárásokat sérülésének jellege, súlyosságának mértéke alapján kell meghatározni;

A habilitáció, rehabilitációs egyéni és/vagy kiscsoportos fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia, éppúgy, mint az egyéni speciális fejlesztési terv készítése, egyéni haladási napló vezetése. E mellett óvodapedagógiai fejlesztésüket is maradéktalanul meg kell valósítanunk, amely a gyógypedagógus iránymutatása alapján történik. A fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása intézményünkben

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység: magatartászavar , figyelemzavar, hiperaktivitás, agresszivitás, szorongás, visszahúzódó magatartás egyre nagyobb számban fordul elő a gyermekek között, és beilleszkedési zavarokhoz, ill. kommunikációs nehézségekhez vezet. A viselkedészavarok többféle tünetet mutatnak, amelyek fokozatosan erősödhetnek. Ezek a tünetek megakadályozzák a gyermek optimális fejlődését, a kudarcok pedig

másodlagos tüneteket okozhatnak. Ezért rendkívül fontos a **minél korábbi felismerés** Pontos diagnózis (orvos - pszichológus által) és a célirányos, komplex, összehangolt fejlesztés

Fejlesztőpedagógus nevelési rendszerünkben:

Fejlesztő óvodapedagógusunk heti egy alkalommal mikrocsoportos formában (4-5fő) próbálja a gyermekeket egy magasabb fejlettségi szintre eljuttatni. Az iskolaérettség megállapítása a csoport óvodapedagógusaival közösen, mérési-értékelési feladatok elvégzése a 6 éves korosztálynál.

Tevékenységi –fejlesztési területek:

- Nagymozgások (vesztiburális ingerlés Ayres terápiás eszközökkel)
- Finommotorika (kézi manipuláció)
- Testséma fejlesztés tükör gyakorlatokkal
- Téri irányok fejlesztése (térben saját test leképezésével, majd síkban)
- Érzékelés, észlelés (tapintás, szaglás, látás, hallás)
- Beszéd (pösze terápia egyes szakaszai)
- Gondolkodási műveletek (analógiás, klauzális)
- Szocializáció (önbizalom erősítés)

Dokumentáció:

- Egyéni fejlesztési terv, értékelés, szakvélemény
- Haladási naplók
- Fejlődés folyamatos nyomon követése.

12. EGÉSZÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az óvodai egészségnevelési program szemléletesen bemutatja és részletezi az egészségnevelés óvodai szintű feladatait. A program fő prioritása a mozgásfejlesztés és egészséges életmódra nevelés. *Az* óvodai nevelés feladata a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, ezen belül a gyermekek egészségének védelme, fejlesztése, az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

Az otthonról hozott szokások és elsajátított képességek, tapasztalatok, kialakított sémák nagymértékben befolyásolják a nevelést.

Azonban az egészséges életmódot a gyermek a környezetétől sajátítja el, ezért az óvodában töltött idő is jelentős hatással bír a gyermeki személyiség fejlődésre. Sőt, egyes modellprogramok hatására képessé válnak saját szüleik magatartására is befolyással lenni.

Az életmód kialakulásában meghatározó szerepet tölt be az a közösség, amelyben a gyermek él, ez egyrészt a közvetett családi környezet, másrészt azok a közösségek, amelyek mintákat nyújtanak (óvoda, közösségi programok). Az alapvetően utánzással tanult viselkedésminták bevéső dnek, és természetesen a káros hatással járók is. A megelőzés egyik leghatékonyabb formája, hogy a gyermekek olyan információ birtokába jussanak, amelyek alapján az egészségtelen életmóddal, és annak minden szegmensével kapcsolatban helytelenítő attitűd alakuljon ki.

A családi minták kiegészítését, korrigálását az óvodai színtéren zajló és ott alkalmazott közösségi modellszereppel lehet megvalósítani. Ezt a nevelési program szemléletesen bemutatja (szabad mozgás biztosítása, heti egy nagyobb kirándulás a környezetünk kínálta gazdag és változatos területekre, évszaknak megfelelő udvari tevékenységek, testkultúra fejlesztése testnevelés foglalkozásokon, mindennapos testnevelés, életritmus, folyamatos életszervezés, testápolás, étkezés, öltözködés).

Alkalmazott modellek: Önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása

(csoportszobában, udvaron a szokásrendszer erősítése, természetes anyagok használata, a színek harmóniája öltözködésben, környezetben, személyi higiénére való igény fogápolásban, fésülködésben, körömápolásban); rendszeres és igény szerint speciális orvosi ellátás szervezése (rendszeres egészségügyi szűrés tartása, hallás, látás, fogászat, belgyógyászat-, pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatosan, a mozgáskoordinációs nehézségek kiszűrése, a korrekciót szolgáló játékos gyakorlatok és terápiák); a nyugodt légkör biztosítása (megfelelő temperatúra, szellőztetés, a páratartalom állandó figyelemmel kísérése, szinten tartása szükséges), az évszakváltással járó körülményekhez való alkalmazkodás készségének kialakítása. Ide tartozik még az étkezési kultúra kialakítása és erősítése (eszközök használata, a rágás, pohárból való folyadékfelvétel biztonságos megvalósítása, a gyermekek számára eddig ismeretlen ételek elfogadása, esztétikus terítésre szoktatás megfelelő teríték

biztosításával helyes testtartás kialakítása). A korszerű táplálkozás megismertetése

elengedhetetlen a mai kor igényeihez és elvárásaihoz alkalmazkodva, ezen belüli feladatok: egészséges táplálkozási szokások kialakítása szoktatással; mindenkori folyadékigény kielégítése, zöldség és gyümölcs feldolgozó tevékenységének megszervezése, nyersen való fogyasztása.

A megfelelő mennyiségű és minőségű pihenés a gyermek szellemi és testi fejlődésének fontos eleme, ezért az óvoda feladata a pihenés feltételeinek megteremtése.

Az óvodai egészségnevelés sarkalatos pontja az életkori sajátossághoz köthető igen magas arányú mozgásigény kielégítésének biztosítása, fejlesztése. Fontos lépései: a testi ügyesség fejlesztése, a környezet mozgásos birtokbavétele, három dimenzióban való biztonságos mozgás képességének elsajátíttatása és fejlesztése, a mozgás és erőkifejtés, a testi jóérzés

funkcióörömének tudatosítása, a harmonikus és összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

A tisztaság fél egészség - mondja a régi bölcsesség, és ezt az óvodások a higiéniai szokások napi rutinná alakításával, a szabályok betartásával érik el, tiszteltben tartva az intimitást; itt is kiemelve az óvoda korrigáló szerepét a helytelen családi modellel rendelkező gyermekek tekintetében.

Az egészségnevelési program akkor éri el célját, ha annak tartalma a mindennapi

tevékenységekbe szervesen beépülnek, és alkalmazkodnak a folyamatos fejlődéshez, modell programokat vesznek át, így valóban és naprakészen biztosított a gyermekek egészségének védelme, testi szükségleteik kielégítése, az egészséges életvitelhez szükséges szokások megalapozása.

Az ONOAP külön fejezetben fogalmazza meg az óvoda egészségvédő, egészségfejlesztő tevékenységét egészséges életmód alakítása címszó alatt.

„Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;

- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;

- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;

- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;

- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;

- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;

- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása."

Egészségfejlesztési stratégia:

A stratégia célja: Az egészségfejlesztési stratégia célja a színtér programjainkon megvalósuló eseményeken történő holisztikus szemléletű egészségnevelés, egészségfejlesztés megvalósítása.

A stratégia célcsoportjai: Stratégiánk célcsoportja széles körű, hiszen az életmód programok, a színterek, események közösségi alapon működő társadalmi interakciók.

Közvetlen célcsoportnak tekintjük:

- Az óvodába járó gyermeket

Közvetett célcsoportoknak tekintjük:

- Az óvoda pedagógusait, dolgozóit
- Az óvodába járó gyermekek szüleit, családtagjait, barátaikat

A stratégia megvalósulási színterei, állapotleírás:

Stratégiai céljainkat az óvodai és az egyéb rendezvényeken megjelent célcsoportok alapján az alábbiak szerint rendszereztük:

Óvodai színtér fő stratégiai célja: A család mellett az óvoda váljék az egészség kiemelkedő színterének

- Az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítése folyamatos és rendszeres legyen
- óvodai egészségnevelési team együttműködése: óvónő, orvos, védőnő, egészségnevelő,
- gyógypedagógus, logopédus, rendőr, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, családvédelmi és gyermekjóléti szolgálat munkatársa, rekreáció felelős
- A gyermeki személyiségfejlődéshez kedvező intézményi légkör kialakítása
- Gyermekek rendelkezzenek korszerű ismeretekkel, és azok gyakorlatához szükséges jártasságokkal a saját és közösségük egészségének védelmében
- Pozitív énképet alakítsanak ki magukról (önértékelés, önelfogadás, önismeret, önbizalom,önbecsülés fejlesztése, segítése)
- Ismerjék fel az életmód, a viselkedés és az egészségi állapot összefüggését
- Egészséges életstílus kialakítása az egész óvoda környezetében, melyhez feladatunk minden ehhez kapcsolódó program vállalása
- Hatékony kommunikáció, empátia, másság kezelése
- Erőszakmentes konfliktuskezelés
- Új, a kor elvárásaihoz alkalmazkodó nevelési módszerek elsajátítása
- Az óvodások családtagjainak aktív bevonása
- Óvodapedagógusok példamutatása
- Az óvoda egészséges közösséggé válása a kapcsolódó családokkal együtt
- Minőségbiztosítás és annak továbbfejlesztése
- Új érdekszövetségek, kapcsolatrendszerek kialakítása egyrészt a fenntartó és az óvoda, másrészt pedig a külső szervezetek között (Pl. Megyei Kormányhivatalok Népegészségügyi Szakigazgatási Szerveinél dolgozó egészségfejlesztők, Országos Egészségfejlesztési Intézet, Szakellátó Intézetek, civil szervezetek stb.)
- Pályázati lehetőségek elérésével források biztosítása a célok elérésére

Kulturális, közösségi színtér fő stratégiai célja: (egyéb, óvodán kívüli programok esetében):

Fő stratégiai cél: az életminőség és az egészség, mint rendezőelv segítségével építsünk

közösséget. A közösségi alapú egészségfejlesztés elterjesztése, a közösség, mint érték, és mint multiplikáló erő megjelenítése annak érdekében, hogy javuljon egy adott közösségben élő személyek életminősége és egészségi állapota, és a programok tervezése és megvalósítása során olyan gyakorlat alakuljon ki, mely a közösség tagjainak a folyamatba való bevonását, a beleszólás és az aktív közreműködés

lehetőségét biztosítja; erősíti az egyének, közösségek autonómiáját, önbizalmát, egyúttal

felelősségérzetét is.

Program megnevezése: Az óvodások rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős program megvalósítása, mely hangsúlyt helyeznek az energiaegyensúlyra - BAJNOKSÁG

Cél: Játékos formában az egymás elfogadása mellett az egyéni és közös célokért küzdő szellem felélesztése a gyermekekben, motiválás. A bajnokságok mozgásos tevékenységekből épülnek fel, melyek egyrészt az ügyességre, az erőre, másrészt a koncentrációra és a csapatmunkára ösztönözik a gyermekeket.

Tevékenység leírása: 4 fordulóból álló sportrendezvény, mely eredményhirdetéssel, díjazással zárul. Az egyes fordulók egy hét eltéréssel kerülnek megszervezésre, ahol bajnokságok résztvevői természetesen az óvodás gyermekek.

Módszer, eszközök: A versengéssel, az egyéni érdekek érvényesítésével, elfogadtatásával kapcsolatos érzelmek gyermekkori alakulásával kapcsolatban több hazai és nemzetközi vizsgálat is született, melynek eredményei alapján már az óvodások is tisztában vannak a győzelemhez és a vesztéshez kapcsolódó érzésekkel, melyeket évek múlva iskoláskorukban pedig már egyértelműen el tudják különíteni egymástól, vagyis felismerik azokat a helyzeteket, amikor irigységet éreznek és azokat, amikor féltékenységet, és azokat, amikor örömöt a sikerben.

A versenyek, bajnokságok, melyekben dominálnak a játékok, ezen belül a mozgásos játékok (és akár a mozgással töltött szabadidős tevékenységek) nemcsak a testi fejlődés, a testi egészség fejlesztésének, kondicionálásának, a motoros képességek és készségek kialakításának és továbbfejlesztésének eszközei, hanem megfelelő alkalmazásuk esetében, tervezett és tudatos pedagógiai munkával a gyermeki személyiség egészére is jótékony hatással vannak.

Az egyéni siker és kudarcélményeken és a fentebb említett személyes kompetenciákon túl szintén lényeges a szociális kulcskompetenciák kialakításának lehetősége a mozgásos játékok segítségével.

A mindennapos testnevelés bevezetése az óvodai színtereken új megvilágításba helyezte a mozgás fontosságát. A bajnokságok alkalmak arra, hogy a foglalkozások alatt elsajátított készségeket kamatoztathatják, bemutathatják, összemérhetik egymással. A jogszabály-változás előtt a testnevelésben a küzdőképességet, tűrőképességet szoros folyamatban végzett tevékenységekkel fejlesztették, a cselező képességet, célzó képességet szintén folyamatban végzett tevékenységekkel, a figyelemkoncentrációt, a tartós figyelmet, a megosztott figyelmet, helyzetfelismerést, leleményességet csupán lazább folyamatban végzett tevékenységekkel, addig a szociális képességek fejlesztésére és a lelki egészségvédelemre a terület szakemberei elegendőnek tartották, ha alkalomszerűen fordítanak figyelmet. Méltatlanul a háttérbe szorult a szociális képességek között az együttműködés, a figyelmesség, a vezetési képességek, a

vezethetőség, a segítségnyújtás, a segítség elfogadása, a konfliktuskezelés, a társértékelés, a társismeret, az őszinteség, a lelkiismeretesség, a felelősség, a bátorság, a vidámságigény, a humorérzék, a szorongás leküzdése, a félelem leküzdése, a sikerérzés és a győzelem feldolgozása, a sikertelenség és a vereség feldolgozása, az önbizalom és a demokratizmus. Ezen tulajdonságok közül a legtöbb tanult, és vannak ösztönös tényezők, hiszen ezekhez hozzájárul a gyermek személyisége, temperamentuma is, mely öröklött. Fontos, hogy Magyarországon is hagyománnyá váljanak ezeknek a hasznos tulajdonságoknak már óvodai színtéren történő felélesztése, megtanulásának, elsajátításának lehetősége, mert a gyermeki befogadás ebben a korban a legnyitottabb. Ezek alkalmazásának egyik legjobb módszere a csapatjáték, a mozgásos együttes játékok, melyek során a kommunikációs és együttműködési kompetencia, és a

felelősségvállalás is fejlődik. Az önfeledt játék alatt létrejövő pozitív emóciók tovább erősítik az eddig felsorolt jó hatásokat. A mozgásos játék, versengés így nem kizárólag fizikai, hanem összetett, komplex fejlesztőtevékenység is.

Eredmény: A bajnokságok négy alkalmával folyamatos megmérettetések zajlanak, és

reményeink és tapasztalataink szerint a gyermekek egyre motiváltabbak, egyre aktívabbak lesznek, és a bajnokság zárásával valóban a legkitartóbbak állhatnak a dobogóra. Fontos, hogy olyan gyermekek is képesek legyenek megmutatni tehetségüket, akiknek eddig erre nem volt lehetőségük, illetve a nehezebb élethelyzetekben, hátrányos helyzetben lévő óvodások számára is idő és alkalom adódik a saját értékeik kibontakoztatására, hiszen a bajnokságban sokat számít az egyéni teljesítőképesség és az akarat, feléjük különös figyelemmel viseltetünk.

Belső kommunikáció: Az óvodában a bajnokságok eredményei a faliújságra felkerülnek, a gyermekek számára is érthető képi formában, illetve rajzokat készítenek, melyek szintén a csoportszobák falán kerülnek kifüggesztésre.

Külső kommunikáció: A faliújságon keresztül a szülők is értesülnek a bajnokság eredményeiről, állásáról, a nyertesekről.

Visszacsatolás: A bajnokságok hatásának vizsgálata objektív tényezőkkel, szempontokkal is mérhető, ám ennél sokkal fontosabb az a szubjektív vélemény, melyet a gyermekekkel

foglalkozó óvónők fogalmaznak meg az eredményekkel kapcsolatban. A bajnokság évről évre történő megrendezését követve a csoportot végigkísérő óvónők értékelik azt a személyes (vagy csapatbeli) fejlődést, amelyet a bajnokságok kiváltottak a gyermekekből vagy azok csapatba szerveződő és évenként kitartó közösségéből.

Fenntarthatóság: A bajnokságok megszervezésének humán erőforrás igénye van, a költsége alacsony, melyet pályázati, önkormányzati támogatásokból, vagy szülői hozzájárulásból tudjuk fedezni, ugyanakkor az egyszerű költségmentes megoldásra is lehetőség adódik

Program megnevezése: Az óvodások rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős program megvalósítása, mely hangsúlyt helyeznek az energiaegyensúlyra - TÚRA

Cél: A legegyszerűbb sport, mozgáslehetőség a túra népszerűsítése a gyermekek körében, ezzel állóképességük fejlesztése; természetszeretetre, környezettudatos magatartásra nevelés, hiszen a túra a szabadban, a természetben, a jó levegőn űzhető

Tevékenység leírása: Az a természetjáró sportrendezvény, ahol a résztvevőknek túravezető segítségével meghatározott útvonalon, meghatározott időn belül kell gyalogolniuk.

Módszer, eszközök: Fontos, hogy a gyermekek ismerjék a túrázás alapvető szabályait, a

megfelelő öltözködési szabályokat, a folyamatos folyadékpótlást. Az óvó nénik és a túravezető tájékoztatják őket arról, hogy a lehető legkevesebb súly legyen a hátizsákjukban, azt megfelelően rögzítve tegyék a hátukra, hogy súlyeltolódás egyik irányba se történjen, így a gerinc arányosan legyen terhelve. Felkészülnek az élősködők, ezen belül is a szúnyog- és kullancsveszélyre, és az erős napsugárzás elleni védelemre.

Eredmény: A túrázással a gyermekek állóképessége javul, fejlődik. A szervezet fáradással szembeni ellenálló képességét a hosszan tartó mozgásbeli (sportbeli) erőkifejtésnél állóképességnek nevezzük. A túrával egy hosszabban történő, folyamatos és magas intenzitású mozgástevékenység történik, így az állóképességük fejlődik.

A vázizom születéskor közel homogén formában lassú izomrostokból, izomelemekből áll, és az első két-három életévben következik be ennek végleges differenciálódása. Szakemberek szerint a fizikai aktivitás, a kisgyermekek differenciált mozgáscselekvései befolyásolják a rostok differenciálódását, az adott esetben a mozgásprogramtól függően a gyors rostok javára, ezért lényeges a korai, óvodáskori fizikai foglalkoztatás, hiszen nagyobb számban fejleszti ki a gyors

rostokat. A túrázás kitartással, koncentrációval és önfegyelemmel is együtt jár, amely fejleszti a jelfelvételi és jelfeldolgozási képességeket (pl. reakció-idő), melyek végül a pubertáskor előtt elérik a végső értékeiket. Nem elhanyagolandó szempont, hogy a túra alatt ismereteket szereznek a körülöttük lévő környezetből, társaikkal beszélgetnek.

Belső kommunikáció: A túrákat a túravezető által meghatározott időpontokban és alkalommal(időjárás, aktuális természeti, környezetei esemény) szervezzük meg, melyről az óvodavezető értesíti az óvodapedagógusokat.

Külső kommunikáció: Az óvónők feladata a gyermekek és a szülők értesítése. A túrákról készített képes beszámolókról a faliújságban, a helyi újságban vagy az óvoda honlapján olvashatnak a szülők, az érdeklődők.

Visszacsatolás: a túrákról szóló tapasztalatokat az évzárón bemutatott éves tevékenységek bemutatásakor értékelni, véleményezni, megosztani szándékozzuk, és óvónői, gyermeki vagy szülői javaslatra ezeket tovább fejlesztjük, illetve új ötleteket, útvonal-terveket is javaslatra bocsátunk

Fenntarthatóság: a túra egyszerűségénél fogva bármikor megismételhető, valamint az új javaslatokkal tovább bővíthető, vagy egyszerűen csak megismételhető. Motiváció és humán erőforrás szükséges a fenntartáshoz.

Program megnevezése: Stressz kezelő, lelki egészség megőrzésére irányuló, egészségfejlesztési program - KLUB (JÁTSZÓHÁZ FOGLALKOZÁSOK)

Cél: Játszóházi foglalkozások keretében a közösségfejlesztés módszerével történő lelki

egészségvédelem, mely mindemellett az egyéni fejlesztésre is hatással van

Tevékenység leírása: 10 alkalommal és közel 2 órahossza időtartamban megtartott tematikus programsorozat az óvodások számára

Módszer, eszközök: A játék a gyermeki tevékenység egyik legalapvetőbb megnyilvánulási formája, amely a fejlődő gyermek életében semmi mással nem pótolható, és amely esetében azelső 5-6 év nagyon fontos időszak, hiszen a játék alapvető emberi tevékenység.

A fejlődéslélektan pszichológiai tanaiban a játék a gyermek alaptevékenysége, elsődleges cselekvés formája. A játék maga tét nélküli, gyakorlati (azonnali) haszna nincs, örömet szerez, spontán (Susanna Millar), valamint nem kényszerszerű, hanem felszabadult cselekvés, mely pozitív értékekkel kapcsolódik. A játékban benne van egy kis motorikus nyugtalanság, benne kifejeződhetnek vágyak, tevékenységvágyak, de kifejeződhet benne egy elfogadott vagy el nem fogadott, egy utánzott szerep, helyzet, kellemes vagy kellemetlen élmény (szülők veszekedése, agresszió), célja elsődlegesen az örömszerzés, az önállóságra törekvés.

A játszóházi foglalkozások során a gyermekek kötött és kötetlen programokon vesznek részt. A kötött (irányított) foglalkozás során is érvényesül a játék egyik alapvető tulajdonsága, az utánzás. Az utánzás a gyermek számára egy felfogható újnak a különböző szintű ismétlése, gyakorlása, mely a fejlődés elején ösztönszerű, majd folyamatosan tanult és alkalmazott módszer. Az óvodáskorú gyermek nem törekszik az átvett minta teljes követésére, hanem csak a saját maga számára kellemes, szórakoztató, örömet szerző cselekvéssorokat használja, vagy

módosítva használja. A kötött foglalkozásokat szabályok övezik, és a gyermek a szabályokat játékos

keretek között addig ismétlik, míg azok teljesen beépülnek a személyiségbe, ezért van szükség arra, hogy irányított foglalkozások is legyenek, mert a hátrányos helyzetből, marginalizált szociológiai háttérből, ingerszegény környezetből érkező gyermekek is szembesüljenek felnőtt szabályokkal, azon mintákat vegyék át, hiszen a kisgyermek az utánzott személyhez akar

hasonló lenni. Fontos a foglalkozásvezető személyisége, mert elsősorban azok adnak beépülő pozitív mintákat, akikhez érzelmi viszonyulások kötődnek.

Eredmény: legfőbb mutató, hogy hátrányos helyzetű gyermekek is részt tudnak venni olyan játszóházi foglalkozásokon, melyek óvodán kívüli részvétele költséges, a családok többségénél nehezen vagy egyáltalán nem megfizethető program; a játszóházban zajló események élményszerzők, inger gazdagok, közösségfejlesztők és személyiségfejlesztők.

Belső kommunikáció: a játszóházban történő részvételről, annak időpontjáról és óvodai szinten történő beosztásáról az óvodavezetőnk gondoskodik, aki értesíti az óvónőket az időpontokról, feladatokról

Külső kommunikáció: a szülők és a gyermekek az óvónőkön keresztül értesülnek a programról, lehetőségről (itt nagyon fontos a hátrányos helyzetben lévő szülőkkel való kiemelt kapcsolattartás)

Visszacsatolás: a szülői értekezletek, a Szülői Munkaközösségi találkozók alatt a tervezett program véleményezésre, módosításra is kerülhet, valamint a megvalósítást követően értékelésre. Javaslatokra van lehetőség a folytatásra, a következő alkalom témájára stb.

Fenntarthatóság: a játszóházi foglalkozások költségigényesek, ezért pályázati forrásokkal, fenntartói támogatásokkal, szponzorációval, forrásszerzéssel tudjuk ezeket a programokat megrendezni, és nagy szerepet kapnak a szülők, akik szintén támogatni tudják a foglalkozásonvaló részvételt gyermekük vagy a közösség számára

Program megnevezése: Az egészséges táplálkozás, illetve energiaegyensúly

(táplálkozás és testmozgás egyensúlya) megtartása, és/vagy visszaállítása érdekében kidolgozott program - FŐZŐNAP

Cél: 5 alkalommal főzőnap megrendezése, annak érdekében, hogy az óvodásaink megismerjék az egészséges táplálkozás alapvető, és számukra is érthető tényeit. Az óvodásoknak jártasság szinten szükséges elsajátítani ezt a tudást, annak érdekében, hogy a későbbi, felnőttkori megfelelő táplálkozással elkerüljék a kor népegészségügyi betegségeit, az elhízást és a daganatos betegségek kialakulását. Tehát a cél elsősorban az, hogy az óvodások megismerjék, milyen egészséges és egészségtelen ételekkel találkozhatnak mindennapjaik során.

Tevékenység leírása: A főzőnapok tematikusan felépítettek, és a csoportos munkára épülő alkalom-sorozatok. A foglalkozások során olyan módon történik az ismeretátadás, hogy eközben a csoporttagok egymástól is tanulhatnak, valamint az új információkat a gyakorlatban kipróbálhatják és önmagukra is vonatkoztathatják. Minden egyes foglalkozásnak meghatározott forgatókönyve van. Ezt a csoportvezető a csoport igényének megfelelően megváltoztathatja, viszont minden alkalomra készülnie kell feladatokkal, és a feladatok gyakorlati lebonyolításához szükséges eszközöket előre el kell készítenie.

Módszer, eszközök: Játékos elméleti ismertetés után a gyakorlatban is megismerhetik a

gyermekek az egészséges ételeket, melyekből szendvicseket, salátákat tudnak készíteni, és természetesen megkóstolni, elfogyasztani.

Eredmény: a gyermekek megismerik az egészséges ételeket, azok elkészítési módjait, és azok íz világát. Saját maguk is képessé válnak egyszerűbb egészséges ételek elkészítésére, tapasztalatokat szereznek a főzésben és konyhatechnikákban és abban, hogy mely ételek,

élelmiszerek kevésbé vagy egyáltalán nem egészségesek, és melyek igen.

Belső kommunikáció: a főzőnapon történő részvételről, annak időpontjáról és óvodai szinten örténő beosztásáról az óvodavezetőnk gondoskodik, aki értesíti az óvónőket az időpontokról, feladatokról

Külső kommunikáció: a főzőnapokról készült fényképek, beszámolók az iskola faliújságjára és honlapjára is felkerülnek

Visszacsatolás: az óvodai foglalkozások keretében az óvodai zöldség- és gyümölcsnapokon az óvónők felelevenítik a főzőnapok tapasztalatait, és a gyermekek is mesélhetnek róla, és össze is köthetik a két eseményt, ezzel felszínre kerül, hogy milyen mélységű és hatékonyságú élményt nyújtottak a főzőnapok

Fenntarthatóság: a főzőnapok programjait önkormányzat, szülő segítséggel is meg tudjuk valósítani az óvodában, a családok által behozott, megvásárolt, vagy kertben termelt zöldségek, gyümölcsök begyűjtésével, helyi boltok felajánlásával. Fontos, hogy olyan szakember vezesse ezeket a programokat, akinek megfelelő ismeretei vannak az egészséges táplálkozásról (lehet óvónő, védőnő, háziorvos, dietetikus stb.).

Program megnevezése: Stressz kezelő, lelki egészség megőrzésére irányuló, egészségfejlesztési program - ELŐADÁS SZÜLŐKNEK AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓDRA NEVELÉSRŐL

Cél: hatással lenni a családok egészségi szokásaira, az egészségkulturáltságra, hiszen a

gyermekek számára elsődleges modellt nyújtók a szülők, ezért fontos a szülők tájékoztatása pszichológus, dietetikus és gyermekorvos előadásában annak érdekében, hogy nagyobb rálátásuk legyen az egészséges életmódra és javaslatokat, tanácsokat kapjanak a témával kapcsolatban

Tevékenység leírása: Az előadás olyan monologikus szóbeli közlési módszer, amely egy-egy téma logikus, részletes, viszonylag hosszabb ideig tartó kifejtésére szolgál. Az előadások terjedelme várhatóan összesen 2 óra, a hallgatóság előzetes tapasztalatainak függvényében. Három szakember három témakörre fókuszálva, ugyanakkor egymással összefüggésben, és egymásra utalással tartják meg előadásaikat.

A pszichológus "a lelki egészségről a kisgyermekkorban" témában tart előadást, melyben a fejlődéslélektan elvei szerint hétköznapi nyelven ismerteti azokat a kardinális feladatokat, vagy egyszerűen csak megengedést a kibontakozáshoz, amely a szülőkre hárul. A dietetikus szakember az egészséges táplálkozással kapcsolatban tartja meg előadását, melyben felhívja a figyelmet arra, hogy nincsenek tiltott táplálékok, csak kerülendő mennyiségek; arra hogy mennyire fontos a változatosság, vagyis minél többféle ételt fogyasztunk, annál nagyobb az esélye annak, hogy szervezetünket minden szükséges tápanyaggal ellátjuk. Felhívja a figyelmet a zsiradékok bevitelének mennyiségére, azok minőségére, és kiválthatóságuk lehetséges változataira. Figyelmeztet arra, hogy a gyermekek körében kedvelt édességek, desszertek,

rágcsálnivalók fogyasztásának csökkentése az elhízás és ezzel összefüggésében a felnőttkori szívbetegségek kialakulásának csökkentése érdekében kiemelt terület. A magyar sajátosságként is jellemezhető túlzott só fogyasztás mérséklését a túlzott fogyasztás következményeként létrejövő egészségkárosodások bemutatásával szemlélteti. Az előadásban elhangzanak, a teljes értékű gabonafélék, a zöldség és gyümölcsök, a tej- és tejtermékek, a sovány húsok, a halak és a tojás napi szintű fogyasztásának szükségessége. Az óvodáskorban már jelentkező cukros

üdítőitalok helyett ivóvíz fogyasztása, az erre való rászoktatás is mind a szülő alapvető feladata és kötelessége saját gyermeke egészsége érdekében. A tanácsok között elhangzanak a mindennapi életbe könnyen beilleszthető és rutinná rögzíthető tevékenységek, pl. az, hogy a

kiegyensúlyozott táplálkozás a vásárlással kezdődik (Vásároljunk tudatosan!), törekedjünk az ideális étkezési körülmények megteremtésére (Közös családi ebédek, vacsorák), a helyes étkezési ritmus kialakítása, és az egyik alapvető nevelési elv, hogy étellel vagy annak megvonásával soha ne kerüljön jutalmazásra vagy büntetésre a gyermek. A gyermekorvos a gyermeki szervezet megfelelően történő fejlődését mutatja be nemcsak anatómiai, hanem egészségtani szempontból is, azaz felhívja a figyelmet az egészségtelen életmód következményeire, és annak a népbetegségek elleni küzdelemben való fontosságára, mert mindenki egyéni egészségére - a genetikán és a külső környezeti hatásokon túl – elsősorban a családból hozott és fenntartott életmód és annak mintája van hatással.

Módszer, eszközök: az előadásokat a témában jártas szakemberek, hiteles szakértők közvetítik, ezért az általuk átadott információ hatással van a szülőkre. Az előadók saját tapasztalataikat megosztva valósághűvé teszik az elméleti közlést, és lehetőséget biztosítanak a szülőknek a kérdésekre.

Eredmény: a szülők ismereteinek bővítésével az előforduló egészségtelen magatartásformák megváltoztatására való motiváció felélesztése, mely a gyermekeikre is jelentős pozitív irányba történő befolyásoló hatással bír

Belső kommunikáció: az óvodapedagógusok is részt vehetnek az előadásokon, ahol kapcsolatba kerülnek a szülőkkel, és más szemszögből - pl. a feltett kérdések során – is átlátják a családi helyzetet. Az előadások vázlata az óvodai intézményében megtalálható, és a későbbiekben is felhasználható

Külső kommunikáció: a faliújságon és a honlapon kihelyezett felhívásra, valamint a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, a háziorvos, védőnő javaslatára jelentkezhetnek a szülők az előadásokra

Visszacsatolás: az óvónők napi munkájuk során követni képesek azon gyermekek magatartását, akiknek szülei az előadásokon részt vettek, és a szülői értekezleten megerősíteni, megismételni javasolt az előadásban elhangzottakat; ezen a fórumon a szülők is kifejthetik saját véleményüket és ismertethetik az egészség érdekében tett lépéseiket, valamint javaslatot tehetnek arra, hogy milyen egészség témájú előadásokat hallgatnának meg szívesen a későbbiekben

Fenntarthatóság: az előadások megtartására térítésmentesen, munkájából fakadóan felkérhető a védőnő, a gyermekorvos, a fogorvos, a megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szerveinél dolgozó egészségfejlesztő, a fenntarthatóság ezzel válik biztosítottá

Program megnevezése: Az óvodások rendszeres testmozgását elősegítő szabadidős program megvalósítása, mely hangsúlyt helyeznek az energiaegyensúlyra – SPORTFOGLALKOZÁSOK (ÚSZÁS, TORNA)

Cél: a napi tornafoglalkozásokon túl további sportfoglalkozások elindítása, melyek fejlesztik a gyermekeket (úszás és gyermektorna)

Tevékenység leírása: Sportedző vezetésével megtartott foglalkozások

Módszer, eszközök: kiscsoportos formában történik; mindkét foglalkozás módszerei eltérőek, a cél itt nemcsak az állóképesség, hanem ezen felül további kondicionális képességek és koordinációs képességek, valamint a hajlékonyság fejlesztése.

A kisgyermekkori állóképesség-fejlesztő edzések hatására a szívben található koszorúerek kitágulnak, hálózatuk bővebb lesz, és ez a kardiovaszkuláris megbetegedések megelőzésében

játszik a későbbiekben jelentős szerepet. Az úszás és a torna során is fejlesztjük a gyorsaságukat, amely jelentős hatással van a reakcióidőre, a koncentrációra és koordinációs készségre. Az erőnléti gyakorlatok során mindkét sportágban az erősebb csontok érdekében (az izommunka közben az izom több tapadási ponton keresztül húzza a csontot, így a csontszövet az ingerek hatására sűrűsödni, erősödni fog). Ez az óvodáskorban a leghatékonyabb, hiszen ez a hatás a rövid ideig, a csontosodás befejeződéséig (8 éves kor) működik.

A torna fejleszti a koordinációs készségeket, ezen belül is az egyensúlyozó képességet, az alapmozgásokon (járás, futás, ugrás, mászás) túli finomabb mozgástechnikák (hajlás, döntés) koordinálásnak képességét, a szerialitást, azaz a mozdulatok egymásutániságának, sorrendjének

a megjegyzését és pontos visszaadását. Az úszás ezen felül az idő-, a tempó- és a ritmusérzéket is fejleszti.

Eredmény: A fentiek alapján az óvodáskori, szakember által vezetett sportfoglalkozások életre szóló hatással vannak a gyermekek testi, fizikai fejlődésére; erősebbek edzettebbek lesznek, hosszabb élettartamuk várható és természetesen jobb életminőségben.

Belső kommunikáció: a sportfoglalkozásokon való személyes részvételre az óvónők, a

gyógypedagógus, a háziorvos, a védőnő és szülők is tehetnek javaslatot, és fokozottan

figyelembe vesszük a hátrányos helyzetű gyermekek táborba jutásának biztosítását

Külső kommunikáció: a honlapunkon, faliújságon beszámolót készítünk a programról

Visszacsatolás: a gyermekek rajzolnak a történtekről, a szülői értekezleteken a szülőktől kérünk tájékoztatást, hogy a gyermekek miről meséltek, mi maradt meg bennük, illetve felhívjuk figyelmüket egyes elsajátított magatartások (egészségtudatos magatartások) további gyakorlására, rögzítésére

Fenntarthatóság: a sportfoglalkozások folytatásához a szülők segítségére is szükségünk van, főként akkor, ha a gyermeknek megtetszett az adott sportág, vagy akár csak maga a rendszeres mozgás, és szeretne tovább járni. Ennek megvalósulására önkormányzati, pályázati forrásokat kívánunk igénybe venni, és a szülők hozzájárulását kérni.

Esélyegyenlőség biztosítása

Az esélyegyenlőség és a másság elfogadása azt testesíti meg, hogy minden embert származására, nemére, nemzetiségére, vallására, testi, lelki sérülésére, fogyatkozására tekintet nélkül ugyanazok a jogok és lehetőségek illetik meg az életben való érvényesülés folyamatában. Az esélyegyenlőség magában foglalja a másság elfogadását, azaz egy olyan másik személynek egyenlő társként történő elfogadását, aki a mindennapi életben, átlagos jellemzőkkel mérve, eltérő személyiség, és akit eltérése miatt a közösségből való kirekesztés veszélye fenyeget. Az elfogadás mércéjét az mutatja, hogy valaki mennyire hajlandó a saját értékelése alapján például

egy sérültet, fogyatékost, szociálisan hátrányos helyzetű, kultúrában elmaradott személyt társadalmilag egyenértékű emberként elismerni. Ezt a szemléletet a kisgyermekek oktatásában, nevelésében képviselni, és megismertetni szükséges.

Az *esélyegyenlőségi célcsoport bevonását a tervezésbe* feladat alatt munkánk során a szülők bevonása jelenti. Ezen belül megemlítjük, hogy a szülői értekezletek során ismertetett egészségnevelési céljainkat megosztottuk és megvitattuk nemcsak az édesanyákkal, hanem a

jelen lévő édesapákkal is, közülük azokkal is, akik fogyatékos gyermeket nevelnek, és azokkal is, akik roma származásúak, ezzel megvalósult a családbarát, a nemek közötti, a fogyatékos gyermeket nevelők és a roma hovatartozásúakkal szembeni anti-diszkrimánició.

Környezetvédelmi szempontok érvényesítése (20/2012. EMMI 6. §. 2. g)

A gyermekek különösen érzékenyek és jobban ki vannak téve a tiszta ivóvíz, a higiéné és a csatornázás hiányának, a beltéri és a külső téri levegőszennyezettségnek és számos kémiai és fizikai tényezőnek. A környezetünk védelmét, megóvását, a környezeti nevelést folyamatosan érvényesítjük nevelői munkánk során, ezért fokozottan ügyelünk arra, hogy a beszerzendő eszközök, vagy azok csomagolása újrahasznosítható legyen, megismertetjük a gyermekekkel, hogy mit is jelent az újrahasznosítás, a szelektív hulladékgyűjtés. A szolgáltatások beszerzésénél szempont, hogy a szolgáltatásuk biztosítása során környezettudatos magatartást tanúsítsanak.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A jelen legitimációs záradék a Széchenyi István Katolikus Német Nemzetiségi, Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Óvoda és Bölcsőde óvodai és iskolai intézményegységeinek pedagógiai programjára vonatkozik.

A pedagógiai programot Csapos Zsolt főigazgató készítette el az intézmény nevelőtestületének bevonásával.

Mátészalka, 2026. augusztus 24.

.....

Csapos Zsolt
főigazgató

Az intézmény nevelőtestülete a pedagógiai programot a 2026. augusztus 24-én megtartott értekezletén megtárgyalta, és **elfogadta.**

Mátészalka, 2026. augusztus 24.

.....

Németh Norbert
a nevelőtestület képviselője

.....

Tárkányiné Budai Éva
intézményegység-vezető

A nevelőtestület által elfogadott pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (1) bekezdése alapján **jóváhagyom.**

Mátészalka, 2026. augusztus 24.

.....

Csapos Zsolt
főigazgató

A pedagógiai program 2026. szeptember 1-jén lép hatályba, és módosításáig vagy hatályon kívül helyezéséig marad hatályban. Hatálybalépésével egyidejűleg az intézmény korábbi pedagógiai programja hatályát veszti.

A pedagógiai program módosítását elfogadása és jóváhagyása után egységes szerkezetbe kell foglalni.

A főigazgató gondoskodik a pedagógiai program hatályos szövegének az intézmény honlapján történő közzétételéről, továbbá arról, hogy legalább egy példánya a szülők és a tanulók számára az intézményben szabadon megtekinthető legyen. A pedagógiai program hatályos változatát a KIR intézményi közzétételi listájában is közzé kell tenni, és a közzétételt szükség szerint, de legalább tanévenként, illetve nevelési évenként egyszer felül kell vizsgálni.